

WIADOMOŚCI[©] CELNE

Nr 5-6/2009

MINISTERSTWO FINANSÓW - SŁUŻBA CELNA • WARSZAWA 2009 • ISSN 1230 9067

WIADOMOŚCI CELNE

REDAKCJA

Redaktor naczelny: Witold Lisicki

Sekretarz redakcji: Beata Zuba

Marcin Woźniczko

PROJEKT GRAFICZNY

Aleksandra Laska

Wykonawca: PROFESJA-DRUK
www.profesjadruk.pl

WYDAWCA

Ministerstwo Finansów – Służba Celna

Warszawa, ul. Świętokrzyska 12

www.clo.gov.pl

beata.zuba@mofnet.gov.pl

marcin.wozniczko@mofnet.gov.pl

tel.: (022) 694 46 30

tel./fax: (022) 694 35 02

nakład: 1800 egz.

DEKLARACJA WSPÓŁPRACY CELNEJ

Szef Służby Celnej Rzeczypospolitej Polskiej

Szef Służby Celnej Republiki Czeskiej

Szef Służby Celnej Republiki Słowackiej

Przekonani, że idea europejska oraz efekty integracji gospodarczej i współpracy celnej przyczyniają się do rozwoju i osiągnięcia nowych celów przez państwa członkowskie;

Pragnąc zapewnić zdrową konkurencję w obszarze legalnie prowadzonej działalności gospodarczej, jak również bezpieczeństwo obywateli i obrotu towarowego;

Kierowani wolą wzmocnienia współpracy regionalnej;

Na spotkaniu w dniu 29 kwietnia 2009 r. w Cieszynie podsumowującym doświadczenia Polskiej, Czeskiej i Słowackiej Służby Celnej w ciągu pięciu lat członkostwa swych krajów w Unii Europejskiej, postanowili uroczystie zadeklarować wolę:

pogłębienia współpracy w dziedzinie zwalczania naruszeń przepisów celnych i podatkowych, które to naruszenia uznali za szkodliwe dla interesów gospodarczych, handlowych i społecznych ich Państw, w szczególności w zakresie wyrobów akcyzowych oraz w zakresie procedury dopuszczenia do obrotu na obszarze Unii Europejskiej w urzędach celnych innych państw z jednoczesnym zawieszeniem poboru podatku VAT;

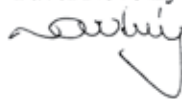
dokonywania systematycznej oceny efektywności działania Służb Celnych w ramach regionalnych centrów współpracy policyjno-celnej;

kontynuowania spotkań Szefów Służb Celnych, przy uczestnictwie dyrektorów regionalnych izb celnych Polski, Republiki Czeskiej i Słowacji, celem oceny zakresu dotychczasowej współpracy jak również podejmowania nowych inicjatyw.

Jacek Kapica

Pavel Novotný

Eleonóra Kročianová

DECLARATION OF CUSTOMS CO-OPERATION

Director General of Customs Service, Republic of Poland

Director General of Customs Service, Czech Republic

Director General of Customs Service, Slovak Republic

Convinced that European idea and results achieved in the scope of economic integration and customs co-operation contribute to development and accomplishment of new aims;

Desiring to ensure fair competitiveness of entrepreneurs acting legally as well as safety and security of movement of goods and their citizens;

Having a determined will to strengthen common regional activities;

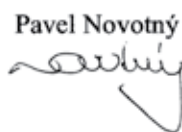
At the meeting in Cieszyn on the 29th of April 2009 summarizing the experiences of the Polish, Czech and Slovak Customs Services over five years of their membership to the European Union, they decided to declare a need to:

deepen the co-operation in the field of combating the contraventions of customs and tax legislation, which they consider as prejudicial to the economic, commercial and social interests of their Countries, particularly in the fields of excise goods and of simultaneous release for free circulation of goods which are the subject to a VAT-exempt supply to another Member State;

systematically assess the effectiveness level of Customs Service engagement within Regional Police - Customs Co-operation Centers;

continue the summits of Directors General with participation of Regional Directors of Customs Services of Poland, Czech Republic and Slovakia in the future to assess the extent of co-operation as well as to develop new initiatives.

Jacek Kapica

Pavel Novotný

Eleonóra Kročianová

Spotkanie Szefów Służb Celnych: Republiki Czech, Republiki Słowacji oraz Polski w Cieszynie

29 kwietnia 2009 r. Szefowie Służb Celnych: Republiki Czeskiej, Republiki Słowacji oraz Polski, podpisali na „Moście Przyjaźni” w Cieszynie porozumienie o współpracy. Data i miejsce podpisania aktu nie zostały wybrane przypadkowo, albowiem właśnie w tym miejscu, 5 lat temu, podnoszono szlabany graniczne.

Most, który kiedyś łączył oba brzegi Olzy i obie części jednego miasta, przez wiele lat był symbolem istnienia nieprzekraczalnych wydawałoby się granic tych geograficznych, ale także politycznych i kulturowych. Trzeba było przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej, a w konsekwencji zniesienia kontroli granicznej na podstawie Traktatu z Schengen, by most był otwarty dla wszystkich obywateli zjednoczonej Europy.

Podpisanie porozumienia było konieczne, bowiem przez ostatnich 5 lat zmieniły się wyzwania Służby Celnej związane ze zwalczaniem przemytu i innej przestępczości. W ciągu ostatnich pięciu lat pojawiły się nowe, groźne zjawiska takie jak : nielegalne odkażanie skażonego alkoholu i przerabianie paliwa opałowego na olej napędowy, którym Służba Celna musiała stawić czoło.

Gośćmi honorowymi w/w uroczystości byli także: Wojewoda Śląski, Starosta Powiatowy Cieszyna, Starosta Miasta Czeski Cieszyn oraz Burmistrz Miasta Cieszyna. Na tego typu uroczystości nie mogło także zabraknąć dyrektorów izb celnych oraz przedstawicieli Ministerstwa Finansów.

Niemalą niespodzianką okazał się być także specjalnie przygotowany z tej okazji unijny tort, w charakterystycznych barwach UE. Ze zdmuchnięciem pięciu symbolicznych świeczek nie mieli problemu goście honorowi oraz gospodarz

uroczystości. Mamy nadzieję, że brzoskwinowy smak niebieskiego tortu zawsze będzie kojarzył się uczestnikom spotkania z wizytą w Cieszynie-mieście, które poszczycić się może długą i skomplikowaną historią.

Z pewnością rzec by można, że 1 maja 2004 r. otwarty został nowy rozdział w historii tego urokliwego miasta...

Aldona Węgrzynowicz
Rzecznik Prasowy Izby Celnej w Katowicach

Heads of Czech, Slovak and Polish Customs Service meeting in Cieszyn

On 29 April 2009 Heads of Customs Services from the Czech Republic, Slovakia and Poland signed in Cieszyn on the Friendship Bridge a co-operation agreement. The date and place were not chosen accidentally because in that site 5 years earlier border barriers had been risen.

The Bridge, which once had merged the both banks of the Olza river and the two halves of one town, later became a symbol of seemingly impassable border – the political, geographical and cultural. Only after had the neighbouring countries joined the European Union and consequently in the Schengen Agreement abolished the border control, the bridge was opened for all citizens of United Europe.

Signing the agreement was necessary because during the last 5 years challenges for Customs Service connected with smuggling and fighting other crimes have changed. In the recent five years new dangerous phenomena, which Customs Service tackles, such as illegal decontamination of de-

natured alcohol or converting heating oil into diesel oil, have emerged.

The guests of honour on the celebration were: Silesian Voivode, Starost of Cieszyn County and Town Mayor of Czech Cieszyn. There were also present the directors of Customs Chambers and representatives of the Ministry of Finance.

A big surprise for the participants was the "union cake" specially prepared for the occasion in the characteristic EU colours. The guests and the host of the meeting did not have any problems with blowing out the candles. We hope that the peach taste of the blue cake will always remind the participants that visit in Cieszyn – the town of long and difficult past.

Surely one can say that 1 May 2004 opened a new chapter in the history of that charming town...

**Aldona Węgrzynowicz Spokeswoman
of the Customs Chamber in Katowice**

Zmiany w zakresie polityki celnej w latach 2004-2009

Istotnym elementem funkcjonowania Wspólnoty Europejskiej jest unia celna. W związku z tym, wraz z przystąpieniem do Wspólnoty Europejskiej Polska przyjęła do bezpośredniego stosowania przepisy Wspólnotowego Kodeksu Celnego i aktów wykonawczych do tego Kodeksu. Bezpośrednie stosowanie wspólnotowego prawa celnego było dla polskiej administracji celnej dużym wyzwaniem.

Stosowanie przez wszystkie państwa członkowskie tych samych podstawowych reguł określonych we wspólnotowym prawie celnym, pozwala na sprawny przepływ towarów w wymiarze handlowej pomiędzy Wspólnotą a krajami trzecimi.

W zakresie nieunormowanym w przepisach wspólnotowego prawa celnego, Polska wprowadziła krajowe regulacje, uwzględniając doświadczenie i standardy funkcjonujące już w państwach członkowskich przed rozszerzeniem Unii Europejskiej w 2004 r.

Od czasu przystąpienia Polski do UE przedstawiciele polskiej administracji celnej aktywnie uczestniczą w pracach różnych sekcji Komitetu Kodeksu Celnego oraz grup roboczych powołanych przez Komisję.

- 1. Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej nie zmieniła się zasadniczo polska polityka celna ani w obszarze reguł pochodzenia, ani w obszarze wartości celnej. Natomiast w okresie od maja 2004 r. jednym z ważniejszych działań podjętych wspólnie z zagranicznymi administracjami celnymi we wskazanych powyżej obszarach było zorganizowanie przez Dyрекcję Podatków i Ceł Komisji Europejskiej (TAXUD) wspólnie z Biurem Wymiany Informacji o Pomocy Technicznej (TAIEX) i przy współpracy polskiej administracji celnej seminarium w zakresie ustalania wartości celnej na podstawie przepisów wspólnotowego ustawodawstwa celnego dla państw przyjętych do Unii Europejskiej w maju 2004 r. Dwudniowe seminarium odbyło się w Warszawie. Spotkaniu przewodniczył Pan Michael Lux.
- 2. Instytucja Upoważnionego Przedsiębiorcy AEO została wprowadzona w dniu 1 stycznia 2008 r. przepisami:
- Rozporządzenia (WE) nr 648/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13.04.2005 r. zmieniające Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913 z dnia 12.10.1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. U. L 117 z 4.5.2005 r.) oraz
- Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1875/06 z dnia 18.12.2006 r. zmieniające Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/93 ustanawiające przepisy w celu wykonania Rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. U. L 28 z 3.2.2007 r.).

Wniosek o przyznanie statusu AEO może być przyjęty od przedsiębiorcy, który w ramach prowadzonej działalności gospodarczej jest włączony w czynności określone przepisami prawa celnego. Przedsiębiorców nie obowiązuje uzyska-

nie statusu AEO. Jest to kwestia wyboru samych przedsiębiorców, w zależności od ich konkretnej sytuacji.

Upoważniony przedsiębiorca może być zdefiniowany jako przedsiębiorca wiarygodny w całej Wspólnocie w zakresie swoich operacji celnych w związku z tym przysługuje mu prawo do uzyskania korzyści na obszarze Wspólnoty. Świadectwo AEO zapewnia łatwiejszy dostęp do uproszczeń celnych lub też uprawnia jego posiadacza do uzyskania ułatwień w zakresie kontroli bezpieczeństwa i ochrony.

Istnieją 3 rodzaje statusów AEO:

1. AEOC – wydaje się przedsiębiorcy posiadającemu siedzibę we Wspólnocie, który spełnia kryteria w zakresie zgodności z wymogami celnymi oraz odpowiednimi standardami ewidencjonowania i wypłacalności finansowej. Posiadacz AEOC jest uprawniony do:

- łatwiejszego dostępu do uproszczeń celnych,
- mniejszej liczby kontroli fizycznych i kontroli dokumentów,
- priorytetowego traktowania w przypadku wytypowania do kontroli,
- składania wniosku o określone miejsce przeprowadzenia takiej kontroli;

2. AEOS – wydaje się przedsiębiorcy posiadającemu siedzibę we Wspólnocie, który spełnia kryteria w zakresie zgodności z wymogami celnymi oraz odpowiednimi standardami ewidencjonowania i wypłacalności finansowej, a także utrzymuje odpowiednie standardy bezpieczeństwa i ochrony. Posiadacz AEOS jest uprawniony do:

- możliwości uprzedniego powiadomienia o kontroli celnej,
- mniejszej ilości danych na potrzeby deklaracji skróconej,
- mniejszej liczby kontroli fizycznych i kontroli dokumentów,
- priorytetowego traktowania w przypadku wytypowania do kontroli,
- składania wniosku o określone miejsce przeprowadzenia takiej kontroli;

3. AEOF – wydaje się przedsiębiorcy posiadającemu siedzibę we Wspólnocie, który spełnia kryteria w zakresie zgodności z wymogami celnymi oraz odpowiednimi standardami ewidencjonowania i wypłacalności finansowej, a także utrzymuje odpowiednie standardy bezpieczeństwa i ochrony i pragnie osiągnąć korzyści wynikające ze statusu AEO. Posiadacz AEOF jest uprawniony do wszelkich korzyści wyszczególnionych powyżej.

Taryfa Celna

Począwszy od dnia 1 maja 2004 r., tj. od dnia akcesji Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, w Polsce obowiązuje prawo wspólnotowe w zakresie klasyfikacji taryfowej i stosowania Taryfy celnej. Dotyczy to zarówno spraw związanych wydawaniem wiążącej informacji taryfowej (WIT), jak

i kwestii związanych z metodami klasyfikacji, uzgadniania stanowisk z administracjami celnymi innych państw członkowskich oraz procedur wyjaśniania szczególnie trudnych przypadków klasyfikacyjnych z Komisją Europejską, w ramach której działa Komitet Kodeksu Celnego. Kilka podstawowych obszarów z tej dziedziny:

1. utrzymanie i rozwój System EBTI-PL - wiążąca informacja taryfowa (WIT) jest jednym z prawnych instrumentów utworzonych w celu ujednolicenia klasyfikacji towarów, a w konsekwencji służących jednolitemu stosowaniu Wspólnej Taryfy Celnej oraz środków taryfowych i pozataryfowych. Chociaż wiążące informacje taryfowe wydawane są w Polsce już od 1 stycznia 1998 r., to jednak zarówno tryb realizacji wydawania tego rodzaju decyzji, jak również wykorzystywany w tamtym okresie dla tych potrzeb program komputerowy, nie spełniały wszystkich wymogów formalnych i technicznych, wynikających z akcesji do Unii Europejskiej. W tym celu utworzony został nowy program informatyczny EBTI-PL, który oprócz realizacji podstawowych funkcji takich jak:

- rejestracja wniosków o udzielenie WIT,
- edycja, rejestracja i wydruk decyzji WIT,
- tworzenie bazy danych oraz jej archiwizowanie,
- pozwala dodatkowo w stosunku do poprzedniej aplikacji m.in. na:
- wymaganą przez Komisję Europejską transmisję danych do systemu EBTI-3 utrzymywanego przez Dyрекcję Generalną ds. Podatków i Unii Celnej (DG TAXUD) w Brukseli,
- zasilanie systemu ISZTAR2 w zakresie danych o udzielonych decyzjach WIT,
- udostępnianie danych w przeglądarce w ramach sieci WAN administracji celnej.

Należy przy tym podkreślić, iż wszelkie prace wykonywane w celu wdrożenia programu EBTI-PL dla obsługi wydawania decyzji WIT (opracowanie założeń projektowych, napisanie programu, jego instalowanie, testowanie itp.) prowadzone były we własnym zakresie przez Polską Administrację Celną (bez udziału firm zewnętrznych), przy współpracy różnych komórek organizacyjnych w ramach ich statutowych obowiązków.

Zadania wynikające z art. 12 Wspólnotowego Kodeksu Celnego w zakresie wydawania zarówno wiążących informacji taryfowych, jak i wiążących informacji o pochodzeniu towarów, realizowane są w Izbie Celnej w Warszawie na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 października 2003 r. w sprawie wyznaczenia Dyrektora Izby Celnej w Warszawie do prowadzenia niektórych spraw celnych.¹

Od dnia przystąpienia Polski do struktur unijnych, tj. od 1 maja 2004 r., Polska Administracja Celną przyjęła ok. 6500 wniosków o wydanie WIT i wydała ok. 5300 decyzji WIT. Ten wynik stawia nasz kraj na pierwszym miejscu spośród państw członkowskich przyjętych do Unii Europejskiej w tym samym czasie;

2. orzecznictwo w zakresie decyzji wiążącej informacji taryfowej (WIT) – rozpatrywanie odwołań od WIT i obrona stanowiska Polskiej Administracji Celnej przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Warszawie.

Do Ministra Finansów, jako organu odwoławczego, w czasie członkostwa w UE, wpłynęło ok. 200 odwołań od decyzji WIT. Na decyzje Ministra Finansów złożono ok. 80 skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Około 90 % rozstrzygnięć Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w tych sprawach jest korzystnych dla Polskiej Administracji Celnej;

3. udział w pracach Komitetu Kodeksu Celnego, Sekcja Nomenklatury Taryfowej i Statystycznej. Komitet Kodeksu Celnego został powołany w celu wspierania Komisji Europejskiej w procesie podejmowania decyzji przez Wspólnotę.

Pracownicy Departamentu Polityki Celnej aktywnie biorą udział w posiedzeniach Sekcji Nomenklatury Taryfowej i Statystycznej Komitetu Kodeksu Celnego, która dzieli się na następujące sektory:

- CN
- Koordynacja HS/WCO
- Mechaniczne/Towary różne
- Rolnictwo/Chemia
- Tekstylia
- BTI

Z inicjatywy Polskiej Administracji Celnej Komisja Europejska ustanowiła od czasu akcesji około 20 środków taryfowych z zakresu klasyfikacji taryfowej (rozporządzenia klasyfikacyjne, Noty wyjaśniające do CN, oświadczenia Komitetu Kodeksu Celnego), które dotyczyły m.in. klasyfikacji taryfowej towarów takich jak: kopiarki wielofunkcyjne, folie optyczne stosowane w produkcji modułów LCD, nafta do silników odrzutowych, płukanki do ust itd.

W ramach prac Sekcji Nomenklatury Taryfowej i Statystycznej polscy delegaci uczestniczyli w ponad 100 posiedzeniach tego Komitetu. Ponadto uczestniczono w pracach różnych Grup Roboczych i Projektowych powoływanych w ramach KKC do rozwiązywania poszczególnych kwestii klasyfikacyjnych. Łącznie zostało omówionych w tym okresie ponad 1500 tematów z zakresu klasyfikacji towarów.

4. współpraca międzynarodowa w zakresie zachowania jednolitości stosowania prawa unijnego w zakresie klasyfikacji taryfowej, w tym kontakty bilateralne z administracjami celnymi innych państw. Sposób wyjaśniania rozbieżności klasyfikacyjnych został określony w Przepisach Wykonawczych do Kodeksu Celnego² oraz w Wytocznych administracyjnych w sprawie europejskiego systemu wiążącej informacji taryfowej (EBTI) i jego działania³. W przypadku pojawienia się różnych poglądów na klasyfikację pierwszym krokiem w rozwią-

1 Dz. U. z 2003 r. Nr 182 poz. 1781 z późn. zm.

2 rozporządzenie Komisji (EWG) Nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celnny (Dz.U. L 253 z 11.10.1993, str. 1).
3 dokument TAXUD/907/2004

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

zaniu problemu jest skonsultowanie się z innym państwem członkowskim w celu zasięgnięcia dalszych informacji o produkcie. To zadanie leży w gestii Departamentu Polityki Celnej MF. W większości przypadków dzieje się to na wniosek Izby Celnej w Warszawie, która w procesie wydawania decyzji WIT stwierdził istnienie w bazie EBTI-3⁴ decyzji wydanej przez inny kraj, która w ocenie organu celnego jest niezgodna z zasadami klasyfikacji taryfowej lub sprzeczna z innym rozstrzygnięciem w takiej samej lub podobnej sprawie.

Od czasu akcesji Polska Administracja Celna kontaktowała się w kwestii rozbieżności klasyfikacyjnych z administracjami celnymi innych państw członkowskich oraz administracjami celnymi Ukrainy i Turcji 130 razy.

Tworzenie prawa

Administracja celna przygotowała bądź uczestniczyła w przygotowaniu szeregu aktów prawnych związanych z funkcjonowaniem Polski w strukturach unijnych. Spośród nich warto wymienić m.in.:

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie wysokości stawek opłat za produkty rolne⁵, co stanowiło wykonanie delegacji zawartej w art. 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o nadmiernych zapasach produktów rolnych i produktów cukrowych⁶,
- przygotowanie polskiej wersji językowej Not wyjaśniających do Nomenklatury Scalonej (wersja 2004) i przekazanie jej do DG TAXUD w celu opublikowania w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich⁷,
- merytoryczne przygotowanie, tj. przetłumaczenie, opracowanie, weryfikacja a także uzgodnienia międzyresortowe i z przemysłem, „Wyjaśnień do Taryfy celnej” (2247 stron), będących załącznikiem do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 sierpnia 1999 r.⁸ w oparciu o „Noty wyjaśniające do HS (wersja w języku angielskim liczy 1948 stron) i przetłumaczenie suplementów do „Not wyjaśniających” (wersja 2002) z języka angielskiego na język polski. Wyjaśnienia zostały opublikowane w formie obwieszczenia Ministra Finansów w Monitorze Polskim RP (obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie wyjaśnień do Taryfy celnej.⁹ Powyższe działanie stanowiło wykonanie delegacji z art. 12 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. Prawo celne¹⁰,
- udział w corocznym przygotowaniu rozporządzeń Komisji zmieniających załącznik I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej,

⁴ European Binding Tariff Information (EBTI-3) – System Europejskiej Informacji Taryfowej EBTI-3 jest centralnym systemem obsługującym WIT wydawane we wszystkich krajach członkowskich. System EBTI-3 jest utrzymywany przez DG TAXUD w Brukseli.

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 184, poz. 1899 z późn. zm.

⁶ Dz. U. z 2004 r. Nr 97, poz. 964

⁷ Dz. Urz. UE Nr C 50 z dnia 28 lutego 2006 r., str. 1

⁸ Dz.U. z 1999 r. Nr 74, poz. 830

⁹ MP z 2006 r. Nr 86, poz. 880

¹⁰ Dz. U. z 2004 r. Nr 68, poz. 622 z późn. zm.

- przygotowanie (w tym uzgodnienia międzyresortowe) projektu obwieszczenia Ministra Finansów w sprawie wyjaśnień do Taryfy Celnej, obejmującego Noty wyjaśniające do Zharmonizowanego Systemu Oznaczania i Kodowania Towarów (HS) (wersja 2007), decyzje Komitetu Zharmonizowanego oraz Kompendium opinii klasyfikacyjnych WCO.

Nowe zadania – ochrona życia i zdrowia ludzi

Konsekwencją przystąpienia Polski do Unii Europejskiej była konieczność przygotowania się do realizacji nowych zadań powierzonych przez prawodawstwo wspólnotowe administracjom celnym państw członkowskich. Ochrona życia i zdrowia ludzi czy ochrona przyrody realizowana podczas kontroli na granicach Unii Europejskiej jest jednym z najważniejszych zadań, jakie nakładają wspólnotowe przepisy na kraje członkowskie. Organy celne są służbą najliczniej reprezentowaną na granicach Unii i posiadającą największą możliwość egzekwowania przepisów z ww. zakresu.

Nasz kraj stał się jednym z krajów granicznych Wspólnoty i przyjął odpowiedzialność za wywiązywanie się z przepisów prawa dotyczących ochrony nie tylko obywateli czy naturalnego środowiska naszego kraju, ale także wszystkich innych krajów Unii Europejskiej.

Na uwagę zasługują tutaj działania polskiej Służby Celnej w sferze ochrony konsumentów przed przywozem na wspólnotowy obszar celny towarów niebezpiecznych lub niespełniających określonych dla nich wymagań. Przed wprowadzeniem do obrotu Służba Celna kontroluje, czy takie towary są bezpieczne, czy spełniają wymagania wynikające z dyrektyw nowego podejścia, czy są właściwie oznakowane np. znakiem CE. W wyniku tych działań, w ciągu 5 lat członkostwa w UE organy celne dokonały przeszło 1000 zatrzymań przesyłek różnorodnych towarów, które nie spełniały zasadniczych wymagań lub były niebezpieczne. Zatrzymania dotyczyły m.in. następujących kategorii towarów: maszyn, akumulatorów, odzieży roboczej, zabawek dla dzieci, artykułów budowlanych, obuwia, podzespołów elektronicznych, wózków dziecięcych, art. AGD i RTV, urządzeń do uzdatniania wody, aparatów kosmetycznych, wyrobów medycznych. W efekcie wiele towarów, których użytkowanie mogło zagrażać życiu

tab. 1

Rok	Zatrzymania	Liczba wszystkich okazów	Żywe zwierzęta	Rośliny	Kawior (kg)	"TCM"
2004 (od 01.05.04)	94	1127	533	21	43.05	–
2005	208	13922	1005	1100	163.99	4230
2006	231	6508	2015	557	107.5	2662
2007	230	3196	248	25	103	1585
2008	186	200 889	104	–	27.45	200 409
SUMA	949	225 642	3905	1703	444.99	208 886

„TCM” – tradycyjna pseudomedycyna dalekowschodnia

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

i zdrowiu konsumentów nie zostało wprowadzonych na rynek UE i nie znalazło się w obrocie handlowym.

Służba Celna chroni również gatunki fauny i flory zagrożone wyginięciem egzekwując ograniczenia i zakazy obrotu nimi, określone w postanowieniach Konwencji waszyngtońskiej (CITES). W ciągu 5 lat członkostwa w UE funkcjonariusze celni dokonali wielu zatrzymań okazów CITES, przykładowo wskazać można (tab. 1):

Razem – 949 zatrzymań

Zatrzymanych okazów – 225 642 okazów w tym:

- 3905 żywych okazów zwierząt,
- 1703 roślin,
- 208 886 okazy medykamentów medycyny azjatyckiej (TAM) (200 000 butelek z tabletkami zawierającymi pochodne z pławikoników (*Hippocampus spp.*) – zatrzymanie w 2008 r.),
- 444,99 kg kawioru (*Acipenseriformes spp.*).

Również ochrona dziedzictwa kulturowego należy do tych obszarów, w których aktywnie działa Służba Celna. Egzekwowanie przez organy celne obowiązków związanych z wywozem z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zabytków przyczynia się do zwiększenia poziomu ochrony zabytków poprzez uniemożliwienie nielegalnego ich wywozu. W okresie 5 lat członkostwa w UE Służba Celna dokonała zatrzymań około 500 nielegalnie przewożonych zabytków.

Szczegółowe statystyki dotyczące zatrzymań zabytków i CITES w załączeniu.

Informatyzacja

1. Od 1 maja 2004 r. System Zintegrowanej Taryfy Celnej ISZTAR jest jednym z najważniejszych polskich systemów celnych, w pełni kompatybilnym z systemem taryfowym TARIC Unii Europejskiej, zgodnie z wymaganiami funkcjonalnymi oraz procesem biznesowym tego systemu.

Jest olbrzymią bazą danych umożliwiającą dostęp do danych pochodzących z systemu TARIC oraz danych krajowych utrzymywanych przez System (nomenklatura, stawki celne, ograniczenia, zawieszenia, uwagi wyjaśniające, kontyngenty, Tabele Meursinga, podatek VAT, podatek akcyzowy). Baza systemu ISZTAR zawiera pełną historię wprowadzanych danych, co daje możliwość jej przeglądania na dany dzień, jak również pełnego monitorowania historii zmian.

2. System stanowi jedyne źródło danych dla systemów celnych (m.in. dla Systemu Obsługi Deklaracji CELINA, Systemu Wiążącej Informacji Taryfowej EBTI-PL) oraz wielu innych systemów zewnętrznych wykorzystujących dane taryfowe. W ramach Systemu ISZTAR utrzymywana jest również Przeglądka Taryfowa udostępniająca szczegółowe informacje dotyczące obrotu towarowego administracji celnej (intranet) oraz wszystkim zainteresowanym tą tematyką (internet) w języku polskim, angielskim, francuskim i niemieckim. Dane mogą być również pobierane w formacie xml poprzez interfejs.

3. W okresie po akcesji Polski do UE nastąpiło odczuwalne przyśpieszenie procesu informatyzacji obsługi zgłoszeń celnych. I tak już w 2004r. obsługa zgłoszeń celnych w Syste-

mie Obsługi Deklaracji CELINA została dostosowana do zasad wynikających z Rozporządzenia Komisji (WE) nr 2286/03, które w znacznym stopniu zharmonizowało w ramach UE zasady wypełniania zgłoszeń celnych. Obecnie trwają prace nad wdrożeniem podpisu elektronicznego, który ma na celu umożliwienie przedsiębiorcom składania zgłoszeń celnych w formie elektronicznej.

4. W 2004r. zbudowany został w Polsce system INTRASTAT który ma na celu przyjmowanie, weryfikowanie i korygowanie deklaracji statystycznych przekazywanych w formie elektronicznej, a także wprowadzanie danych z deklaracji w formie papierowej. Stanowi realizację obowiązków nałożonych na Służbę Celną w zakresie statystyki związanej z dostawą wewnątrzwspólnotową. Produktem finalnym jest zbiór statystyczny tworzony przez Służbę Celną w zakresie obrotu towarowego z krajami w ramach UE oraz krajami trzecimi. Przekazywany on jest do GUS według uzgodnionego harmonogramu. W ciągu 5 ostatnich lat system INTRASTAT był modyfikowany, zrealizowano nowe funkcjonalności, a ponadto podjęto działania związane z wdrożeniem podpisu elektronicznego.

5. Od 31 sierpnia 2007 r. wywóz towarów z Polski może odbywać się z wykorzystaniem Systemu Kontroli Eksportu (ECS).

Podstawę prawną wprowadzenie Systemu Kontroli Eksportu stanowią:

- Rozporządzenie (WE) nr 648/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13.04.2005 r. zmieniające Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913 z dnia 12.10.1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. U. L 117 z 4.5.2005 r.) oraz
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1875/06 z dnia 18.12.2006 r. zmieniające Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/93 ustanawiające przepisy w celu wykonania Rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. U. L 28 z 3.2.2007 r.).

Zgłoszenie w Systemie Kontroli Eksportu, zastępujące papierowe zgłoszenie celne wywozowe, opiera się na wymianie komunikatów pomiędzy organami celnymi oraz organami celnymi i urzędami skarbowymi. W ten sposób wyeliminowane zostały papierowe dokumenty potwierdzające wywóz towarów z obszaru celnego Wspólnoty. Kopia karty 3 SAD została zastąpiona komunikatem elektronicznym, wysyłanym przez urząd celny wywozu do eksportera natychmiast po tym, jak towary opuściły obszar celny Wspólnoty.

Pomimo, że korzystanie z Systemu Kontroli Eksportu nie jest jeszcze obligatoryjne w krajach członkowskich Unii Europejskiej, jednakże w interesie zarówno administracji celnej oraz przedsiębiorców jest jak najszybsze stosowanie ECS.

6. Obecnie tak w Polsce jak i w całej Wspólnocie rozpoczęły się prace zmierzające do wdrożenia systemu ICS (System Kontroli Importu), który docelowo ma zapewnić obsługę przywozu. W I fazie wdrażania tego systemu (do 31.12.2010r) główny nacisk położony jest na zapewnienie ochrony i bezpieczeństwa terytorium Wspólnoty, w tym w szczególności

przeciwdziałanie terroryzmowi (ang. security and safety).

7. Wprowadzono istotne ułatwienia w obrocie towarowym poprzez realizację procedur uproszczonych zgodnie z przepisami wspólnotowymi, umożliwiając przedsiębiorcom dokonywanie odpraw celnych z zastosowaniem zgłoszenia uproszczonego lub procedury w miejscu, dzięki której organy celne mogą zwolnić zgłaszającego z obowiązku przedstawienia towarów w urzędzie celnym. Towar w chwili dokonywania zgłoszenia celnego znajduje się w siedzibie wnioskodawcy lub innym miejscu uznanym w pozwoleniu.

8. Kolejnym ułatwieniem dla przedsiębiorców jest pojedyncze pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej (ang. SASP). Pojedyncze Pozwolenie na stosowanie procedury uproszczonej pozwala podmiotom gospodarczym na uzyskanie w jednym z państw członkowskich pozwolenia obejmującego wszystkie transakcje importowe i/lub eksportowe dokonywane w procedurze uproszczonej na obszarze innych uczestniczących w realizacji pozwolenia państw członkowskich. Pozwala to przedsiębiorcom na scentralizowanie księgowości i płatności należności celnych dla wszystkich transakcji w jednym państwie członkowskim wydającym pozwolenie, choć fizyczne przedstawienie towarów odbywać się będzie w innym państwie członkowskim. Firma, która uzyska pozwolenie SASP zgłasza towary w kraju swojej siedziby (tam, gdzie prowadzona jest główna księgowość), a kontrola towaru jest prowadzona w innym kraju.

Współpraca międzynarodowa

Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej granica Polski z Federacją Rosyjską, Ukrainą i Republiką Białoruś stała się zewnętrzną granicą Unii. Bardzo dużego znaczenia nabrała w związku z tym współpraca ze wschodnimi sąsiadami Polski.

Administracja celna RP stara się utrzymywać stałe, regularne kontakty z partnerami ze Wschodu i przynajmniej raz w roku organizować spotkania robocze Szefa Służby Celnej z odpowiednikami z Białorusi, Rosji i Ukrainy. Spotkania na poziomie regionalnym i lokalnym odbywają się na bieżąco.

Systematycznie sąsiednim administracjom przekazywane są także informacje o nowych uregulowaniach i przepisach w dziedzinie cła. W ostatnim czasie administracje celne Ukrainy i Białorusi zostały zapoznane z informacjami na temat wprowadzanego w Unii Europejskiej systemu kontroli importu ICS oraz doświadczeń krajów Wspólnoty we wdrażaniu koncepcji statusu AEO (Upoważniony przedsiębiorca). Przedstawiono także informacje dotyczące Europejskiego Systemu Rejestracji i Identyfikacji Przedsiębiorców (EORI).

Polska SC zaproponowała przeprowadzenie spotkań informacyjno-wyjaśniających dotyczących funkcjonowania Systemu kontroli importu dla przedsiębiorców białoruskich i ukraińskich.

Dążąc do tworzenia warunków dla jak najsprawniejszego przekraczania granicy w 2008 r. przeprowadzono wspólne, dwustronne badania „Analiza infrastruktury i funkcjonowania drogowych przejść granicznych” na granicy polsko-białoru-

skiej i polsko-ukraińskiej. Dokonano obserwacji drogowych przejść granicznych pod kątem oceny ich infrastruktury i wyposażenia, przepustowości, obsady kadrowej, liczby innych służb kontrolnych w poszczególnych przejściach, zestawienia wielkości zadań i funkcji wypełnianych przez służby celne. W raportach zawarto rekomendacje co do działań, które należy podjąć, by usprawnić przekraczanie granicy.

Przedstawiciele Cła Białorusi i Rosji wzięli udział w zorganizowanej w Gdańsku w czerwcu 2008r. konferencji nt. współpracy celnej w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa. Konferencję organizowała Komisja Europejska wspólnie z polską administracją celną. Uczestniczyły w niej państwa członkowskie UE oraz kilka wschodnich krajów sąsiadujących. Praca odbywała się w dwóch grupach roboczych: ds. ułatwień w handlu i procedur celnych oraz ds. bezpieczeństwa i zwalczania przestępczości. Obie grupy dokonały analizy dystansu oraz analizy potrzeb w zakresie rozwiązań mających na celu realizację przywołanych priorytetów. Analizy te miały, zgodnie z zaleceniami DG TAXUD, charakter ćwiczenia, którego celem było promowanie dobrych praktyk administracji celnych UE.

Białoruś

- Ustalono powołanie grupy roboczej ds. zwalczania przestępczości celnej, która zajęłaby się zapobieganiem naruszeniom przepisów celnych w obrocie towarowym między obydwoma państwami oraz zwiększeniem skuteczności zwalczania przemytu i innych naruszeń przepisów celnych poprzez stworzenie praktycznej współpracy między strukturami zwalczania przestępczości w służbach celnych obu państw.
- Stronie białoruskiej zaprezentowano ośrodek szkolenia psów służbowych i zadeklarowano gotowość współpracy w tym zakresie z Państwowym Komitetem Cel.
- W listopadzie 2008r. Służba Celna gościła przedstawicieli białoruskiej administracji rządowej. Odbywało się ono w ramach projektu szkoleniowego organizowanego przez MSZ i UKIE, którego założeniem jest wspieranie Białorusi w zakresie przygotowania tamtejszej administracji do współpracy z Unią Europejską.

Ukraina

- Trwają przygotowania do przeprowadzenia drugiego wspólnego projektu „Pomiar czasu przekraczania granicy polsko-ukraińskiej”. Badaniem objęte będą pojazdy, w stosunku do których wymagane jest zezwolenie/licencja na wykonywanie transportu międzynarodowego. Badanie będzie prowadzone przez 7 kolejnych dni w następujących drogowych przejściach granicznych: Dorohusk-Jagodin, Hrebenne-Rawa Ruska, Korczowa-Krakowiec, Medyka-Szegini. Badanie zostanie przeprowadzone w drugiej połowie maja 2009r.
- Problematyka odpraw granicznych stanowi przedmiot wielu spotkań i rozmów z ukraińskimi władzami celnymi. W rezultacie rozmów na szczęblu szefów służb strona ukraińska potwierdziła wprowadzenie procedury uproszczonej

w stosunku do towarów przewożonych z zastosowaniem karnetu TIR, które nie podlegają kontroli. Została również wznowiona kontrola weterynaryjna towarów z grup 1-24 taryfy celnej w Rawie Ruskiej.

- Polska Służba Celna pilotażowo przekazuje stronie ukraińskiej informacje o ważonych samochodach ciężarowych po polskiej stronie przejścia granicznego. Pozwala to na ograniczenie tych czynności przez administrację ukraińską i skraca w ten sposób czas odprawy granicznej.
- Utworzona została stała grupa robocza dla monitorowania sytuacji na wszystkich ukraińsko-polskich przejściach granicznych w celu zapewnienia właściwego poziomu odpraw celnych na granicy.

Rosja

- Polska administracja celna uczestniczy w pracach powołanej w kwietniu 2007r. Grupy roboczej UE-Rosja do spraw współpracy granicznej. Jednym z najistotniejszych zadań jest pilotażowy projekt przedwysyłkowej wymiany informacji za pośrednictwem utworzonego na szczelbu Komisji portu (SPEED). Jego realizacja rozpoczęła się w większości krajów uczestniczących w projekcie z dn. 01.01.2009 r. Polska rozpocznie wymianę komunikatów w końcu czerwca 2009r. Projekt w fazie początkowej dotyczy Rosji, natomiast – o ile spełni pokładane w nim nadzieje – będzie rozszerzony na inne kraje trzecie.
- SC RP uczestniczy również w akcji bieżącego monitorowania sytuacji na granicy po uruchomieniu pilotażu. Kraje graniczące z Rosją w trybie comiesięcznym przekazują do Komisji zbiorcze wykazy dot. ruchu w przejściach granicznych.
- Polskie Cło w ramach prac Grupy Roboczej ds. Współpracy Celnej i Przejść Granicznych Rady Państw Morza Bałtyckiego weźmie udział we wspólnym badaniu czasu przekraczania granicy UE-Rosja, które ma być przeprowadzone w kwietniu 2009r. w wybranych przejściach granicznych, po jednym na każdej granicy Rosji z państwami członkowskimi.

Umowy międzynarodowe o współpracy celnej

Po 1 maja 2004r. podpisane zostały umowy o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych z następującymi krajami:

- Bułgaria – lipiec 2004 r.
- Azerbejdżan – marzec 2005 r.
- Słowenia – maj 2005 r.
- Serbia – maj 2007 r.
- Chile – czerwiec 2007 r.

Przeprowadzono negocjacje umów z Iranem i Brazylią.

Inicjatywa Bezpieczeństwa Kontenerowego w Transporcie Morskim (Container Security Initiative - CSI).

Amerykański program CSI (Inicjatywa Bezpieczeństwa Kontenerowego w Transporcie Morskim) uruchomiony został w styczniu 2002 roku w odpowiedzi na wzrost zagrożenia terrorystycznego. Celem CSI jest zapewnienie bezpieczeństwa ze względu na ewentualne zagrożenie materiałami niebez-

piecznymi, które mogą być przesyłane w kontenerach. Jednym z podstawowych założeń programu jest przedwysyłkowa kontrola kontenerów pod kątem ich bezpieczeństwa.

Koncepcja CSI jest oparta na założeniu, że granica USA jest ostatnią, a nie pierwszą linią obrony/ochrony. Realizując to założenie postanowiono podjąć współpracę z portami, w których załadowywane są kontenery mające docelowe przeznaczenie w Stanach Zjednoczonych, tak aby już przed ich dotarciem do miejsca przeznaczenia możliwe było dokonanie analizy i kontroli wybranych kontenerów.

Z uwagi na fakt, iż w mega portach (takich jak np.: Rotterdam, Hamburg czy Bremerhaven) objętych wcześniej programem CSI, w których kontenery są jednorazowo ładowane na statki kontenerowe w ilościach wielu tysięcy sztuk, kontrole osiągnęły swój pułap efektywności i możliwości, przyjęto koncepcję, aby kontrole przenieść jeszcze dalej - do portów dowozowych (feederowych), w których formowane i załadowywane są kontenery trafiające do mega portów.

We wrześniu 2006 roku podjęta została decyzja o przeprowadzeniu pilotaży w wybranych portach dowozowych. Projekt pilotażowy zrealizowany został w 3 europejskich portach: Szczecin (2007r.), Aarhus (Dania, 2007r.) i Salerno (Włochy 2007/2008r.).

Projekt pilotażowy CSI w Polsce

Sześciomiesięczny projekt pilotażowy CSI Feeder Port realizowany był w Szczecinie (Oddział Celny „Nabrzeże Łasztownia” UC Szczecin) w okresie od 5 marca do 8 września 2007r. na podstawie umowy o współpracy celnej pomiędzy Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi. Oprócz polskiej Służby Celnej w realizację projektu zaangażowane były przede wszystkim Straż Graniczna i operator portowy. Idea projektu spotkała się z dużym zrozumieniem wszystkich uczestniczących partnerów: Straży Granicznej, władz portu, przewoźników (PLCC) oraz agencji celnych i spedytorów. Realizacja projektu przebiegała sprawnie. Przyczyniła się do poznania przez kooperantów założeń i wymagań CSI na poziomie praktycznego działania. Dla potrzeb projektu opracowane zostały podstawowe zasady działania zawierające szczegóły techniczne współpracy polskich i amerykańskich funkcjonariuszy celnych zawarte w dokumencie tzw. Standard Operation Procedures (SOP).

Po zakończeniu projektu przedstawiciele amerykańskiej i polskiej służby celnej wspólnie dokonali jego oceny, zmodyfikowali wypracowane zasady (SOP) i określili dalsze konieczne działania zmierzające do uruchomienia projektu na stałe. Jednakże kontynuacja programu uzależniona jest od oficjalnej zgody kierownictwa amerykańskiej służby celnej, która nie podjęła ostatecznej decyzji w odniesieniu do wszystkich portów dowozowych objętych projektem pilotażowym.

Na początku 2009 roku strona amerykańska, podobnie jak w przypadku Danii, zwróciła się do Polski z propozycją nieoficjalnej kontynuacji projektu CSI na podstawie zasad wspólnie wypracowanych dla potrzeb CSI. Po doprecyzowa-

niu szczegółów działania, 6 kwietnia 2009r. ponownie podjęta została współpraca z amerykańską służbą celną, która będzie realizowana aż do momentu oficjalnej decyzji na temat kontynuacji programu CSI.

Grupa Kontaktowa ds. Lądowych Przejść Granicznych - Land Frontier Contact Group (LFCG) – Customs 2013

Funkcjonująca przy Komisji Europejskiej w ramach programu Customs 2013, Grupa Kontaktowa ds. Lądowych Przejść Granicznych skupia przedstawicieli 15 państw członkowskich - wszystkie państwa posiadające zewnętrzną granicę UE z wyjątkiem Niemiec. Głównym zadaniem grupy jest wzmocnienie współpracy pomiędzy krajami członkowskimi posiadającymi zewnętrzną granicę UE poprzez m. in. inicjowanie wspólnych kontroli celnych i wymianę informacji za pomocą unijnego systemu informatycznego RIF, wspomaganie rozwoju wspólnotowego podejścia do zarządzania ryzykiem (zidentyfikowanie obszarów wymagających wzmożonej kontroli), zidentyfikowanie i wprowadzenie najlepszych praktyk oraz wymianę informacji dotyczących ryzyka w odniesieniu do ruchu towarowego. Polska objęła przewodnictwo w grupie poprzez podjęcie się funkcji koordynatora grupy w połowie 2007 roku.

Jedną z podstawowych podgrup LFCG jest Podgrupa ds. Screeningu zajmująca się zbieraniem i analizowaniem ogólnych danych dotyczących 123 przejść granicznych dla ruchu towarowego funkcjonujących na zewnętrznej granicy UE. Uzyskane szczegółowe informacje pozwalają na zapoznanie się z charakterystyką przejść, wyposażeniem, stosowanymi praktycznymi rozwiązaniami zarówno w sferze informatycznej, jak i infrastrukturalnej. Analiza danych przyczynia się do zidentyfikowania wspólnych obszarów ryzyka typowych dla granicy lądowej i pozwala na podjęcie działań na poziomie wspólnotowym celem ich minimalizacji poprzez odpowiednie ukierunkowanie analizy ryzyka. Porównanie wyników analizy uzyskanych danych na przełomie lat pozwala grupie na ustalenie trendów w unijnym przywozowym i wywozowym ruchu towarowym.

W ramach grupy powoływane są również specjalne grupy zadaniowe związane z realizacją danego działania - programem pilotażowym, inicjowanym zarówno przez kraje członkowskie, jak i Komisję Europejską. Jednym z ważniejszych obecnie prowadzonych działań jest program pilotażowy TRIGLAV mający na celu przetestowanie w praktyce regulacji prawnych określonych w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1875/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r., które państwa członkowskie będą musiały implementować od dnia 1 lipca 2009 r. Jest to związane z koniecznością oparcia analizy ryzyka na metodach przetwarzania danych, uwzględniających kryteria do celów wspólnego ramowego systemu zarządzania ryzykiem i ustanowienia równoważnego poziomu kontroli celnych w całej Wspólnocie. Wymiana informacji na temat ryzyka między organami celnymi a Komisją powinna przebiegać przy wykorzystaniu Wspólnotowego Ramowego

Systemu Zarządzania Ryzykiem, wspólnych obszarów kontroli priorytetowej, jak również wspólnych kryteriów ryzyka i standardów określających zharmonizowane stosowanie kontroli celnych w szczególnych przypadkach

Prowadzona w 3 fazach operacja polega na objęciu priorytetową kontrolą wybranych rodzajów towarów, tras przewozu towarów, środków transportu lub podmiotów, które przez pewien okres podlegać będą podwyższonemu poziomowi analizy ryzyka oraz wzmożonej kontroli celnej. Profile ryzyka, odpowiednie dla nieprawidłowości występujących na drogowych przejściach granicznych są wspólnie ustalone i modyfikowane zgodnie z rekomendacjami z poszczególnych faz projektu. W działania zaangażowane są również pozostałe kraje EU (poprzez centralne punkty analizy ryzyka, które wspomagają kraje przeprowadzające kontrolę na granicy dostarczając dodatkowych informacji). Prowadzona wspólna akcja pozwala na przetestowanie wymiany informacji na poziomie całej Wspólnoty oraz uświadamia wszystkim krajom UE, że wzajemna współpraca będzie konieczna od 1 lipca 2009r.

ASEM

Polska administracja celna aktywnie włączyła się w prace ASEM – gremium mającego na celu dialog państw Azji Południowo-Wschodniej z Unią Europejską. W latach 2005-2007 przewodniczyła w imieniu Unii Europejskiej Grupie Roboczej ds. Procedur Celnych ASEM i w dalszym ciągu jest zaangażowana w prace grupy.

Udział Polskiej Administracji Celnej w Misjach Unii Europejskiej poza granicami kraju

Funkcjonariusze Polskiej Administracji Celnej biorą udział w dwóch misjach Unii Europejskiej poza granicami kraju.

W misji doradczo-szkoleniowej Unii Europejskiej na granicy Mołdowy i Ukrainy (EUBAM) przedstawiciele PAC biorą udział od jej rozpoczęcia, czyli od listopada 2005 roku. W chwili obecnej uczestniczy w niej 17 funkcjonariuszy polskiej administracji celnej. Troje spośród nich zatrudnionych jest na stanowiskach kontraktowych, a 14 na stanowiskach ekspertów oddelegowanych o statusie ekspertów narodowych. Przedstawiciel polskiej Służby Celnej Pan Sławomir Pichor zajmuje w misji stanowisko szefa ds. operacyjnych.

Polski kontyngent jest najliczniejszym spośród kontyngentów narodowych.

Misja EUBAM została powołana do życia w odpowiedzi na prośbę o wsparcie w zakresie zarządzania granicą, jaką w dniu 2 czerwca 2005 r. skierowali do Unii Europejskiej prezydenci Mołdowy i Ukrainy. W dniu 7 października 2005 r., na mołdawsko-ukraińskim przejściu granicznym Palanka/Majaki, Komisarz UE ds. Stosunków Zewnętrznych i Polityki Sąsiedztwa Benito Ferrero-Waldner podpisała z Ministrami Spraw Zagranicznych Ukrainy i Mołdowy odpowiednie porozumienie (Memorandum of Understanding), w którym określone zostały zasady funkcjonowania EUBAM. Misja roz-

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

poczęła swoją działalność w dniu 30 listopada 2005 r. Partnerem Komisji Europejskiej w organizacji tego projektu jest Biuro UNDP (Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju) na Ukrainie.

Cele jakie zostały postawione misji to:

- pomoc w dostosowaniu standardów kontroli celnej i granicznej do standardów obowiązujących w krajach Unii Europejskiej;
- pomoc w zwiększeniu efektywności mołdawskich i ukraińskich służb celnych i granicznych na poziomie operacyjnym;
- rozwój systemu analizy ryzyka;
- zacieśnienie współpracy pomiędzy służbami celnymi i granicznymi, jak również pomiędzy innymi służbami państwowymi, których zadaniem jest nadzorowanie przestrzegania prawa;
- zacieśnienie współpracy pomiędzy służbami granicznymi Mołdowy i Ukrainy.

Początkowo mandat misji został określony na dwa lata, a następnie przedłużony o kolejne dwa. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że mandat zostanie przedłużony na następne dwa lata – do końca listopada 2011 r.

Ponadto czworo polskich funkcjonariuszy celnych bierze, od grudnia 2008 r., udział w europejskiej misji praworządności w Kosowie (EULEX Kosovo). Dwoje z nich jest zatrudnionych na stanowiskach kontraktowych a dwoje na stanowiskach ekspertów oddelegowanych.

Misja w Kosowie prowadzi działania w zakresie wymiaru sprawiedliwości, policji, administracji publicznej oraz straży granicznej i służby celnej. Jest to największa tego typu operacja Unii Europejskiej. Misję Unii Europejskiej w Kosowie – EULEX Kosovo, utworzono na podstawie dokumentu Rady Unii Europejskiej - "Wspólne Działanie Rady 2008/124/WPZiB z dnia 04 lutego 2008r. w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie, EULEX KOSOVO".

Misja UE EULEX Kosovo przejęła odpowiedzialność za ten region Bałkanów od Tymczasowej Misji Administracyjnej Organizacji Narodów Zjednoczonych UNMIK Kosovo po osiągnięciu gotowości operacyjnej w dniu 09.12.2008r. W misji uczestniczą przedstawiciele państw członkowskich Unii Europejskiej oraz państw trzecich (m.in. USA, Rosja, Kanada, Turcja).

Centra Współpracy Policyjnej i Celnej

Polska Administracja Celna uczestniczy również w działalności Centrów Współpracy Policyjnej i Celnej jakie działają obecnie w Kudowie-Słone i w Świecku. Na terenie całej Unii Europejskiej istnieje kilkanaście tego rodzaju centrów. Po zniesieniu kontroli na wewnętrznych granicach Unii oraz w celu wzmocnienia skuteczności działania służb granicznych i policyjnych w zakresie zwalczania przestępczości, a także przeciwdziałania zagrożeniom dla bezpieczeństwa i porządku publicznego podjęto działania zmierzające do utworzenia wspólnych placówek na granicach wewnętrznych. Dzięki nim możliwe jest wspólne rozwiązywanie problemów i niepra-

widliwości, na jakie w swojej codziennej pracy napotykają funkcjonariusze nie tylko służb celnych, ale i innych służb mundurowych.

Jako pierwsze z centrów, w których uczestniczy Polska, utworzona została placówka w Świecku.

Federalny Minister Spraw Wewnętrznych Wolfgang Schäuble (CDU) i Minister Spraw Wewnętrznych RP Grzegorz Schetyna w dniu 20 grudnia 2007, na kilka godzin przed zniesieniem kontroli granicznych, wspólnie dokonali oficjalnego otwarcia Centrum Współpracy. Centrum mieści się po polskiej stronie, przy końcu niemieckiej autostrady A12. Pod jednym dachem współpracują: Bundespolizei (Policja Federalna), Landespolizei (Policja Kraju Związkowego) z Brandenburgii, Meklemburgii-Pomorza Przedniego i Saksonii, polska Policja z Gorzowa, polska Straż Graniczna oraz służby celne z Polski i Niemiec. Reprezentowane są także trzy Krajowe Urzędy Kryminalne. Razem pracuje tu 39 niemieckich i 24 polskich funkcjonariuszy z ośmiu służb: 21 policjantów federalnych, 2 niemieckich celników, 14 policjantów Brandenburgii oraz po jednym policjancie z Saksonii i Meklemburgii-Pomorza Przedniego. Ze strony polskiej załogę centrum stanowi dziesięciu funkcjonariuszy Straży Granicznej, siedmiu policjantów i siedmiu celników. Wszyscy funkcjonariusze posługują się dwoma językami. Wzorem dla placówki było niemiecko-francuskie Centrum Współpracy Policyjnej i Celnej w Kehl.

W dniu 18 lutego br. na mocy Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskiej o utworzeniu i zasadach działania wspólnych placówek w Kudowie Słone i Chotěbuz rozpoczęły oficjalnie działalność kolejne centra współpracy policyjnej i celnej.

W niedalekiej przyszłości planowane jest również otwarcie tego typu placówek na granicy ze Słowacją oraz z Litwą.

Rada Celno-Akcyzowa

Rada Celno-Akcyzowa przy Ministrze Finansów jest organem opiniotwórczo-doradczym w sprawach celnych i podatkowych, o charakterze kadencyjnym. Kadencja Rady Celno-Akcyzowej trwa 1 rok.

Członkowie Rady Celno-Akcyzowej wywodzą się z organizacji reprezentujących środowiska gospodarcze takich jak np. Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Izba Paliw Płynnych, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Krajowe Stowarzyszenie Przemysłu Tytoniowego i inne oraz instytucji naukowych, np. Szkoła Główna Handlowa, Politechnika Warszawska czy Katolicki Uniwersytet Lubelski.

Głównym zadaniem członków Rady jest wyrażanie opinii w sprawach celnych i podatkowych, z punktu widzenia środowisk gospodarczych oraz opiniowanie, na bieżąco, aktów prawnych dotyczących tych zakresów, występowanie z propozycjami zmian przepisów prawnych a także prezentowanie poglądów na temat praktycznego funkcjonowania przepisów prawa celnego i podatkowego oraz struktur administracji celnej i podatkowej.

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

Przedmiotem prac Rady Celno-Akcyzowej w minionym pięcioleciu były następujące kluczowe zagadnienia:

- Zmodernizowany Kodeks Celny i przepisy wykonawcze,
- e-Customs – cło elektroniczne,
- nowelizacja ustawy akcyzowej wraz z rozporządzeniami wykonawczymi,
- problematyka uproszczeń i zmian w przepisach prawa jako cel strategiczny dla umacniania konkurencyjności przedsiębiorców produkujących w Polsce i konkurencyjności Polski jako miejsca odpraw celnych oraz przeprowadzania procedury dopuszczenia towaru do obrotu,
- problematyka modernizacji służby celnej, w tym prace nad nową ustawą o Służbie Celnej.

Opinie RCA, formułowane w uchwałach i w protokołach z posiedzeń (dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Finansów, są istotnym elementem wpływającym w znaczący sposób na kształtowanie regulacji prawnych, pozostających we właściwości resortu finansów a także stymulującym wypracowywanie nowoczesnych rozwiązań strukturalnych. Działalność Rady, od momentu akcesji Polski do Unii Europejskiej, ma ogromne znaczenie w procesie upowszechniania wiedzy o legislacji wspólnotowej w zakresie cel i podatków wśród podmiotów gospodarczych i w środowiskach naukowych. Rada promuje i popularyzuje w kręgach gospodarczych nowoczesne rozwiązania strukturalne i systemy informatyczne, które ułatwiają prowadzenie działalności gospodarczej, upraszczają i przyspieszają obrót towarowy i przyczyniają się do unowocześnienia, a tym samym do zwiększania kon-

kurencyjności polskiej gospodarki w warunkach wspólnego rynku europejskiego.

Konwencje

W marcu 2009r. Polska podpisała konwencję w sprawie scentralizowanej odprawy celnej dotyczącą podziału krajowych kosztów poboru, które są zatrzymywane, gdy tradycyjne zasoby własne są udostępniane budżetowi UE. Konwencja stanowi kolejne działanie liberalizujące wymianę towarową w warunkach wolnego rynku europejskiego, mające na celu ułatwienie i przyspieszenie obrotu towarowego. Przedsiębiorca, po spełnieniu określonych prawem wymogów, będzie mógł uzyskać zgodę organów celnych na dopuszczenie towarów do swobodnego obrotu w urzędzie celnym właściwym dla miejsca swojej siedziby niezależnie od urzędu celnego, w którym towary zostały przedstawione. Jeżeli urząd celny, w którym będzie przedstawiony towar, znajduje się w innym państwie członkowskim niż wydające pozwolenie, powstaje potrzeba podziału środków własnych które będą pobierane przez administrację celną w kraju, gdzie dokonywane jest zgłoszenie celne. Konwencja określa zasady podziału środka własnego w przypadku, kiedy w realizację pozwolenia zaangażowane są administracje celne co najmniej dwóch państw członkowskich.

Przygotowania do Prezydencji

Obecnie w administracji celnej trwają przygotowania do objęcia przewodnictwa w dwóch grupach roboczych Rady w czasie prezydencji polskiej w UE w 2011 r.

**Departament Polityki Celnej
Ministerstwo Finansów**

Development of Customs Policy in the years 2004–2009

The customs union is an important element of functioning of the European Community. Therefore, along with the accession to the European Community, Poland adopted the provisions of Community Customs Code and implementing regulations to that Code for direct application. Direct application of the Community customs law was a formidable challenge for the Polish customs administration.

The application of the same basic rules laid down in the Community customs law by all Member States enables efficient flow of goods in trade between the Community and non-EU countries.

In the scope unregulated by the provisions of the Community customs law, Poland introduced national regulations, taking into account the experiences and standards already functioning in Member States before the expansion of the European Union in 2004.

From the moment of Poland's accession to the EU, representatives of the Polish customs administration actively participate in the works of various sections of the Customs

Code Committee and working groups established by the Commission.

1. As Poland entered the European Union, the Polish customs policy did not change significantly in the scope of the rules of origin, nor in the scope of customs value. Then, in the period after 1 May 2004, what was one of more important actions in the aforementioned areas undertaken together with foreign customs administrations was the organisation by the Directorate-General for Taxation and the Customs Union of the European Commission (TAXUD), together with the Technical Assistance Information Exchange Office (TAIEX) and with the co-operation of the Polish customs administration, of a seminar on the establishment of the customs value on the basis of the provisions of the Community customs legislation for the countries that entered into the European Union in May 2004. The two-week-long seminar was held in Warsaw. The meeting was chaired by Mr Michael Lux.

2. The institution of Authorised Economic Operator (AEO) was introduced on 1 January 2008 by the provisions:

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

- Regulations (EC) no. 648/2005 of the European Parliament and Council of 13 April 2005 amending Council Regulation (EEC) no. 2913 of 12 October 1992 establishing the Community Customs Code (OJ L 117 of 4 May 2005) and
- Council Regulation (EC) no. 1875/06 of 18 December 2006 amending Council Regulation (EEC) no. 2454/93 laying down provisions for the implementation of Council Regulation (EEC) no. 2913/92 establishing the Community Customs Code (OJ L 28 of 3 February 2007).

An application for awarding the AEO status may be accepted from an economic operator which, under the performed economic activity, is engaged in actions determined by the provisions of the customs law. Economic operators are not obliged to obtain the AEO status. It is a matter of choice of the economic operators themselves, depending on their particular situations.

An authorised economic operator may be defined as reliable in the whole Community with reference to its customs operations, so it is entitled to gain benefits on the area of the Community. The AEO certificate ensures easier access to customs simplifications or entitles its holder to obtain facilitations in respect of safety and security controls.

There are 3 kinds of AEO statuses:

1. AEOC – issued to an economic operator with the registered office in the Community, which meets the criteria related to compliance with customs requirements and appropriate standards of records and financial solvency. An AEOC holder is entitled to:

- easier access to customs simplifications,
- lower number of physical controls and document controls,
- priority treatment in the case of sampling for control,
- submission of an application for a specific place of carrying out such a control;

2. AEOS – issued to an economic operator with the registered office in the Community, which meets the criteria related to compliance with customs requirements and appropriate standards of records and financial solvency, as well as maintains appropriate standards of safety and security. An AEOS holder is entitled to:

- possibility of prior notification about customs control,
- lower amount of data for the shortened declaration,
- lower number of physical controls and document controls,
- priority treatment in the case of sampling for control,
- submission of an application for a specific place of carrying out such a control;

3. AEOF – issued to an economic operator with the registered office in the Community, which meets the criteria related to compliance with customs requirements and appropriate standards of records and financial solvency, as well as maintains appropriate standards of safety and security and wishes to gain the benefits resulting from the AEO status. An AEOF holder is entitled to all the benefits listed above.

Customs Tariff

Starting from 1 May 2004, i.e. the day of accession of the Republic of Poland to the European Union, the EU legislation concerning the tariff classification and the application of the Customs Tariff have been binding in Poland. It pertains both to issues related to issuing binding tariff information (BTI) and the issues related to methods of classification, agreeing positions with customs administrations of other Member States and procedures of clarifying particularly difficult classification cases with the European Commission, under which there operates the Customs Code Committee. A few basic areas of the domain:

1. maintenance and development of the EBTI-PL system – binding tariff information (BIT) is one of legal instruments created to unify the classification of goods, and as a consequence uniform application of the Common Customs Tariff and tariff and non-tariff measures. Although binding tariff information has been issued in Poland already since 1 January 1998, both the way of issuing such decisions and the computer software used for that purpose at that time did not meet all formal and technical requirements resulting from the accession to the European Union. Therefore, there was created a new computer programme EBTI-PL, which, apart from execution of the basic functions, such as:

- registration of applications for issuing BIT,
- edition, recording and printout of BIT decisions,
- creation of database and its archiving,
- enables, in addition as compared to the previous application:
- data transfer, required by the European Commission, to the EBIT-3 system maintained by the Directorate-General for Taxation and the Customs Union (DG TAXUD) in Brussels,
- supplying the ISZTAR2 system in the scope of data about issued BIT decisions,
- making available data in a browser within the WAN network of customs administration.

It should be stressed that all works carried out in connection to the implementation of the EBTI-PL software for handling issuing BIT decisions (development of project assumptions, writing the programme, its installation, testing, etc.) were carried out by the Polish Customs Administration on its own (without participation of external companies), with co-operation of various organisational sections within their statutory tasks.

The tasks resulting from Article 12 of the Community Customs Code in the scope of issuing tariff information, as well as binding tariff information, are implemented at the Customs Chamber in Warsaw pursuant to Regulation of the Minister of Finance of 17 October 2003 on appointing the Director of the Customs Chamber in Warsaw to handle some customs issues.¹

From the day of Poland's accession to the EU structures, i.e. 1 May 2004, the Polish Customs Administration received

¹ Journal of Laws of 2003, No. 182 item 1781 as amended

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

about 6500 applications for issuing BIT and issued about 5300 BIT decisions. The result puts our country in the first place among Member States accepted in the European Union at that time;

2. Jurisdiction with respect to binding tariff information (BIT) decision – consideration of appeals against BIT and defence of the position of Polish Customs Administration before the Voivodeship Administrative Court in Warsaw.

The Ministry of Finance, as an appeal body, received, during EU membership, about 200 appeals against BIT decisions. About 80 complaints against decisions of the Minister of Finance were submitted to the Voivodeship Administrative Court. About 90% of decisions of the Voivodeship Administrative Court in those cases were favourable to the Polish Customs Administration;

3. participation in the works of the Customs Code Committee, Tariff and Statistical Nomenclature Section. The Customs Code Committee was established to support the European Commission in the process of making decisions by the Community.

Employees of the Customs Policy Department actively participate in the meetings of the Tariff and Statistical Nomenclature Section of the Customs Code Committee, which is divided into the following sectors:

- CN
- HS coordination/WCO
- Mechanical/Miscellaneous commodities
- Agriculture/Chemistry
- Textiles
- BTI

On the initiative of the Polish Customs Administration, the European Commission has established, since the moment of accession, about 20 tariff measures from the scope of tariff classification (classification regulations, CN clarification Notes, statements of the Customs Code Committee), which concerned, among others, tariff classification for goods such as: multifunctional photocopiers, optical foils used in the manufacturing of LCD modules, paraffin for jet engines, mouthwash, etc.

Under the works of the Tariff and Statistical Nomenclature Section, Polish delegates participated in over 100 meetings of the Committee. Furthermore, part was taken in the works of various Working and Drafting Groups established within the CCC to solve particular classification issues. In total, there were discussed over 1500 topics related to classification of commodities in that period.

4. international co-operation in the scope of maintaining uniformity of the applied EU legislation in the scope of tariff classification, including bilateral contacts with customs administrations of other countries. The way of clarifying classification discrepancies has been determined in the Implementing Regulations for the Customs Code² and the Admini-

nistrative Guidelines concerning the European Binding Tariff Information (EBIT) System and its Operation³. In the event of the occurrence of differing views on classification, the first step to solve the problem is to consult another Member State to obtain further information about a product. That is a task of the Customs Policy Department of the Ministry of Finance. In most cases, it is done on request of the Customs Chamber in Warsaw, which discovers the existence in the EBIT-3 database⁴ of a decision issued by a different country, which in the opinion of the customs body is not consistent with the tariff classification principles or contrary to other decisions in an identical or similar case.

Since the time of accession, the Polish Customs Administration has contacted customs administrations of other Member States and the customs administrations of Ukraine and Turkey 130 times.

Development of law

Customs administration has prepared or participated in preparation of a series of legal acts related to the functioning of Poland in the EU structures. Some of them, worth mentioning, are:

- Regulation of the Minister of Finance of 6 August 2004 on the rates of charges on agricultural products⁵, which was an implementation of the delegation included in Article 7 of the Act of 16 April 2004 on excessive stock of agricultural products and sugar beet⁶,
- preparation of the Polish language version of Clarification Notes to the Combined Nomenclature (version 2004) and transferring it to the DG TAXUD in order to publish them in the Official Journal of the European Communities⁷,
- substantial preparation, i.e. translation, development, verification and arrangements between ministries and with industry, of "Explanations to the Customs Tariff" (2247 pages), which are an attachment to Regulation of the Minister of Finance of 24 August 1999⁸ on the basis of the "HS Explanatory Notes" (the English language version has 1948 pages) and translation of supplements to the "Explanatory Notes" (version 2002) from English to Polish. The explanations were published in the form of an Notice of the Minister of Finance in Monitor Polski (notice of the Minister of Finance of 1 June 2006 on explanations to the Customs Tariff⁹). The above action was an implementation of delegation from Article 12 of the Act of 19 March 2004 Customs Law¹⁰,

sions for implementation of Council Regulation (EEC) No. 2913/92 establishing the Community Customs Code (OJ L 253 of 11 October 1993, p. 1).

3 document TAXUD/907/2004

4 *European Binding Tariff Information (EBTI-3)* – it is a central system handling BIT issued in all Member States. The EBTI-3 system is maintained by the DG TAXUD in Brussels.

5 Journal of Laws of 2004, No. 184, item 1899 as amended

6 Journal of Laws of 2004, No. 97, item 964

7 OJ of EU No. C 50 of 28 February 2006, p. 1

8 Journal of Laws of 1999, No. 74, item 830

9 *Monitor Polski* of 2006, No. 86, item 880

10 Journal of Laws of 2004, No. 68, item 622 as amended

2 Commission Regulation (EEC) No. 2454/93 of 2 July 1993 laying down provi-

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

tab. 1

Year	Seizures	Number of all specimens	live animals	plants	Caviar (kg)	"TCM"
2004 (till 01 May 2004)	94	1127	533	21	43.05	–
2005	208	13922	1005	1100	163.99	4230
2006	231	6508	2015	557	107.5	2662
2007	230	3196	248	25	103	1585
2008	186	200 889	104	–	27.45	200 409
TOTAL	949	225 642	3905	1703	444.99	208 886

"TCM" – Traditional Chinese Medicine

- participation in the annual preparation of Regulations of the Commission amending Annex I to Council Regulation (EEC) no. 2658/87 on the tariff and statistical nomenclature and on the Common Customs Tariff,
- preparation (including arrangements between ministries) of the draft Notice of the Minister of Finance on explanations to the Customs Tariff, covering Explanatory Notes to the Harmonised Commodity Description and Coding System (HS) (version 2007), decisions of the Harmonised System Committee and the WCO Compendium of Classification Opinions.

New tasks – protection of the health and life of humans

What was a consequence of Poland's accession to the European Union was the necessity to prepare the implementation of new tasks entrusted by Community legislation to the customs administrations of Member States. Protection of the health and life of humans or environmental protection implemented during controls at the borders of the European Union has been one of the most important tasks imposed by Community provisions on Member States. Customs bodies are the service most numerously represented at the EU frontiers and have the greatest possibilities with respect to enforcement of regulations in that scope.

Our country has become one of the border countries of the Community and took over responsibility for complying with the legal regulations related to the protection of citizens or the natural environment not only of our country, but also all of other countries of the European Union.

Here, one should pay attention to the operations of the Polish Customs Service with respect to protection of consumers against the import to the Community customs area of hazardous goods or goods that do not meet requirements laid down for them. Before placing on the market, the Customs Service controls if such goods are safe, if they meet the requirements resulting from the directives of the new approach, if they are properly marked, e.g. with the CE mark. As a result of those actions, during the 5 years of EU membership, customs bodies made over 1000 seizures of shipments of various kinds of goods, which did not meet

the basic requirements or were hazardous. Some of the categories of goods that were seized are: machines, batteries, working clothing, toys for children, construction products, shoes, electronic subassemblies, prams, kitchen appliances and consumer electronics, water treatment devices, cosmetics apparatuses, medicinal products. As a result, many goods, the use of which could threaten the health and life of consumers, were not placed on the EU market and did not enter into circulation.

The Customs Service also protects the species of fauna and flora endangered with extinction and the bans on trade in them, laid down in the provisions of the Washington Convention (CITES). During the 5 years of EU membership, customs officers made many seizures of CITES species, as in the examples (tab. 1):

Total – 949 interceptions

Intercepted specimens – 225,642 specimens of which:

- 3,905 live animal specimens,
- 1,703 plants,
- 208,886 items of Traditional Asian Medicine (TAM)
- (200,000 bottles with tablets containing derivatives of seahorses (*Hippocampus spp.*) – intercepted in 2008),
- 444.99 kg of caviar (*Acipenseriformes spp.*).

Protection of cultural heritage is another field where the Customs Service actively operates. Enforcement of obligations related to export of historical objects from the territory of the Republic of Poland by customs bodies contributes to the increase in the level of protection of such objects by making their illegal export impossible. During the 5 years of Poland's membership in the EU, the Customs Service intercepted about 500 illegally transported historical objects.

Detailed statistics concerning seized historical objects and CITES can be found in the attachment.

Computerisation

1. Since 1 May 2004, the ISZTAR Integrated Customs Tariff System has been one of the most important Polish customs systems, fully compatible with the EU TARIC tariff system, consistent with the functional requirements and the business process of that system.

It is an enormous database enabling access to data coming from the TARIC system and national data maintained by the System (nomenclature, duty rates, limitations, suspensions, explanatory notes, quotas, Measuring Tables, VAT, excise tax). The database of the ISZTAR system contains the full history of the entered data, which makes it possible to view it as at a given day, as well as full monitoring of the history of changes.

2. The system constitutes the only source of data for customs systems (e.g. the CELINA Declarations Handling System, the EBTI-PL Binding Tariff Information System) and many other external systems making use of tariff data. Within the ISZTAR system, there is also maintained a Tariff Browser making detailed information concerning trade in goods ava-

ilable to the customs administration (intranet) and everyone interested in the topic (Internet) in Polish, English, French and German. Data may also be downloaded in the xml format through the interface.

3. In the period after Poland's accession to the EU, there took place a perceptible acceleration of the process of computerisation of handling customs declarations. Thus, handling customs declarations in the CELINA Declarations Handling System was already in 2004 adjusted to the principles resulting from Council Regulation (EC) no. 2286/03, which, to a high degree, harmonised the principles of completing customs declarations with the EU. At present, works are in progress to implement electronic signature which is aimed at making economic operators able to submit customs declarations in the electronic form.

4. In 2004, the INTRASTAT system was built in Poland, which was aimed at reception, verification and correction of statistical declarations submitted in the electronic form, as well as introduction of data from the declarations in the paper form. It is the implementation of the responsibilities imposed on the Customs Service in the scope of statistics related to intra-Community delivery. The final product is a statistical collection created by the Customs Service with reference to trade in goods with EU countries and non-EU countries. It is then sent to the CSO following an agreed schedule. Over the 5 years, the INTRASTAT system was modified, new functionalities were implemented, and, moreover, actions were undertaken to implement electronic signature.

5. Since 31 August 2007, dispatch of goods from Poland may take place with the use of the Export Control System (ECS).

The legal basis for the introduction of the Export Control System are:

- Regulation (EC) no. 648/2005 of the European Parliament and Council of 13 April 2005 amending Council Regulation (EEC) no. 2913 of 12 October 1992 establishing the Community Customs Code (OJ L 117 of 4 May 2005) and
- Commission Regulation (EC) no. 1875/06 of 18 December 2006 amending Council Regulation (EEC) no. 2454/93 laying down provisions for implementation of Council Regulations (EEC) no. 2913/92 establishing the Community Customs Code (OJ L 28 of 3 February 2007).

A declaration in the Export Control System, substituting paper customs export declaration, is based on exchange of messages between customs bodies and tax offices. In this way, paper documents confirming export of goods from the Community customs area have been eliminated. A copy of the 3 SAD sheet has been substituted with an electronic message sent by the export customs office to the exporter immediately after the goods have left the Community customs area.

In spite of the fact that the use of the Export Control System is not obligatory in the EU Member States yet, the widest

possible application of the ECS is in the interest of both the customs administration and the economic operators.

6. Now, works aimed at the implementation of the ICS (Import Control System) system have started both in Poland and the whole Community and the system is intended to ensure handling imports. At the 1st implementation stage (until 31 December 2010), the main stress will be out on ensuring security and safety for the territory of the Community, including in particular counteracting terrorism.

7. There have been introduced significant simplifications in the trade in goods by implementation of simplified procedures in compliance with the Community regulations, enabling economic operators to make customs clearances with the use of the simplified declaration or starting the procedure on the spot, thanks to which customs body may relieve the submitting enterprise from the obligation to present the goods in the customs office. The goods, at the moment of making a customs declaration, are located in the seat of the applicant or a different place accepted in the permit.

8. Single Authorisations for Simplified Procedure (SASP) are another convenience for economic operators. Single Authorisation for Simplified Procedure enables economic operators to obtain a permit in one Member State covering all import and/or export transactions made under the simplified procedure on the territory of other Member States participating in execution of the entitlement. It makes it possible for economic operators to centralise accounting and payment of customs duties for all transactions in a single Member State issuing the authorisation, although the physical presentation of goods takes place in a different Member State. A company that has obtained the SASP permit declares goods in the country of its registered office (where the main accounting is conducted), and the goods are controlled in a different state.

International co-operation

After Poland's accession to the European Union, the Polish border with the Russian Federation, Ukraine and the Republic of Belarus has become the external frontier of the EU. Therefore, co-operation with Poland's eastern neighbours has become extremely important.

The customs administration of the Republic of Poland seeks to maintain regular contacts with the partners from the East and organise working meetings of the Head of the Customs Service with the counterparts from Belarus, Russia and Ukraine at least once a year. The meetings at a regional and local level are held on a current basis.

On a regular basis, the neighbouring administrations receive also information about new regulations and provision related to customs. Recently, customs administrations of Ukraine and Belarus have been made familiar with information concerning the ICS (Import Control System) introduced in the European Union and the experiences of the countries of the Community in the implementation of the concept of the AEO status (Authorised Economic Operator). There was

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

also presented information concerning the European Economic Operator Registration Information (EORI) system.

The Polish CS proposed holding informatory and explanatory meetings concerning the functioning of the Import Control System for Belarusian and Ukrainian economic operators.

Working to create conditions for as efficient crossing of the border as possible, there were carried out joint bilateral study "Analysis of infrastructure and functioning of the road border crossings" on the Polish-Belarusian and Polish-Ukrainian borders. Road border crossings were examined with the intention to assess their infrastructure and equipment, capacity, staffing, number of other control services at particular crossings, list of the sizes of tasks and functions fulfilled by customs services. Reports included recommendations for future actions that should be undertaken to facilitate crossing of the borders.

Representatives of the Belarusian and Russian Customs Services took part in the conference held in Gdańsk in June 2008 on customs co-operation within the European Neighbourhood Policy. The conference was organised by the European Commission together with Polish customs administration. There participated EU Member States and a few eastern neighbouring countries. There were two working groups: on improvements in trade and customs procedures and on security and fighting crime. Both groups carried out distance analysis and needs analysis in the scope of solutions aimed at implementation of the said priorities. In compliance with the recommendations of the DG TAXUD, the analyses had the character of an exercise the aim of which was to promote good practices of EU customs administrations.

Belarus

- It was arranged to establish a working group on fighting customs crime, which would deal with prevention of violation of customs regulations in trade in goods between both countries and increasing the efficiency of fighting smuggling and other violations of customs regulations by development of a practical co-operation between the crime fighting sections of the customs services of both countries.
- The Belarusian party visited a sniffer dogs training centre and there was declared readiness to cooperate in that scope with the State Customs Committee.
- In November 2008, the Customs Service hosted representatives of the Belarusian government administration. The visit was held under the training project organised by the Ministry of Foreign Affairs and the Office of the Committee for European Integration, the purpose of which was to support Belarus in preparation of its administration to the co-operation with the European Union.

Ukraine

- Preparations for carrying out the second joint project "Measurement of time of crossing the Polish-Ukrainian border" are in progress. The survey will cover vehicles, for which

a permit/license is required to operate in international transport. The survey will be carried out during 7 subsequent days at the following road border crossings: Dorohusk-Yahotyn, Hrebenne-Rava-Ruska, Korczowa-Krakowiec, Medyka-Szegini. The survey will be carried out in the second part of May 2009.

- The problem of border clearance has been the topic of many meetings and talks with the Ukrainian customs authorities. As a result of the talks at the level of heads of the services, the Ukrainian party confirmed the introduction of a simplified procedure with respect to goods transported with the use of the TIR Carnet, that are not subject to control. There was also renewed veterinary control of goods from groups 1-24 of the Customs Tariff in Rava Ruska.
- The Polish Customs Service transmits information about weighed lorries on the Polish side of the border crossing to the Ukrainian side under a pilot project. It enables limitation of those actions by the Ukrainian side and shortens in this way the time of border clearance.
- There was created a permanent working group for monitoring of the situation at all Ukrainian-Polish border crossings to ensure appropriate level of customs clearances at the border.

Russia

- The Polish Customs Administration participates in the works of the EU-Russia working group for cross-border co-operation established in April 2007. The pilot project of pre-export exchange of information via a portal established at the Commission level (SPEED) is one of the key tasks. Its implementation started in most countries participating in the project on 1 January 2009. Poland will start exchanging communications at the end of June 2009. The project, in its initial phase, concerns Russia, but – as long as it meets the hopes deposited in it – it will be extended to other countries.
- The Polish CS also participates in the action of current monitoring of the situation at the border after the launching of the pilot project. The countries bordering on Russia transmit to the Commission collective lists concerning the traffic at the border crossings once a month.
- Polish Customs, within the works of the Working Group on Customs Co-operation and Border Crossings of the Council of the Baltic Sea Countries, shall take part in a joint survey on the time of crossing the EU-Russia border, which will be carried out in April 2009 at selected border crossing points, one on each side of the border of Russia with the Member States.

International customs co-operation agreements

After 1 May 2004, there were signed agreements on co-operation and mutual assistance with regard to customs issues with the following countries:

- Bulgaria – July 2004
- Azerbaijan – March 2005
- Slovenia – May 2005

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

- Serbia – May 2007
- Chile – June 2007

Agreements were negotiated with Iran and Brazil.

Container Security Initiative (CSI)

The American CSI programme (Container Security Initiative) was launched in January 2002 in response to the growth of terrorist threat. The aim of CSI was to ensure security with regard to possible threat from hazardous materials, which might be transported in containers. Pre-export control of containers in terms of their security is one of the basic principles of the programme.

The concept of CSI is based on the assumption that the USA border is the last, not the first line of defence/security. Implementing that assumption, it was decided to enter into co-operation with the seaports, in which containers that have the ports in the United States as their destination are loaded, so that it would be possible to make an analysis and control of selected containers before their arrival to the destination point.

Due to the fact that controls reached their maximum effectiveness and possibility in the mega ports (such as Rotterdam, Hamburg or Bremerhaven), which had been earlier covered by the CSI and where containers are loaded to container vessels in many thousands at one time, the idea was adopted to move the controls still further – to feeder ports, where containers arriving at mega ports are formed and loaded.

In September 2006, the decision was taken to carry out pilot projects in selected feeder ports. The pilot project was implemented in 3 European ports: Szczecin (2007), Aarhus (Denmark, 2007) and Salerno (Italy 2007/2008).

CSI Pilot Project in Poland

The six-month-long pilot project CSI Feeder Port was implemented in Szczecin (Nabrzeże Łasztownia Customs Branch, CO Szczecin) in the period from 5 March to 8 September 2007 on the basis of a customs co-operation agreement between the European Union and the United States. Beside the Polish Customs Service, the Border Guard and the seaport operator were involved in the project. The idea of the project was met with high understanding of all participating partners: the Border Guard, the port authorities, the vessel operators (PLCC), the customs agencies and forwarders. The project was successfully implemented. It contributed to learning by the cooperating parties of the assumptions and requirements of the CSI at the level of practical acting. For the needs of the project, there were developed the basic principles of acting including technical details of co-operation of Polish and US customs officers contained in a document called the Standard Operation Procedures (SOP).

After the completion of the project, representatives of the American and Polish customs services evaluated it together, modified the developed principles (SOP) and specified necessary further actions aimed at launching the project permanently. However, continuation of the programme depends

on official consent from the management of the US Customs Service, who have not taken the final decision with reference to all feeder ports covered by the pilot project.

At the beginning of 2009, the American party, just like in the case of Denmark, addressed Poland with an unofficial proposal to continue the CSI project on the basis of principles jointly developed for the needs of the CSI. After specification of the details of proceeding, co-operation with the US Customs Service was taken up again on 6 April 2009 and it will be implemented until the moment of official decision on continuation of the CSI programme.

Land Frontier Contact Group (LFCG) – Customs 2013

The Land Frontier Contact Group, operating by the European Commission under the Customs 2013 programme, comprises representatives of 15 Member States – all countries with EU external border with the exception of Germany. The main task of the group is to enhance co-operation between Member States with EU external border by, among other things, initiation of joint customs controls and exchange of information by means of the RIF EU IT system, supporting development of common approach to risk management (identification of areas requiring enhanced control), identification and introduction of best practices and exchange of risk-related information with respect to goods traffic. Poland took over leadership in the group by assuming the function of group coordinator in mid-2007.

The Screening Subgroup is one of the most important subgroups of the LFCG. It deals with collection and analysis of general data concerning 123 border points for goods traffic functioning on the EU external border. The obtained detailed information allows becoming familiar with the characteristic of the crossings, equipment, practical solutions applied in the scope of computer systems and infrastructure. Analysis of data contributes to identification of common risk areas typical for land frontier and enables undertaking actions at the Community level to minimise them by properly focused risk analyses. Comparison of the results of analysis of the obtained data over the years makes it possible for the group to establish trends in the EU import and export goods traffic.

Within the group, there are also established special task forces related to implementation of a particular action – pilot programme, initiated by either Member States or the European Commission. The TRIGLAV pilot programme is one of the most important of the currently implemented actions. It is aimed at testing in practice of legal regulations determined in Council Regulation (EC) no. 1875/2006 of 18 December 2006, which Member States will have to have implemented until 1 July 2009. It is related to the necessity to base risk analysis on data processing methods, taking into account the criteria for the joint framework risk management system and the establishment of an equivalent level of customs controls in the whole Community. Exchange of information on risk between the customs bodies and the Commission should

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

be based on the use of the Community Framework Risk Management System, common priority control areas, as well as common risk criteria and standards determining harmonised use of customs controls in special cases.

The operation divided into three stages consists in covering selected kinds of goods, goods transport routes, means of transport or entities which will be subject to increased level of risk analysis and enhanced customs control for some time with priority control. Risk profiles, appropriate for the irregularities occurring on road border crossings have been jointly established and modified in compliance with the recommendations from particular project stages. Also other EU Member States are involved in the action (through central risk analysis points, which support the countries carrying out controls on the border by providing additional information). The Joint action makes it possible to test exchange of information at the level of the whole Community and makes all EU countries aware that mutual co-operation will be necessary until 1 July 2009.

ASEM

The Polish customs administration has actively joined the works of the ASEM – a body focusing on the dialogue between the South-Eastern Asian countries and the European Union. In the years 2005-2007, it presided on behalf of the European Union in the ASEM Working Group on Customs Procedures and is still involved in the works of the group.

Participation of the Polish Customs Administration in EU Missions abroad

Officers of the Polish Customs Administration are taking part in two European Union's missions abroad.

Representatives of the PAC have participated in an advisory and training mission of the European Union on the border between Moldova and Ukraine (EUBAM) since its beginning, that is since November 2005. At present, 17 officers of the Polish customs administration are taking part in it. Three of them are employed on contract positions, while 14 on delegated expert positions with the status of international experts. A representative of the Polish Customs Service, Mr Sławomir Pichor, is holding the position of head of operations in the mission.

The Polish contingent is the most numerous of national contingents.

The EUBAM mission was established in response to a request for support in the scope of border management, which was sent to the European Union by the Presidents of Moldova and Ukraine on 2 June 2005. On 7 October 2005, on the Moldavian-Ukrainian border point in Palanka/Majaki, EU Commissioner for External Relations and Neighbourhood Policy, Benito Ferrero-Waldner signed with the Ministers of Foreign Affairs of Ukraine and Moldova a relevant agreement (Memorandum of Understanding), which determines the principles of functioning of the EUBAM. The mission started operations on 30 November 2005. The Office for the UNDP (United Na-

tions Development Programme) in Ukraine is a partner of the European Commission.

The objectives of the mission are:

- assistance with adjusting of customs and border control standards to the standards binding in the European Union countries;
- assistance with increasing the efficiency of Moldavian and Ukrainian customs and border services at the operational level;
- development of a risk analysis system;
- closer co-operation between customs and border services, as well as between other state services, whose task is supervision of compliance with the law;
- tightening co-operation between border services of Moldova and Ukraine.

At the beginning, the mandate of the mission was defined for two years, and then prolonged for another two. It is very likely that the mandate will be prolonged for another two years – until November 2011.

Furthermore, four Polish customs officers are taking part, since December 2008, in the European rule of law mission in Kosovo (EULEX Kosovo). Two of them are employed on contract positions, and two on delegated expert positions.

The mission in Kosovo is active in the scope of the justice administration, the police, public administration, the border guard and the customs service. It is the biggest operation of that type of the European Union. The EU mission in Kosovo – EULEX Kosovo was established on the basis of the document of the Council of the European Union – “Council Joint Action 2008/124/CFSP of 4 February 2008 on the European Union Rule of Law Mission in Kosovo EULEX KOSOVO”.

The EU EULEX Kosovo mission assumed responsibility for that region of the Balkans from the United Nations Interim Administration Mission UNMIK Kosovo after having reached operational readiness on 9 December 2008. Representatives of European Union Member States and non-EU countries (e.g. USA, Russia, Canada, Turkey) are taking part in the mission.

Police and Customs Co-operation Centres

The Polish Customs Administration participates also in the activities of the Police and Customs Co-operation Centres which currently operate in Kudowa-Słone and in Świecko. On the territory of the whole European Union, there are a dozen such centres. After elimination of controls on the internal borders of the EU and to enhance the effectiveness of the operations of border services and the Police in the scope of fighting crime, as well as counteracting threats to public security and order, there have been undertaken actions aimed at creation of common centres on internal borders. Thanks to them, it is possible to jointly solve problems and irregularities, which are encountered in the everyday work by officers not only of customs services, but also other uniformed services.

The centre in Świecko was created as the first centre in which Poland participates.

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

The Federal Minister of Foreign Affairs Wolfgang Schäuble (CDU) and the Minister of the Interior of the Republic of Poland Grzegorz Schetyna made together an official opening of the Co-operation Centre on 20 December 2007, a few hours before elimination of border controls. The centre is located on the Polish side, at the end of the German A12 motorway. Under one roof, there cooperate: Bundespolizei (Federal Police), Landespolizei (Police of the Federal State) from Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern and Saxony, the Polish Police from Gorzów, the Polish Border Guard and the customs services from Poland and Germany. There are also represented three State Criminal Police Offices. Together, there works 39 German and 24 Polish officers from eight services: 21 federal policemen, 2 German customs officers, 14 policemen from Brandenburg and one policeman from Saxony and Mecklenburg-Vorpommern. On the Polish side, the staff of the centre comprises 10 officers from the Border Guard, seven police officers, and seven customs officers. All officers speak two languages. The centre has been modelled on the German-French Police and Customs Co-operation Centre in Kehl.

On 18 February this year, on the strength of the Agreement between the Government of the Republic of Poland and the Government of the Czech Republic concerning establishment and principles of operation of joint centres in Kudowa Słone and Chotěbuz, further centres of police and customs co-operation officially started operations.

In the near future, it is also planned to open these kind of centres on the borders with Slovakia and Lithuania.

Customs-Excise Council

The Customs-Excise Council by the Minister of Finance is an assessing and advising body dealing with issues related to customs and taxes, with a specific term of office. The Term of office at the Customs-Excise Council is one year.

Members of the Customs-Excise Council come from organisations representing economic circles, such as the Polish Chamber of Commerce, the Polish Chamber of Liquid Fuels, the Lewiatan Polish Confederation of Private Employers, the National Association of the Tobacco Industry and other academic institutions, such as the Warsaw School of Economics, the Warsaw University of Technology or the Catholic University of Lublin.

The main task of members of the Council is to express opinion in cases related to customs and taxes from the point of view of business and assess related legal acts on a current basis, proposing changes to legal provisions, as well as presenting opinions on the practical functioning of the customs and tax law regulations and the structures of customs and tax administration.

In the last five years, the Customs-Excise Council dealt with the following key issues:

- - Modernised Customs Code and implementing provisions,
- - e-Customs – electronic customs,
- - revision of the excise act with implementing provisions,

- - the problem of simplifications and changes in legal regulations as a strategic goal for strengthening the competitive position of manufacturing enterprises in Poland and the competitive position of Poland as a place of customs clearances and carrying out the procedure of permission for placing a product on the market,
- - the problem of modernisation of the Customs Service, including works on a new Act on the Customs Service.

Opinions of the CEC, formulated in resolutions and in minutes from meetings (available on the website of the Ministry of Finance), are an important element significantly influencing development of legal regulations, which fall into the competence of the Ministry of Finance, as well as stimulating development of modern structural solutions. The activity of the Council, since the moment of Poland's accession to the European Union, has been of enormous importance in the process of popularisation of knowledge about Community legislation in the scope of custom duties and taxes among economic operators and in the academic circles. The Council promotes and popularises modern structural solutions and computer systems in the commercial circles, which facilitate conducting business activity, simplify and accelerate trade in goods and contribute to modernisation, thus to the improvement of the competitive position of Polish economy in the conditions of the common European Market.

Conventions

In March 2009, Poland signed the convention on centralised customs clearance concerning the division of national costs of collection, which are retained when the traditional own resources are made available to the EU budget. The convention provides that further actions liberalising trade in goods in the conditions of the common European market, aimed at facilitation and acceleration of trade in goods. An economic operator, after meeting requirements defined by the law, will be able to obtain permission from customs bodies to release for free circulation in a customs office relevant for the place of its registered office, regardless of the customs office, where the products were presented. If the customs office where the goods are presented is located in a different Member State than the one that gives the permission, there occurs the need to divide the own resources which will be collected by the customs administration in the country, where the customs declaration was placed. The convention determines the principles of division of the own resources in the event that customs administrations of at least two Member States are involved in the implementation of the permission.

Preparation for Presidency

At present, works are in progress in the customs administration related to assumption of the leadership in two working groups of the Council during Polish Presidency in the EU in 2011.

**Customs Policy Department
Ministry of Finance**

5 lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej – czas przemian w Służbie Celnej

Starania Polski o uzyskanie członkostwa w Unii Europejskiej wiązały się z transformacją wielu obszarów działalności państwa. Z dniem akcesji 1 maja 2004r. staliśmy się częścią obszaru celnego UE i zaczęliśmy stosować wspólnotowe przepisy prawa. Ten przełomowy moment poprzedziło dziesięć lat przygotowań legislacyjnych i organizacyjnych wielu instytucji, zaś dla Służby Celnej RP oznaczało to wprowadzanie zmian w trzech płaszczyznach: przepisach prawa celnego, kompetencjach i obowiązkach oraz strukturze organizacyjnej.

Nowe zadania

Przygotowaniom do członkostwa Polski w Unii Europejskiej towarzyszyły zmiany kompetencyjne Służby Celnej, które objęły m.in.:

- nadanie organom celnym statusu organów podatkowych w zakresie podatku akcyzowego od importu towarów oraz od akcyzy krajowej,
- nadanie organom celnym statusu organów podatkowych w zakresie podatku od towarów i usług (VAT) od importu towarów,
- wykonywanie szczególnego nadzoru podatkowego nad produkcją, przemieszczaniem i obrotem (w tym eksport i import) niektórych wyrobów akcyzowych oraz nad urządzaniem gier w kasynach gry, na automatach i na automatach o niskich wygranych, tam gdzie się one znajdują,
- nadanie uprawnień organu egzekucyjnego uprawnionego do stosowania wszystkich środków egzekucyjnych (z wyjątkiem egzekucji od nieruchomości),
- kontrolę legalności pobytu i wykonywania pracy przez cudzoziemców na terytorium Polski.

Od dnia akcesji kluczową rolę wśród źródeł prawa celnego zaczął odgrywać Wspólnotowy Kodeks Celny wraz z rozporządzeniem wykonawczym oraz Wspólna Taryfa Celną.

Przystąpienie Polski do Wspólnoty skutkowało ponadto zniesieniem granicy celnej z sąsiadującymi państwami członkowskimi UE: Niemcami, Czechami, Słowacją i Litwą. Pozwoliło to na bezcłowy przepływ towarów w ramach Wspólnoty.

Jednocześnie wzrosło znaczenie granicy wschodniej naszego kraju, która stała się zewnętrzną granicą Unii Europejskiej.

W konsekwencji od dnia akcesji Służba Celna RP odpowiada za:

- ochronę granicy zewnętrznej UE na polskiej granicy wschodniej i północnej oraz w portach morskich i lotniczych,
- interesy finansowe kraju i Unii Europejskiej,
- ochronę rynku wspólnotowego przed nieuczciwym i nielegalnym handlem,

- ułatwianie legalnej działalności gospodarczej i wspieranie konkurencyjności gospodarki,
- ochronę społeczeństwa i środowiska naturalnego przed zagrożeniami,
- kontrolę obrotu towarowego z zagranicą w ramach Wspólnej Polityki Rolnej,
- prowadzenie informacyjnej bazy danych handlu zagranicznego, obejmującej całość obrotów towarowych z krajami Unijnymi (INTRASTAT) oraz z tzw. krajami trzecimi (EXTRASTAT),
- pobór opłaty paliwowej,
- przestrzeganie legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców,
- legalność gier losowych.

W obecnych warunkach Służba Celna stała się zatem nie tylko europejskim poborcą podatkowym, ale też wykonawcą polityki celnej, kreowanej przez Parlament Europejski, Radę Europy, Komisję Europejską oraz polski rząd. Nasza Służba Celna musi zapewnić jednolite stosowanie przepisów oraz starać się, by praktyka celna była zbliżona do tej, jaką osiągają pozostałe kraje członkowskie.

Przy tym rosnąca konkurencja gospodarcza oraz globalny zasięg powiązań gospodarczych i handlowych wpływają na podejmowanie działań przez państwa, w tym członkowskie UE, mających na celu wprowadzanie ułatwień w przepływie towarów, usług i finansów (kapitału), przy jednoczesnym zapewnieniu harmonijnego funkcjonowania rynku wewnętrznego i bezpieczeństwa obywateli, konsumentów i ochrony środowiska. Wymaga to sprawnego i nowoczesnego działania różnych instytucji, włącznie z administracją celną. Dlatego też polska Służba Celna przez ostatnie lata oprócz pełnienia roli strażnika ochrony fiskalnej, coraz bardziej koncentruje się na funkcji społecznej, intensyfikując działania w zakresie ochrony uczciwej konkurencji podmiotów gospodarczych i polskiego rynku przed napływem towarów niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia osób, zwierząt i roślin, ochrony praw własności intelektualnej, dóbr kultury oraz ochrony gatunków flory i fauny zagrożonych wyginięciem (CITES).

Zmiany organizacyjne

Rozszerzone kompetencje i zakres odpowiedzialności wymusiły konieczność dokonania reorganizacji struktury wewnętrznej izb, urzędów i oddziałów celnych, pod kątem nowych zadań i optymalizacji rozmieszczenia jednostek organizacyjnych na terytorium RP. Z dniem 1 maja 2004r. z 67 urzędów celnych pozostało 52 (zlikwidowano 15), z 277 oddziałów celnych pozostało 175 (zlikwidowano 102 OC). Konieczne było pokonanie wielu trudności związanych z takimi

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

sprawami jak m.in. alokacja kadr i racjonalizacja struktury organizacyjnej, wprowadzenie nowych przepisów, przygotowanie polskich systemów informatycznych do współpracy z systemami unijnymi.

Aktualnie w Służbie Celnej działa 16 izb celnych, 46 urzędów celnych i 159 oddziałów celnych. Na koniec 2008r. w Służbie Celnej zatrudnionych było 15 816 osób (w tym 2027 pracowników cywilnych). 42% (6 691osób) to kobiety, natomiast 27% (3654 funkcjonariuszy) to osoby młode (do lat 34). 71%, tj.11 230 funkcjonariuszy i pracowników cywilnych posiada wyższe wykształcenie.

Na poszczególnych granicach, według stanu na grudzień 2008r., pracowała następująca liczba funkcjonariuszy i cywilów (dane w etatach):

- na granicy lądowej: 1911,5 funkcjonariuszy i 14,25 osób cywilnych,
- na granicy morskiej: 408 funkcjonariuszy,
- na lotniskach 447, 5 funkcjonariuszy i jedna osoba cywilna.

Łącznie około 2785 osób.

Wraz z integracją Polski z Unią Europejską, we wszystkich izbach celnych powstały wydziały zwalczania przestępczości (WZP). W ich skład wchodzi obecnie 54 grupy mobilne. Służby w nich 1202 funkcjonariuszy celnych. Ich głównym zadaniem jest szybkie reagowanie na występujące zagrożenia związane z nielegalnym obrotem towarowym, czy działalnością zorganizowanych grup przestępczych.

Efekty pracy

Mimo wpływu 5 lat członkostwa w Unii Europejskiej Służba Celna RP nadal znajduje się w stadium przemian, wynikających nie tylko z poszerzenia zakresu uprawnień oraz procesu reorganizacji jej struktur, ale przede wszystkim z nowych uwarunkowań zewnętrznych, ściśle związanych z integracją z Unią.

Podstawowa funkcja fiskalna Służby Celnej - pobór należności celnych i podatkowych - uległa znacznej modyfikacji w ciągu ostatnich 5 lat. Nadal jednakże należności te kształtują się na poziomie ponad 30% ogólnych dochodów budżetowych państwa. (tab. 1)

W omawianym okresie wpływy z cła do budżetu stale zmniejszały się z powodu redukcji stawek celnych na importowane towary. Ponadto, po akcesji Polski do Unii, które skutkowało zniesieniem granic celnych między państwami członkowskimi – przywóz towarów z tych państw nie podlega opłatom celnym, gdyż jest dokonywany w ramach jednolitego rynku (obrót wewnątrzwspólnotowy). Natomiast na znaczeniu zyskiwały wpływy z tytułu poboru akcyzy. I tak, w roku 2004 r. kształtowały się one jeszcze na poziomie

37.964 mln zł, to już w roku 2008 osiągnęły one wysokość 50.490 mln zł.

Obciążenie pracą

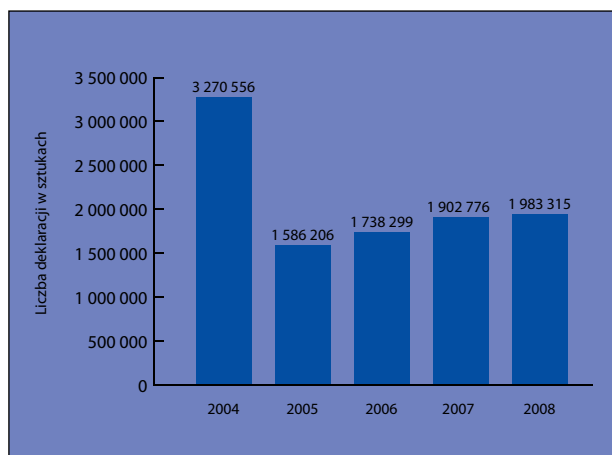
Mimo zniesienia granic celnych i możliwości swobodnego wyboru przez podmioty gospodarcze miejsca dokonania zgłoszenia do odprawy celnej towarów – na obszarze któregośkolwiek z 27 państw członkowskich UE, to w okresie 5-ciu lat po naszej akcesji nadal obciążenie pracą polskich celników jest na podobnym poziomie. Jednocześnie nastąpiła zmiana jakościowa związana ze wzrostem obciążenia pracą celników w zakresie podatku akcyzowego oraz realizacji nowych zadań kontrolnych (np. w ramach Wspólnej Polityki Rolnej). (rys. 1)

I tak w 2004r. przyjęto ponad 3 mln 270 tys. zgłoszeń celnych, w 2005r. nastąpił spadek o 51,5% (do 1 mln 586 tys. w wyniku otwarcia rynku UE), zaś w następnych latach liczba przyjętych zgłoszeń celnych utrzymała się na zbliżonym poziomie, z lekką tendencją wzrostową – od 1 mln 738 tys. w 2006r. do 1 mln 983 tys. w 2008r. (tab. 2)

Natomiast łączna liczba przyjętych deklaracji akcyzowych w latach 2004 – 2008 wyniosła w 2004r. ponad 885 tys., 2005r. ponad 940 tys., z lekkim spadkiem w 2006r. do 876,5 tys., by w następnych latach zachować tendencję rosnącą. W 2007r. liczba tych deklaracji już przekroczyła 1 mln 69 tys., a w 2008r. ponad 1 mln 178 tys.

Osiągnięcia i skuteczność

Warunkiem sprawnego działania Służby Celnej, w celu

rys. 1 Liczba zgłoszeń celnych

Liczba przyjętych zgłoszeń celnych					
	2004r.	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.
Ogółem	3 270 556	1 586 206	1 738 299	1 902 776	1 983 315

tab. 2

	2004r.	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.
Dochody budżetu państwa (w mln zł)	156 290,20	179 801,60	197 673,50	228 952,50	254 083,80
Wpływy z cel i podatków (w mln zł)	71 122,19	57 625,03	64 174,48	74 666,63	78 639,50
Udział wpływów z cel i podatków w dochodach budżetu państwa (w %)	45,51%	32,05%	32,46%	32,61%	30,95%

tab. 1

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

realizacji zadań fiskalnych, kontrolnych i ochronnych na poziomie przewidzianym wymogami unijnymi, jest wykorzystywanie w jej codziennej pracy czterech narzędzi:

- legislacji
- struktury organizacyjnej
- informatyzacji
- kodeksu dobrego (etycznego) postępowania

W okresie 5 lat członkostwa polska Służba Celna odnotowała znaczące osiągnięcia. Do najważniejszych należą:

- wdrożenie systemów informatycznych warunkujących sprawną realizację polityki celnej UE i rozliczenia tradycyjnych środków własnych oraz dalsza informatyzacja,
- opracowanie i wdrożenie prawa akcyzowego oraz uruchomienie procedur administrowania obrotem wyrobami akcyzowymi zgodnie z dyrektywami UE,
- skuteczna kontrola celna i zwalczanie nieprawidłowości w obrocie (paliwa i spirytus)
- ograniczenie przemytu i sprzedaży towarów pirackich,
- skuteczne ograniczenie użytkowania nielegalnych samochodów hazardowych,
- z roku na rok coraz większe ujawnienia przemytu papierosów i uszczelnianie granic
- Wyciągając wnioski można stwierdzić, że mocne strony Służby Celnej to trzy obszary:
- prawo regulujące obrót towarowy (z zagranicą i wyrobami akcyzowymi)
- informatyzacja
- kontrola oraz zwalczanie patologii i nieprawidłowości w obrocie towarowym

Perspektywy

Polska Służba Celna stale ewoluuje, by poziom obsługi klienta był na europejskim i najwyższym poziomie, by rozwijane były partnerskie relacje pomiędzy organami celnymi a środowiskiem gospodarczym, w rezultacie czego wizeru-

nek Służby Celnej w oczach społeczeństwa polskiego i europejskiego pozytywnie się utrwał.

Chcemy to osiągnąć poprzez :

- dalsze odbiurokratyzowanie przepisów, wprowadzanie uproszczeń w procedurach itp.;
- budowę nowych przejść granicznych, poprawę infrastruktury i wyposażenia jednostek celnych;
- rozbudowę systemów informatycznych, usprawniających pracę funkcjonariuszy celnych, ułatwiających załatwianie formalności przy zgłoszeniach celnych, a jednocześnie sprzężonych z systemami unijnych administracji celnych;
- usprawnienie przepływu informacji poprzez wdrażanie standardów w zakresie dostępności do informacji i w zakresie środowiska obsługi klienta (Karta praw klienta, wyposażenie i dostępność punktów informacji celno-akcyzowych);
- wdrażanie standardów w zakresie jakości obsługi klienta;
- upowszechnianie standardów w zakresie zachowań obowiązujących funkcjonariuszy celnych i pracowników cywilnych;
- wzmocnienie polityki informacyjnej;
- upowszechnianie kodeksu etyki funkcjonariusza Służby Celnej i wzorowych postaw pracowników;
- bezzwłoczne reagowanie na sygnały ze strony środowiska biznesu i indywidualnych osób o negatywnych zjawiskach w Służbie Celnej, o przypadkach korupcji, łamania przepisów i łamaniu praw klienta itp.;
- pozyskiwanie przez urzędy celne certyfikatu zarządzania jakością ISO.

Jolanta Mikołajczyk
Departament Służby Celnej
Ministerstwo Finansów

5 years of Poland's membership in the European Union – time of changes in the Customs Service

Poland's striving for membership in the European Union were connected to the transformation of many areas of activity of the state. On the day of accession, 1 May 2004, we became part of the EU customs area and started to apply EU legal regulations. That breakthrough moment was preceded by ten years of legislative and organisational preparations of many institutions, while for the Customs Service of the Republic of Poland it meant introduction of changes in three fields: customs law regulations, competences and responsibilities, and organisational structure.

New responsibilities

The preparations of Poland to the membership in the European Union were accompanied by changes in the competences of the Customs Service, which resulted from:

- granting of the status of fiscal bodies to customs bodies with respect to the excise tax on the import of goods and the domestic excise tax,
- granting of the status of fiscal bodies to customs bodies with respect to the goods and services tax (VAT) on import of goods,
- carrying out special tax supervision over manufacturing, transport and trade (including export and import) of some

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

- excise goods and over gaming devices in casinos, slot machines and low stakes slot machines, wherever they may be,
- granting of the powers of an enforcement body authorised to use all enforcement measures (with the exception of enforcement against real property),
 - control of legality of residence and employment of foreigners on the territory of Poland.

Since the day of accession, a key role among the sources of customs law started to be played by the Community Customs Code with the implementing regulation and the Common Customs Tariff.

Furthermore, Poland's accession to the Community resulted in abolition of the customs border with the neighbouring EU Member States: Germany, the Czech Republic, Slovakia and Lithuania. It enabled duty-free movement of goods within the Community.

At the same time, there increased the importance of the eastern border of our country, which became an external frontier of the European Union.

As a consequence, since the day of accession, Polish Customs Service has been responsible for:

- protection of an external border of the EU on the Polish eastern and northern border and in seaports and airports,
- financial interest of Poland and the European Union,
- protection of the community market against unfair and illegal trade,
- facilitation of legal business activity and supporting competitiveness of the economy,
- protection of the society and natural environment against threats,
- control of the trade in goods with other countries under the Common Agricultural Policy,
- maintaining a database of information related to foreign trade, covering all trade in goods with EU countries (INTRA-STAT) and non-EU countries (EXTRASTAT),
- collection of fuel duty
- control of legality of employment of foreigners,
- legality of gambling.

In the present conditions, the Customs Service has, therefore, become not only a European tax collector, but also an entity implementing the customs policy created by the European Parliament, the European Council, the European Commission and the Polish Government. Our Customs Service must ensure uniform application of regulations and work towards ensuring that the customs practice is close to the one in place in the other Member States.

At the same time, the growing economic competition and global reach of economic and trade links influence the actions undertaken by states, including the EU countries, that aim at introduction of simplifications in the movement of goods, services and finance (capital), with simultaneous ensuring harmonious functioning of the local market and security of citizens, consumers and environmental protection. It requires efficient and modern acting of various institutions, including customs administration. Therefore,

re, the Polish Customs Service, beside playing the role of a fiscal guard, has been more and more focused on the social function, intensification of actions in the scope of protection of fair competition of economic operators and the Polish market against the import of hazardous materials and materials harmful to the health of people, animals and plants, protection of intellectual property rights, cultural objects and species of flora and fauna endangered with extinction (CITES).

Organisational changes

The extended competences and scope of responsibilities forced reorganisation of the internal structure of customs chambers, offices and branches, with the view of new tasks and optimisation of the distribution of organisational units on the territory of the Republic of Poland. On 1 May 2004, 52 customs offices were created out of 67 (15 eliminated), 175 customs branches remained out of 277 (102 CB eliminated). It was necessary to overcome many obstacles related to issues such as allocation of staff and rationalisation of organisational structure, introduction of new regulations, preparation of Polish computer systems for co-operation with the EU systems.

Currently, there operate 16 customs chambers, 46 customs offices and 159 customs branches within the Customs Service. As of the end of 2008, the Customs Service employed 15,816 people (including 2027 civil employees); women accounted for 42% (6,691 people), whereas young people (aged up to 34) for 27% (3,654 officers). 71%, i.e. 11,230, of officers and civil employees have higher education.

At specific borders, as of December 2008, there worked the following numbers of officers and civil employees (per full time employed):

- at the land border: 1911.5 officers and 14.25 civil employees,
- at the sea border: 408 officers,
- at airports 447.5 officers and one civil employee.

About 2785 people in total.

Along with Poland's integration with the European Union, there were created departments for fighting crime in all customs chambers. They comprise 54 mobile groups at the moment. There work 1202 customs officers. Their main task is quick response to threats related to illegal trade in goods or the activity of organised criminal groups.

Work effects

Despite the passage of 5 years of membership in the European Union, the Polish Customs Service is still undergoing transformations resulting not only from the extension of the terms of reference and the process of reorganisation of its structures, but most of all from the new external conditions, closely connected to the integration with the EU.

The basic fiscal function of the Customs Service – collection of customs duties and taxes – was significantly modified over the 5 years. However, the receivables account for over 30% of the total revenue of the state budget. (tab. 1)

In the period under discussion, the revenues from customs duties to the state budget were continuously decreasing due to

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

the reduction of custom rates on imported goods. Furthermore, after Poland's accession to the EU, which resulted in the abolition of customs borders between Member States – the arrival of goods from those countries is not subject to custom duties, as it is performed under the common market conditions (intra-community trade). On the other hand, the receipts from the excise tax grew significantly. In 2004 they were still at the level of PLN 37,964 million, while they reached PLN 50,490 million already in 2008.

Workload

Despite the abolition of customs borders and the possibility of free choice of the place of reporting goods for customs clearance by economic operators – on the area of any of the 27 EU Member States, the workload of the Polish customs officers still remained at a similar level over the 5-year period the accession. At the same time, there was a qualitative change related to the growth of workload of customs officers in the scope of the excise tax and implementation of new control tasks (e.g. within the Common Agricultural Policy). (drawing 1)

Thus, there were received over 3,270,000 customs declarations in 2004, there took place a fall by 51.5% (from 1,586,000 as a result of opening of the EU market) in 2005, while the number of received customs declarations remained at a similar level in the following years, with a slight upwards tendency – from 1,738,000 in 2006 to 1,983,000 in 2008. (tab. 2)

As concerns the total number of excise declarations received in the years 2004-2008, it amounted to over 885,000 in 2004, over 940,000 in 2005 with a slight decrease in 2006 to 876,500, to keep the upwards tendency in the next years. In 2007, the number of those declarations exceeded 1,690,000, and over 1,178,000 in 2008.

Achievements and efficiency

What is the condition of efficient acting of the Customs Service, to implement fiscal, control and protection tasks at the level provided for in EU requirements, is the use of four tools in its everyday work:

- legislation
- organisational structure
- computerisation
- code of good (ethical) conduct

In the 5-year period of membership, the Polish Customs Service recorded significant achievements. Some of the most important are:

- implementation of computer systems conditioning efficient implementation of the EU customs policy and settlement of traditionally own funds and further computerisation,
- development and implementation of the excise law and launching of procedures for administration of trade in exci-

se goods in compliance with EU directives,

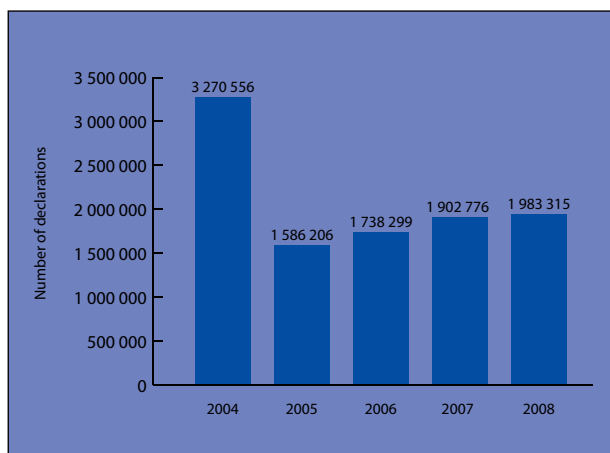
- efficient customs control and fighting irregularities in trade (fuels and spirit)
- limitation of smuggling and sale of pirate goods,
- efficient limitation of the use of illegal gambling machines,
- from year to year, higher and higher detection of smuggling of cigarettes and sealing up borders
- To conclude, one may state that the strong points of the Customs Service are the following three areas:
- law regulating trade in goods (with other countries and in excise goods)
- computerisation
- control and fighting against ailments and irregularities in trade in goods

Prospects

The Polish Customs Service is continuously evolving, so as to provide services at the European and the highest level, to develop partner relationships between customs bodies and the business circles, and, as a result, to enhance the positive image of the Customs Service in the eyes of the Polish and European societies.

We wish to achieve that by:

- further making the provisions free of red tape, introduction of simplifications in procedures, etc.;
- building new border crossings, improvement of infrastructure and equipment of customs units;
- extension of computer systems, improving the work of cu-

Drawing 1 Number of customs declarations

Number of received customs declarations					
	2004r.	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.
Total	3 270 556	1 586 206	1 738 299	1 902 776	1 983 315

tab. 2

	2004r.	2005r.	2006r.	2007r.	2008r.
State budget revenue (in millions PLN)	156 290.20	179 801.60	197 673.50	228 952.50	254 083.80
Receipts from custom duties and taxes (in millions PLN)	71 122.19	57 625.03	64 174.48	74 666.63	78 639.50
Share of revenues from customs duties and taxes in the total state budget revenue (in %)	45.51%	32.05%	32.46%	32.61%	30.95%

tab. 1

stoms officers, facilitating dealing with formalities related to customs declarations, and at the same time coupled with EU customs administration systems;

- facilitation of the information flow by implementation of standards of accessibility of information and the customer service environment (Customer Rights Chart, equipment and accessibility of customs-excite information points);
- implementation of quality standards of customer service;
- popularisation of standards of behaviour of customs officers and civil employees;
- improvement of information policy;

- popularisation of the ethical code of the Customs Service officer and the attitudes of employees;
- immediate reacting to signals from the business circles and individuals about negative phenomena in the Customs Service, instances of corruption, breach of regulations and violation of customer rights, etc.;
- obtaining the ISO quality management certificate by customs offices.

Jolanta Mikołajczyk
Customs Service Department
Ministry of Finance

Zwalczanie przestępczości

Rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń skarbowych oraz ściganie przestępstw i wykroczeń związanych z przywozem i wywozem towarów oraz naruszeniem przepisów dotyczących ochrony dóbr kultury, własności intelektualnej, wprowadzaniem i wyprowadzaniem towarów objętych ograniczeniami lub zakazami, w szczególności takich jak: odpady szkodliwe, substancje chemiczne, materiały jądrowe i promieniotwórcze, środki odurzające i substancje psychotropowe oraz broń, amunicję, materiały wybuchowe i technologie objęte kontrolą międzynarodową. (tab. 1, 2)

W wyniku kontroli norm ilościowych wwożonego do Polski paliwa w zbiornikach wbudowanych na stałe w pojazdach samochodowych przeznaczonych do działalności gospodarczej, przeprowadzonych w latach: 2005, 2006, 2007 i 2008 r. na wschodniej granicy Unii Europejskiej (tj. w Izbach Celnych w: Białej Podlaskiej, Białymstoku, Olsztynie i Przemyśle) stwierdzono co następuje w tab. 3 i 4.

W 2008 r. Służba Celna dokonała 1470 ujawnień nielegalnej działalności w obrocie paliwami płynnymi.

Kontrola cudzoziemców

Kontrola legalności zatrudnienia cudzoziemców wykonywana przez Służbę Celną stanowi uzupełnienie systemu kontroli uregulowanego w ustawie o Państwowej Inspekcji Pracy. Zadanie związane z kontrolą legalności pobytu cudzoziemców wynika z ustawy o cudzoziemcach. Obydwa rodzaje kontroli związane są z możliwością wykonywania przez Służbę Celną kontroli w każdym miejscu na terytorium RP, a w szczególności na drogach, targowiskach i u przedsiębiorcy. (tab. 5, 6)

Służba Celna dysponuje trzema jednostkami patrolowymi od końca 2004, które zostały zakupione w ramach części inwestycyjnej projektu PHARE 2002 nr 2002/000-196.02.02 i są rozlokowane w trzech Izbach Celnych: w Szczecinie, Gdyni i Olsztynie. Celem wyposażenia polskiej Służby Celnej w takie narzędzie było umożliwienie całorocznego operowania funkcjonariuszy celnych na polskich wodach terytorialnych. Jednostki patrolowe są przystosowane do całorocznej

żeglugi morskiej (w morzu wolnym od lodu) w obszarze do 20 mil morskich. Szeroko rozumiany dozór celny koncentruje się wokół kilku punktów na granicy morskiej: zespołu portów Szczecin-Świnoujście, największego portu Pomorza Środkowego Kołobrzegu, zespołu portów Gdańsk – Gdynia oraz Zalewu Wiślanego z portami w Elblągu i Fromborku. Jednostki patrolowe stały się wyposażeniem Morskich Grup Mobilnych funkcjonujących w ramach Wydziałów Zwalczania Przestępczości ww. Izb Celnych.

Służba Celna dysponuje 92 urządzeniami rtg do prześwietlania:

- palet – 8 szt.
- przestawnymi do kontenerów i samochodów ciężarowych – 6 szt.
- ruchomymi na podwoziu samochodowym do kontenerów i samochodów ciężarowych – 14 szt.
- ruchomymi na podwoziu samochodowym do bagażu – 6 szt.
- stacjonarnymi do bagażu – 51 szt.
- stacjonarnymi do samochodów ciężarowych – 5 szt.
- przenośnymi – 2 szt.

Ponadto w ramach uchwały modernizacyjnej Rady Ministrów Służby Celnej w latach 2009 – 2011 przewidywany jest zakup:

- urządzeń skanujących składy pociągów – 3 szt.
- urządzeń przestawnych skanujących samochody ciężarowe – 6 szt.
- urządzeń mobilnych skanujących samochody ciężarowe – 4 szt.
- urządzeń skanujących bagaże – 19 szt.

Zatrudnienie w komórkach zwalczania przestępczości.

W 16 Izbach Celnych w Wydziałach Zwalczania Przestępczości zatrudnionych jest 1202 funkcjonariuszy. Przy WZP funkcjonuje 54 grup mobilnych, w których zatrudnionych jest 780 funkcjonariuszy (w tym 13 granicznych grup mobilnych, w których zatrudnionych jest 173 funkcjonariuszy).

Jednym z zadań kontrolnych wykonywanych przez Służbę Celną jest też kontrola międzynarodowego transportu drogowego. W tym zakresie tworzona jest obecnie Krajowa Strategia Kontroli przepisów w zakresie czasu jazdy

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

i czasu postoju, obowiązkowych przerw i czasu odpoczynku kierowców na lata 2009 – 2010. Krajowa Strategia Kontroli określa działania kontrolne dotyczące czasu pracy kierowców podejmowane przez organy uprawnione do kontroli w tym zakresie w Polsce, tj. Inspekcję Transportu Drogowego, Policję, Straż Graniczną, Służbę Celną i Państwową Inspekcję Pracy.

Krajowa Strategia Kontroli jest wypełnieniem dyspozycji zawartej w dyrektywie 2006/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006r. w sprawie minimalnych warunków wykonania rozporządzeń Rady (EWG) nr 3820/85

i 3821/85 dotyczących przepisów socjalnych odnoszących się do działalności w transporcie drogowym.

Przedstawiciele Ministerstwa Finansów i Izby Celnej w Gdyni uczestniczą w pracach międzyresortowej grupy roboczej ds. możliwości zintegrowania systemu monitoringu i nadzoru morskiego, której zadaniem jest przedstawienie Ministrowi Infrastruktury propozycji zmian legislacyjnych zmierzających do zintegrowania krajowego systemu monitoringu i nadzoru morskiego.

Departament Kontroli Celnej i Kontroli Celno-Akcyzowej, Ministerstwo Finansów

	2005	2006	2007	2008
Liczba spraw	40 186	37 321	34 588	74 629
Suma wartości zajętych środków płatniczych	1 545 224	1 824 728	973 753	317 422
Suma wartości zajętych towarów	94 594 226	101 383 065	110 188 066	167 585 799
Ujawnienia wyrobów alkoholowych	2005	2006	2007	2008
Ilość ujawnionych wyrobów (w l.)	117 824	218 000	343 439	487 591
Ujawnienia papierosów	2005	2006	2007	2008
Liczba zajętych papierosów (w szt.) przez całą administrację celną	425 068 000	472 012 000	539 392 355	547 863 700
liczba zajętych papierosów przez WZP	Brak danych	205 000 000	266 000 000	259 000 000
Ujawnienia towarów naruszających własność intelektualną i znaki towarowe	2005	2006	2007	2008
Wartość rynkowa towaru (w zł)	Brak danych	46 104 005	129 862 929	68 712 050

Tab. 1 Postępowania karne skarbowe wszczęte oraz wartość zajętych towarów i środków płatniczych

Rodzaj narkotyku	2007	2008	Suma	Jednostka
amfetamina	14298,05	16151,58	30 449,63	g
ecstasy	225 227,62	2 960,50	228 188,12	szt.
efedryna	-	1,21	1,21	g
grzyby halucynogenne	1 786,85	524,21	2311,06	g
haszysz	1 500 432,08	4039188,00	5 539 620,08	g
heroina	177990,60	21 122,94	199 113,54	g
khat	-	16900,00	16 900,00	g
kokaina	232 095,91	5 474,08	237 569,99	g
LSD	7,00	6	13,00	szt.
marihuana	26 140,67	40 677,81	66818,48	g
metamfetamina	5,41	8,09	13,50	g
sadzonki i nasiona konopi	470,00	60	530,00	szt.
sterydy anaboliczne		27591	27591,00	szt.
środki psychotropowe		3400	3 400,00	szt.
tabletki		100213	100213,00	szt.

Tab. 2 Ujawnienia środków odurzających, substancji psychotropowych i sterydów

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

	2005	2006	2007	2008
Liczba przypadków przywozu paliwa ponad dopuszczalne 200 l	11 341	11 121	12 232	10 534
Ilość paliwa w litrach, za które pobrano należności	1 583 460	1 438 508	1 518 726	1 412 067
Kwota pobranych należności z tytułu podatku VAT	873 778,30	875 928,70	962 793,00	926 785,00
Kwota pobranych należności z tytułu podatku akcyzowego	1 779 953,50	1 690 566,55	1 738 394,00	1 622 220 00
Liczba pojazdów zawróconych za granicę z uwagi na nadwyżkę paliwa	435	799	341	461

Tab. 3 Kontrola rodzaju paliwa w zbiornikach pojazdów samochodowych

	2005	2006	2007	2008
Liczba kontroli	70 312	51 729	31 889	21 879
Liczba kontroli z wynikiem pozytywnym	3 012	2 429	1 786	1 248

Tab. 4 Kontrola rodzaju paliwa w zbiornikach pojazdów samochodowych

	2005	2006	2007	2008
Liczba kontroli	7 375	6 794	4 604	4 535
Liczba kontroli z wynikiem pozytywnym	422	1.285	859	209

Tab. 5 Kontrola legalności pobytu

	2005	2006	2007	2008
Liczba kontroli	1 000	1 080	1 272	3003
Liczba kontroli z wynikiem pozytywnym	286	438	765	469

Tab. 6 Kontrola legalności zatrudnienia

Fighting Crime

Recognition, prevention and detection of fiscal crimes and offences and prosecuting crimes and offences related to the import and export of goods and violation of regulations concerning cultural objects, intellectual property, importing or exporting goods covered by limitations or bans, in particular such as: hazardous waste, chemical substances, nuclear and radioactive materials, narcotic drugs and psychotropic substances, as well as firearms, ammunition, explosives and technologies subject to international control.

Initiated penal fiscal proceedings and the value of seized goods and medium of exchange (tab. 1, 2)

As a result of control of volume standards of the fuel imported to Poland in fuel tanks permanently fixed in vehicles used for commercial purposes, carried out in the years: 2005, 2006, 2007 and 2008 at the eastern border of the European Union (i.e. in the Customs Chambers in: Biała Podlaska, Białystok, Olsztyn and Przemyśl), there were detected in tab. 3 and 4

In 2008, the Customs Service made 1470 detections of illegal activity in the scope of trade in liquid fuels.

Control of foreigners

Control of the legality of employment of foreigners performed by the Customs Service has been a complementation of the control system regulated in the Act on the State Labour Inspection. The task related to control of legality of the residence of foreigners results from the Act on foreigners. Both kinds of controls are related to the possibility of performing by the Customs Service of controls in any place on the terri-

tory of the Republic of Poland, in particular on roads, market-places and in enterprises. (tab. 5, 6)

The Customs Service has had three patrol boats at its disposal since the end of 2004, which were purchased under the investment part of the PHARE 2002 Project No. 2002/000-196.02.02 and are located in three Customs Chambers: in Szczecin, Gdynia and Olsztyn. The aim of equipping the Polish Customs Service with such a tool was to enable all-year operations of customs officers on the Polish territorial waters. The patrol boats are fit for all-year sea navigation (on sea free of ice) within the area of up to 20 sea miles. The widely understood customs supervision focuses around a few points on the sea border: the complex of ports Szczecin-Świnoujście, the biggest port of Middle Pomerania Kołobrzeg, the complex of ports Gdańsk-Gdynia and the Vistula Bay with the ports in Elbląg and Frombork. The patrol units have become the equipment of the Maritime Mobile Groups functioning within the Crime Fighting Departments of the said Customs Chambers.

The Customs Service has 92 X-ray devices for scanning:

- pallets – 8 items
- movable for containers and lorries – 6 items
- mobile on motor chassis for containers and lorries – 14 items
- mobile on motor chassis for luggage – 6 items
- stationary for luggage – 51 items
- stationary for lorries – 5 items
- mobile – 2 items

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

Furthermore, under the Resolution of the Council of Ministers on modernisation of the Customs Service in the years 2009-2011, there is planned the purchase of:

- devices for scanning trains – 3 items
- movable devices for scanning lorries – 6 items
- mobile devices for scanning lorries – 4 items
- devices for scanning luggage – 19 items

Employment in crime fighting units.

In 16 Customs Chambers in Crime Fighting Departments, there are employed 1202 officers. 54 mobile groups function under the CFD, which employ 780 officers (including 13 foreign mobile groups, which employ 173 officers).

Control of international road transport is one of the control tasks implemented by the Customs Service. In this scope, there is being created a National Control Strategy for provisions in the scope of the time of driving and the time of stay, the binding breaks and times of rest of drivers for the years 2009-2010. The National Control Strategy determines control actions concerning the time of work of drivers undertaken by

the bodies empowered to carrying out controls in that scope in Poland, i.e. the Road Transport Inspection, the Police, the Border Guard, the Customs Service and the State Labour Inspection.

The National Control Strategy implements the disposition included in Directive 2006/22/EC of the European Parliament and Council of 15 March 2006 on minimum conditions for the implementation of Council Regulations (EEC) no. 3820/85 and 3821/85 concerning social legislation relating to road transport activities.

Representatives of the Minister of Finance and the Customs Chamber in Gdynia participate in the works of the inter-ministerial working group for the possibilities of integrating the maritime monitoring and supervision system, whose task is to submit to the Minister of Infrastructure of a proposal for legislative changes aimed at integration of the national maritime monitoring and supervision system.

Customs Control and Customs-Excise Control Department, Ministry of Finance

	2005	2006	2007	2008
Number of cases	40,186	37,321	34,588	74,629
Total value of seized means of payment	1,545,224	1,824,728	973,753	317,422
Total value of seized goods	94,594,226	101,383,065	110,188,066	167,585,799
Detections of alcohol	2005	2006	2007	2008
Volume of detected products (in l.)	117,824	218,000	343,439	487,591
Detections of cigarettes	2005	2006	2007	2008
Number of seized cigarettes (in items) by the whole customs administration	425,068,000	472,012,000	539,392,355	547,863,700
number of seized cigarettes by the CFD	No,data	205,000,000,	266,000,000	259,000,000
Detections of goods violating intellectual property rights and trademarks	2005	2006	2007	2008
Market value of goods (in PLN)	No data	46,104,005	129,862,929	68,712,050

Tab. 1 Initiated penal fiscal proceedings and the value of seized goods and means of payments

Type of Drug	2007	2008	Total	Units
amphetamine	14,298.05	16,151.58	30,449.63	g
ecstasy	225,227.62	2,960.50	228,188.12	szt.
efedryna	-	1.21	1.21	g
psychedelic mushrooms	1,786.85	524.21	2,311.06	g
hashish	1,500,432.08	4,039,188.00	5,539,620.08	g
heroin	177,990.60	21,122.94	199,113.54	g
khat	-	16,900.00	16,900.00	g
cocaine	232,095.91	5,474.08	237,569.99	g
LSD	7.00	6	13.00	szt.
marijuana	26,140.67	40,677.81	66,818.48	g

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

Type of Drug	2007	2008	Total	Units
methamphetamine	5,41	8,09	13,50	g
hempseedlings and seeds	470,00	60	530,00	szt.
anabolik steroids		27591	27591,00	szt.
psychotropic substances		3400	3 400,00	szt.
tablets		100213	100213,00	szt.

Tab. 2 Detections of narcotic drugs, psychotropic substances and steroids

	2005	2006	2007	2008
Number fuel imports of more than the permissible 200 l	11,341	11,121	12,232	10,534
Volume of fuel in litres, for which duties were collected	1,583,460	1,438,508	1,518,726	1,412,067
Amount of collected amounts due under VAT	873,778.30	875,928.70	962,793.00	926,785.00
Collected amounts due under the excise tax	1,779,953.50	1,690,566.55	1,738,394.00	1,622,220.00
Number of vehicles returned from the border due to excessive amount of fuel	435	799	341	461

Tab. 3 Control of volume standards of the fuel imported to Poland in fuel tanks

	2005	2006	2007	2008
Number of controls	70,312	51,729	31,889	21,879
Number of controls with positive result	3,012	2,429	1,786	1,248

Tab. 4 Control of kind of fuel in the fuel tanks of passenger cars

	2005	2006	2007	2008
Number of controls	7,375	6,794	4,604	4,535
Number of controls with positive result	422	1,285	859	209

Tab. 5 Control of legality of residence

	2005	2006	2007	2008
Number of controls	1,000	1,080	1,272	3,003
Number of controls with positive result	286	438	765	469

Tab. 6 Control of the legality of employment

Podatek akcyzowy w Polsce w latach 2004-2009

Wejście Polski do Unii Europejskiej z dniem 1 maja 2004 r. skutkowało wieloma zmianami prawa w różnych obszarach funkcjonowania państwa. Zmiany te wielokrotnie miały charakter zasadniczy dla dziedzin, do których się odnosiły. Jednak w przypadku podatku akcyzowego można mówić o rewolucji systemowej spowodowanej przystąpieniem do Unii Europejskiej.

Nie będzie przesadą stwierdzenie, że ustawa z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz.U. Nr 29, poz. 257, z późn. zm.) oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze na nowo, można rzec od podstaw, uregulowały zasady obrotu wyrobami akcyzowymi oraz ich opodatkowania akcyzą. Ustalony przedmiotową ustawą podział na wyroby akcyzowe zharmonizowane (wyroby energetyczne, wyroby tytoniowe

oraz napoje alkoholowe) oraz wyroby akcyzowe niezharmonizowane (np. samochody osobowe, perfumy) potwierdzał dotychczasową tendencję polegającą na stopniowym odchodzeniu od opodatkowania akcyzą innych wyrobów niż te nazwane w ustawie z dnia 23 stycznia 2004 r. wyrobami akcyzowymi zharmonizowanymi. Kolejnym krokiem w tym kierunku było zniesienie podatku akcyzowego od kosmetyków z dniem 1 grudnia 2006 r., zaś zakończeniem tego procesu stało się wejście w życie nowej ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11), która co prawda utrzymała opodatkowanie akcyzą samochodów akcyzowych, niemniej jednak pojęcie wyrobów akcyzowych zarezerwowała jedynie dla wyrobów energetycznych, wyrobów tytoniowych, napojów alkoholowych oraz energii elektrycznej.

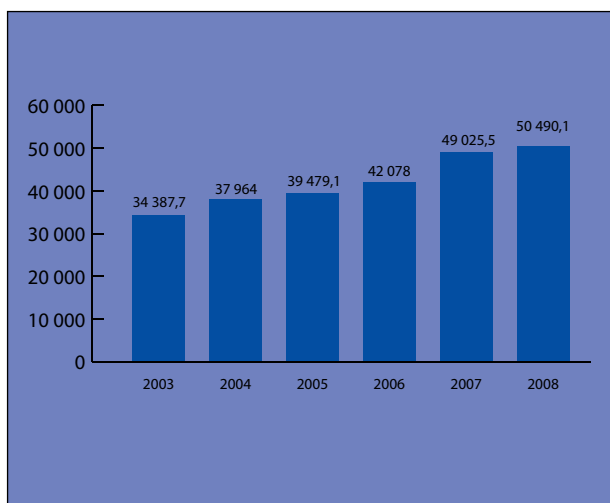
5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

Fundamentalnym zagadnieniem z punktu widzenia systemu podatku akcyzowego stało się uregulowanie sprawy obrotu wyrobami akcyzowymi. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej skutkowało koniecznością wprowadzenia procedur przemieszczania wyrobów akcyzowych, określonych przepisami wspólnotowymi, procedur przemieszczania gwarantujących realizację zasady swobodnego przepływu towarów. Najważniejszą procedurą z punktu widzenia obrotu wyrobami akcyzowymi stała się procedura zawieszenia poboru akcyzy. Procedura ta nie tylko należy do zabezpieczenia interesów administracji odpowiedzialnych za pobór podatku akcyzowego w poszczególnych krajach Unii Europejskiej, ale również stanowi udogodnienie dla przedsiębiorców handlujących wyrobami akcyzowymi, gdyż podatek akcyzowy od takich wyrobów pobierany jest dopiero w momencie zakończenia procedury zawieszenia. Należy jednak wskazać, że jednolita w całej Wspólnocie procedura zawieszenia poboru akcyzy oraz nierozdzielnie z nią związana instytucja składu podatkowego ewoluowała. Wsłuchując się w głosy przedstawicieli różnych branż w pierwszych latach członkostwa we Wspólnocie wprowadzone zostały przepisy, m.in. ułatwiające przeładunek cystern z gazem płynnym, jak również liberalizujące działalność przewoźników lotniczych oferujących wyroby akcyzowe.

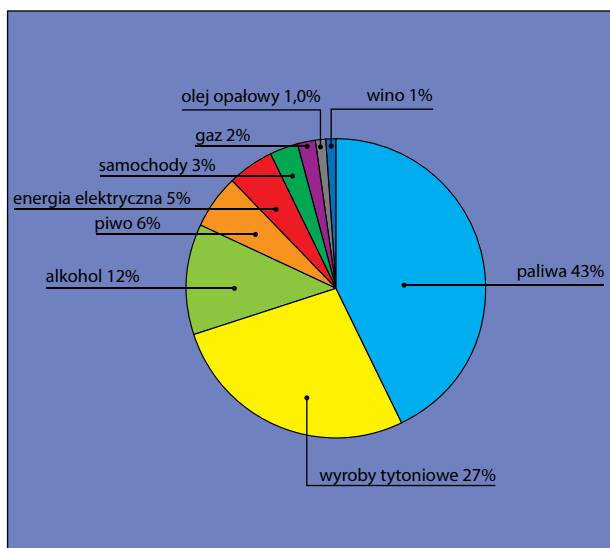
Z kolei bardzo ważnym impulsem dla rozwoju winiarstwa w Polsce stało się zwolnienie małych winiarzy z obowiązku ubiegania się o zezwolenie na prowadzenie składu podatkowego, którym umożliwiono produkcję wina poza składem podatkowym.

Ww. zmiana przepisów dla małych winiarzy usankcjonowana została również ustawą z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym. Wskazać jednak należy, że nowa ustawa wprowadziła cały wachlarz rozwiązań w procedurze zawieszenia poboru akcyzy, czyniących ją jeszcze bardziej atrakcyjną dla podatników akcyzowych. Stało się tak, m.in. dzięki oddzieleniu procedury zawieszenia poboru akcyzy od systemu zwolnień od podatku, możliwości zastosowania procedury zawieszenia w imporcie w przypadku wszystkich grup wyrobów, poprzez wprowadzenie bardziej dogodnych warunków przeładunku wyrobów akcyzowych przemieszczanych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy.

Rozpatrując kolejny obszar akcyzowy na przestrzeni ostatnich pięciu lat, tj. sferę zwolnień od podatku akcyzowego zauważyć należy, że w chwili obecnej co do zasady wszystkie zwolnienia od podatku akcyzowego odpowiadają zwolnieniom, określonym na poziomie przepisów wspólnotowych. Włączenie Polski do obszaru wspólnego rynku spowodowało konieczność odejścia od zwolnień akcyzowych, które nie były umocowane w prawie wspólnotowym. Mówiąc o zwolnieniach akcyzowych należy również wskazać na działania podejmowane w celu wprowadzenia zwolnień dla biokomponentów dodawanych do paliw oraz biokomponentów stanowiących samoistne paliwo. Pamiętając równocześnie

rys. 1 Dochody z podatku akcyzowego

rys. 2 Struktura dochodów z podatku akcyzowego za 2008 rok

	mln zł
alkohol	5 880,7
wino	454,7
piwo	2 984,2
paliwa	21 949,6
olej opał.	379,5
gaz	1 172,3
wyr. tytoniowe	13 460,1
samochody	1 536,6
energia el.	2 665,0
pozostałe	7,4
	50 490,1

tab. 1

o liberalizacji warunków prowadzenia składów podatkowych dla rolników wytwarzających estry lub czysty olej roślinny na własny użytek należy uznać, że rola Ministerstwa Finansów była i pozostaje doniosła w propagowaniu biopaliw na rynku polskim.

Z punktu widzenia zwolnień od podatku akcyzowego zmianą jakościową było również wprowadzenie nową ustawą jednolitych warunków stosowania zwolnień akcyzowych. Walor ujednoliconych warunków zwolnień, porządkujący pracę administracji, doceniony winien być również przez podatników, którzy nie będą zmuszeni analizować, jak to było dotychczas, zróżnicowanych warunków dla poszczególnych zwolnień.

W końcu należy zauważyć, że ewolucja systemu podatku akcyzowego miała neutralny wpływ na realizację wpływów budżetowych, gdyż te były osiągane w wysokości bardzo bliskiej planowanym założeniom. Więcej, zdarzało się również, że wpływy te przekraczały wartości określone w budżecie na

dany roku. W tym miejscu podnieść należy również fakt, iż w okresie ostatnich pięciu lat wpływy z tytułu podatku akcyzowego rosły rokrocznie. I przykładowo, gdy w roku 2004 r. kształtowały się one jeszcze na poziomie 37.964 mln zł, to już w roku 2008 osiągnęły one wysokość 50.490 mln zł.

Mając na uwadze powyższe wskazać należy, że podatek akcyzowy stanowi solidne i niezawodne źródło wpływów budżetowych. Z kolei poczynione od 2004 roku działania, zmieniające regulacje o podatku akcyzowym, służyły przede wszystkim poprawie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wyrobów akcyzowych, poprzez wprowadzenie uproszczeń, względnie dostosowanie przepisów do szczególnych sytuacji, uzasadniających odmienne uregulowanie. Zmiany te jednak w żaden sposób nie osłabiły narzędzi kontrolnych, którymi dysponuje polska administracja celna.

**Departament Podatku Akcyzowego
i Ekologicznego, Ministerstwo Finansów**

Excise tax in Poland in the years 2004-2009

Poland's accession to the European Union on 1 May 2004 resulted in many legislative changes in various areas of the functioning of the state. The changes were frequently essential for the fields they concerned. However, in the case of the excise tax, one may say that the accession to the European Union caused a revolution of the system.

It will not be an exaggeration to say that the Act of 23 January 2004 on the excise tax (Journal of Laws No. 29, item 257 as amended) and the implementing acts issued anew on its basis, one may say from scratch, regulated the principles of the trade in excise goods and their taxation with the excise tax. The division into harmonised excise goods (energy products, tobacco products and alcohol beverages) and non-harmonised excise goods (e.g. passenger cars, perfumes), established by the said act, confirmed the existing tendency towards gradual resigning from placing excise tax on other products than those referred to as harmonised excise goods in the Act of 23 January 2004. What was another step in this direction was the removal of the excise tax on cosmetics since 1 December 2006, while the process finished with the entry into force of a new Act of 6 December 2008 on the excise tax (Journal of Laws of 2009 No. 3, item 11), which maintained the excise tax on excise cars, yet the concept of excise products was made to refer only to energy products, tobacco products, alcohol beverages and electricity.

What became a fundamental issue from the point of view of the excise tax was regulation of the trade in excise products. Poland's accession to the European Union resulted

in the necessity to introduce procedures of transporting excise goods, as defined in community legislation, which would guarantee realisation of the principle of free movement of goods. The procedure of suspension of collection of excise duty was the most important procedure from the perspective of trade in excise goods. Not only does the procedure sufficiently secure the interests of administration responsible for collection of excise tax in particular countries of the European Union, but it also constitutes an improvement for the companies trading in excise goods, as the excise duty on such products is collected only at the moment of the end of the suspension procedure. It must be pointed out, however, that the excise duty suspension procedure, identical in the whole Community, and the inseparable institution of customs warehouse, were evolving. Complying with the opinions of representatives of various industries in the first years of membership in the Community, there were introduced regulations that, for instance, facilitated reloading of tank lorries with liquefied gas or liberalised the operations of air carriers offering excise goods.

On the other hand, exemption of small winemakers from the obligation to apply for permission for maintaining a customs warehouse, who were enabled to produce wine outside of a customs warehouse, was an important stimulus for the development of winemaking in Poland.

The aforementioned change of regulations concerning small winemakers was also sanctioned by the Act of 6 December 2008 on excise tax. It should be pointed out, howe-

ver, that the new act introduced a whole array of solutions in the excise duty suspension procedure, which made it even more attractive for excise taxpayers. It was caused, among other things, by separation of the excise duty suspension procedure from the system of tax exemptions, the possibility to apply the suspension procedure in import for all groups of products by introduction of more convenient reloading conditions of excise goods transported under the excise duty suspension procedure.

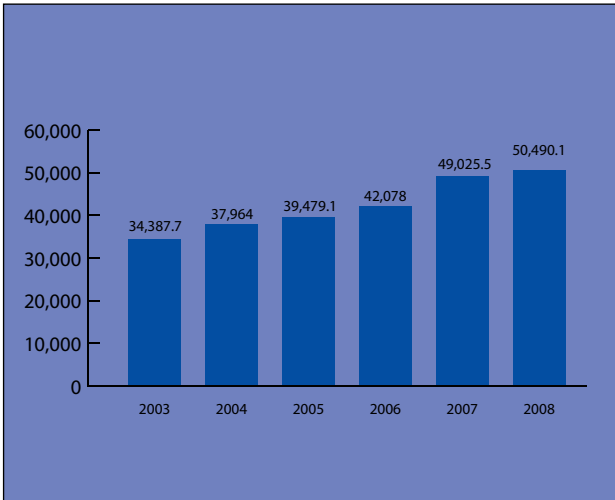
When considering another aspect of the excise tax over the last five years, i.e. the sphere of exemptions from excise tax, it must be noted that at present, by principle, all exemptions from excise duty correspond to the exemptions defined at the level of community legislation. Inclusion of Poland in the area of the common market led to the necessity of resigning from exemptions from excise duty that were not grounded in the community legislation. When considering excise duty exemptions, one must also point to the actions undertaken to introduce exemptions for biocomponents of liquid fuel and biocomponents constituting fuel on their own. Keeping in mind also the liberalisation of maintenance of customs warehouses for farmers producing esters or pure vegetable oil for their own use, it ought to be admitted that the role of the Ministry of Finance was and still is significant in terms of popularisation of biofuels on the Polish market.

From the point of view of excise duty exemptions, also the introduction of uniform conditions of application of excise duty exemptions, introduced in the new Act, was a qualitative change. The value of uniform exemption conditions, bringing order to the administrative work, should also be appreciated by taxpayers, who will not be forced to analyse, as previously, the various conditions for particular exemptions.

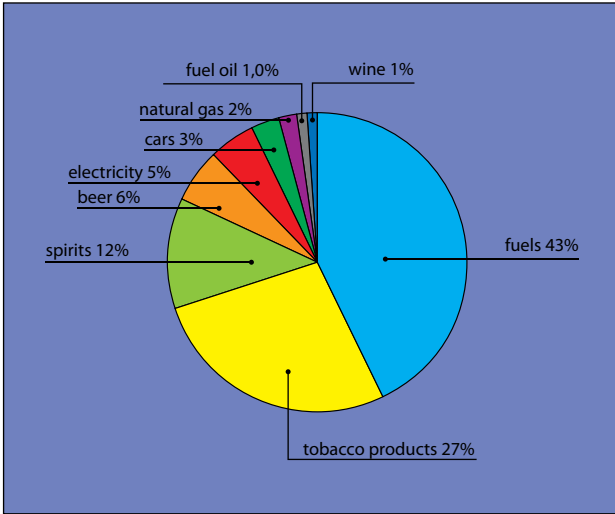
Finally, it should be noted that the evolution of the excise tax system naturally influenced the collection of budget revenue, as sometimes happened that the revenue exceeded the values determined in the budget for a given year. At this point, it should also be stressed that the revenues from the excise tax grew annually over the last five years. For example, when it was still at the level of PLN 37,964 million in 2004, it reached PLN 50,490 million already in 2008.

Having regard to the above, it should be highlighted that the excise tax is a sound and dependable source of budget revenue. The actions undertaken from 2004, changing the legislation concerning the excise tax, served, above all, the purpose of improving the conditions of conducting business activity related to excise products by introducing simplifications, relatively adjustment of the provisions to specific situations justifying different regulations. However, the changes did in no way weaken the control tools that the Polish customs administration has at its disposal.

**Excise and Ecological Tax Department
Ministry of Finance**

drawing 1 Excise Tax Revenue (in millions PLN)

drawing 2 Structure of Excise Tax Revenue, 2008

	millions PLN
spirits	5 880.7
wine	454.7
beer	2 984.2
fuels	21 949.6
fuel oil	379.5
natural gas	1 172.3
tobacco products	13 460.1
cars	1 536.6
electricity	2 665.0
other	7.4
	50 490.1

tab. 1

Granica południowa

Izba Celna w Krakowie - 5 lat we wspólnocie

Pierwszego maja świętowaliśmy piątą rocznicę przystąpienia Polski do UE. To dobry czas na podsumowanie. 1 maja 2004 r. Stając się pełnoprawnym członkiem Wspólnoty wspieramy handel i działalność gospodarczą oraz nadajemy nowe tempo wzrostu i integracji gospodarki europejskiej jako całości. Akcesja do UE to wiele zmian. To stawiane nam wymogi i „podnoszenie poprzeczki” w każdej dziedzinie. To transformacja naszej struktury oraz modyfikacja realizowanych zadań. Wszelkie podejmowane przez administrację działania, ukierunkowane są na poprawę skuteczności oraz troskę o obywateli i gospodarkę (polscy celnicy chronią już nie tylko interesy finansowe kraju, lecz całej wspólnoty), wiążą się z ciągłym przeobrażaniem wszystkich niemalże aspektów naszej działalności.

Z płynnym przejściem do rzeczywistości Wspólnego Rynku pięć lat temu polscy celnicy uporali się pierwszorzędnie. Sprawnie działająca administracja celna zatrudniająca wykwalifikowanych pracowników, otwartych na problemy biznesu, ma swój niebagatelny udział w ułatwianiu handlu, ochronie interesów gospodarczych, rozwoju przedsiębiorców w nowej rzeczywistości ekonomicznej.

Infrastruktura/warunki pracy

Pięć lat, jakie upłynęły pod dnia wejścia Polski do Unii Europejskiej to czas zasadniczych zmian w stylu i organizacji pełnienia służby funkcjonariuszy Izby Celnej w Krakowie. Przede wszystkim stało się to, o czym nawet nie śnili najstarsi górale w swych najśmielszych snach, w ciągu jednej nocy zlikwidowano polsko-słowackie przejścia graniczne (Chochołów, Jurgów, Chyżne, Łysa Polana, Winiarczykówka, Nidzica, Piwniczna, Konieczna) oraz komórkę wewnętrzną – Oddział Celny w Gorlicach. W późniejszym okresie likwidacji uległ również Oddział Celny (Miejsce Wyznaczone) w Muszynie.

Osoby przeniesione z komórek likwidowanych zostały „zagospodarowane” w komórkach wewnętrznych UC i IC Kraków. Celnik, który do tego czasu strzegł tam polskiego obszaru celnego teraz stał się w tym miejscu niepotrzebny: Służba Celna przejęła obowiązki chronienia wschodniej granicy celnej Unii Europejskiej. Izba Celna w Krakowie straciła tym samym charakter izby granicznej ze Słowacją i stała się przede wszystkim izbą wewnętrzną. Jedynym przejściem granicznym na jej obszarze to przejście lotnicze w Porcie Lotniczym w Balicach, które nabrało ogromnego znaczenia w związku z dynamicznie rozwijającym się w ciągu ostatnich lat ruchem pasażerskim i towarowym. Terminal pasażerski jak i cargo w ubiegłym roku zostały wyposażone przy wykorzystaniu środków Wojewody Małopolskiego. Pozytywne zmiany w izbowej infrastrukturze to także przeprowadzone kompleksowe remonty budynków izby i krakowskiego urzędu celnego (w szczególności przy ul. Nad Drwiną 16). Natomiast

przeniesienie dużej liczby osób z komórek granicznych do budynków urzędu skutkowało oczywiście ogromnym problemem lokalowym.

Zmienił się charakter wykonywanych zadań, charakteryzujący się zmniejszeniem odpraw celnych (co było zjawiskiem przewidywalnym i oczywistym) oraz znacznym zwiększeniem zadań w zakresie podatku akcyzowego (nabycia wewnątrzwspólnotowe pojazdów samochodowych, obsługa deklaracji podatkowych, postępowania zwrotowe, itp.). Dzięki ogromnemu zaangażowaniu funkcjonariuszy i ich chęci uczenia się, podejmowania nowych zadań (np. w zakresie szczególnego nadzoru podatkowego) przejęcie nowych zadań oraz adaptacja w nowych miejscach pracy przebiegła bez uszczerbku dla jakości wykonywanych zadań. Efekty są bardzo wymierne – tylko w ubiegłym roku Kraków plasował się na trzecim miejscu w Polsce pod względem uzyskanych wpływów z tytułu podatku akcyzowego.

Obsługa klienta/systemy informatyczne

Bardzo istotna ewolucja jest obserwowana w zakresie podwyższania standardów obsługi klienta: utworzenie przyjaznych, transparentnych miejsc obsługi klienta (np. sala obsługi deklaracji AKCU i sala zgłoszeń celnych w budynku OC II w Krakowie) to w tej kwestii niebagatelne przedsięwzięcia. Udostępnienie strony internetowej urzędu/Izby, wprowadzenie nowoczesnych systemów komputerowych pozwalających minimalizować obowiązek przedstawiania papierowych dokumentów – np. ePUAP, oznaczają nasz aktywny udział w budowie e-urzędu na miarę europejską.

Podsumowując nasze osiągnięcia z ostatnich 5 lat nie możemy nie wspomnieć o sukcesie polskich celnych systemów informatycznych, które w konkursie na najlepsze rozwiązania informatyczne usprawniające pracę administracji publicznej a jednocześnie ułatwiające prowadzenie działalności przedsiębiorcom ("eEurope Awards for eGovernment 2005 - Transforming Public Services") organizowanym przez Dykację Generalną ds. Społeczeństwa Informacyjnego i Mediów Komisji Europejskiej oraz Europejski Instytut Administracji Publicznej z Maastricht w 2005r. znalazły się w gronie ścisłych finalistów.

Z dniem akcesji Polski do Unii Europejskiej administracja celna musiała wdrożyć tzw. systemy "sprzężone" z systemami UE (m.in. system tranzytowy NCTS, system taryfowy ISZTAR, system obsługi kontyngentów taryfowych TQS, system obsługi Europejskiej Wiążącej Informacji Taryfowej EBTI). Użytkowano w ten sposób pełną kompatybilność organizacyjną i funkcjonalną ze służbami celnymi innych państw UE zapewniającą prawidłowe funkcjonowanie w ramach unii celnej.

Funkcjonujący od maja 2004r. system obsługi deklaracji celnych CELINA, administrowany przez Izbę Celna w Krakowie, zapewnia duże korzyści dla przedsiębiorców, dokonu-

jących obrotu towarowego z krajami trzecimi. Dzięki CELINIE mają oni możliwość dokonywania zgłoszeń do procedur celnych w formie elektronicznej poprzez wykorzystanie otwartego standardu XML (ok. 70% zgłoszeń celnych w procedurze standardowej, 90% w procedurze uproszczonej i 100% tranzytowych przesyłanych jest w formie elektronicznej, tj. z wykorzystaniem portalu internetowego administracji celnej). Zmniejszenie formalności celnych, spowodowało przyspieszenie odprawy celnej, Celina umożliwia automatyczną obsługę kontyngentów taryfowych – jednym słowem same korzyści.

Dużym sukcesem Polskiej Administracji Celnej jest wdrożenie nowego elektronicznego Wspólnotowego systemu celnego pod nazwą ECS (Export Control System), służącego do kompleksowej obsługi procedur wywozowych. Administratorem systemu jest krakowska izba celna. Początki prac sięgają 2002 roku i są częścią ogólnego projektu w Komisji Europejskiej pod nazwą "e-Customs". Zakres ECS obejmuje oprócz elektronicznej wymiany informacji pomiędzy administracjami celnymi (urzędem celnym eksportu i urzędem celnym wywozu) wymianę danych w postaci komunikatów z podmiotami gospodarczymi. Zgłoszenia celne wywozowe mogą być elektronicznie zgłaszane zarówno w procedurze standardowej jak i uproszczonej. Niewątpliwą zaletą systemu jest wyeliminowanie papierowej obsługi zgłoszeń celnych wywozowych dzięki zastosowaniu podpisu elektronicznego, co umożliwia m.in. elektronicznie potwierdzanie wystąpienia towaru poza Wspólnotę w postaci komunikatu dla podmiotów.

W najważniejszym ogólnopolskim systemie rozliczeń celno-podatkowych i finansowo-księgowym ZEFIR powstały w tym czasie nowe moduły i podsystemy:

- Moduł „Akcyza” wraz z magazynem znaków akcyzy (przeznaczony do rejestracji, obsługi, ewidencji, windykacji i odprowadzania do budżetu państwa środków uzyskanych z tytułu pobierania podatku akcyzowego) od momentu przejścia przez Administrację Celną uprawnień w zakresie poboru i rozliczania podatku akcyzowego w obrocie krajowym wciąż jest udoskonalany.
- Moduł „Tradycyjne Środki Własne” (w związku z uczestnictwem w systemie środków własnych UE od maja 2004 r., Polska została zobowiązana do przekazywania na konto Komisji Europejskiej 75% wpływów z cel, pozostałe 25% wpływów traktowane jest jako koszty poboru i pozostaje w budżecie krajowym. Tradycyjne Środki Własne (ang. Traditional Own Resources – TOR) pochodzą z opłat celnych, rolnych oraz opłat cukrowych.) Moduł pozwala właściwie zakwalifikować na konto A i B zarejestrowane w systemie dokumenty.
- Mechanizm INFOP - udostępnia podatnikom informacje o sposobie i stanie rozliczenia dokumentów należności. Za jego pośrednictwem podmiot otrzymuje:
 - Szczegółową informację zwrotną o sposobie rozliczenia wpłaty przelewem oraz w przypadku powiązania

z dokumentem należności, kwotę zaległości z niego wynikającą (jeśli taka występuje),

- Okresową informację o stanie rozliczenia.

Informacje te podmiot otrzymuje w formie dokumentu XML (lub wizualizowanej tabelki) przesłanego pocztą elektroniczną na zadeklarowany przez kontrahenta adres e-mail (za pośrednictwem Podsystemu Wymiany Komunikatów) jako załącznik do wiadomości. Korzystanie z Mechanizmu INFOP dla podmiotów gospodarczych jest bezpłatne.

- System OSOZ - Ogólnopolski System Obsługi Zabezpieczeń OSOZ umożliwiający saldowanie on-line wszystkich zabezpieczeń. System świadczy usługi (Web Services) systemom: ZEFIR, CELINA, NCTS, BACHUS w zakresie obsługi zabezpieczeń, wykorzystywanych podczas obsługi zgłoszeń celnych i deklaracji podatkowych. Zadaniem Systemu jest również udostępnianie podmiotom gospodarczym elektronicznych usług umożliwiających sprawdzenie salda zabezpieczenia, wartości i liczby obciążeń zarówno bieżących jak i historycznych.
- System KBK (Krajowa Baza Kontrahentów) to jednolita baza kontrahentów uczestniczących w procedurach celnych. Celem tego systemu jest zapewnienie systemom operacyjnym (takim jak: ZEFIR, CELINA, NCTS) dostępu do pewnej i potwierdzonej informacji o szczegółowych danych krajowych podmiotów gospodarczych oraz udostępnienie systemom zewnętrznym specjalizowanych usług (serwisów) przeznaczonych do sprawdzania stanu danych podmiotu rejestrowanego w tym systemie zewnętrznym.

Funkcjonariusze Izby Celnej w Krakowie są zaangażowani w powstanie realizowanego w Ministerstwie Finansów przez Departament Służby Celnej Wspólnotowego Systemu Rejestracji i Identyfikacji Podmiotów Gospodarczych (ang. Economic Operators' Registration and Identification). EORI jest jedną z części składowych tworzonego w Unii Europejskiej (UE) środowiska elektronicznego cła. Każdy z krajów członkowskich UE opracowuje swój własny krajowy system EORI, który będzie częścią systemu wspólnotowego EORI. Do budowy krajowego systemu EORI postanowiono wykorzystać funkcjonujący w Izbie Celnej w Krakowie System Krajowa Baza Kontrahentów KBK. Głównym celem systemu EORI jest przyspieszenie załatwiania formalności i operacji celnych przez podmioty gospodarcze i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, uczestniczące w czynnościach celnych.

W celu stworzenia jak najbardziej korzystnych warunków współpracy między przedsiębiorcami a cłem administracja celna dąży do wdrożenia w pełni "bezpapierowego cła" (to priorytetowe zadanie). Dotyczy to nie tylko samych zgłoszeń celnych (jest to częściowo już zrealizowane), ale także wszelkie korespondencje między przedsiębiorcą a administracją celną.

Zwalczanie przestępczości

„Pięć lat we wspólnocie” dla pionu zwalczania przestępczości Izby Celnej w Krakowie oznacza także dużo zmian,

obserwujący je z pewnością dostrzeże jasne i ciemne strony tego zjawiska czyli wzrastającą skalę przestępstw celnych, ale też coraz skuteczniejsze metody walki z nią.

Dynamiczny rozwój ruchu w Porcie Lotniczym w Balicach, to także te „ciemne strony” z uwagi na odnotowywany wzrost ujawnień przemytu środków odurzających. Walka z narkotykami to efekt skutecznej, codziennej pracy pełniących tam służbę funkcjonariuszy Granicznego Referatu Zwalczania Przestępczości, a przede wszystkim grupy przewodników psów służbowych do wykrywania narkotyków. Trzeba tu podkreślić, iż działają oni nie tylko na lotnisku w Balicach, ale także biorą udział w czynnościach razem z Policją, Strażą Miejską, Strażą Więzienną. Mają oni na swym koncie liczne ujawnienia narkotyków co ilustruje statystyka. Tak więc w 2004 r. było ich tylko 49, ale w roku 2005 aż 138, w 2006 r. - 99 w 2007 r. - 117, zaś w roku ubiegłym było 106 „trafień”. Nie tylko ten Referat, ale także inne komórki podległe Wydziałowi Zwalczania Przestępczości odnotowały w tym okresie znaczące sukcesy w wykrywaniu i ściganiu przestępczości celnej, akcyzowej oraz przeciwko własności intelektualnej i znakom towarowym.

Oczywiście sam Wydział musiał dostosować się najpierw do zmienionych warunków pełnienia służby. Utworzono w nim Stanowisko Dyżurnego Koordynatora, gdzie codziennie, w systemie 24-godzinny koordynowane są działania podległych Referatów to jest wspomnianego już Granicznego Referatu Zwalczania Przestępczości w Balicach oraz Grup Mobilnych: w Krakowie, Nowym Targu i Nowym Sączu. Te ostatnie skupiły swą aktywność na przeprowadzaniu kontroli środków transportu na drogach, pociągów, a ponadto kontroli bazarów, miejsc targowych i innych. Przeprowadzane czynności kontrolne świadczą, iż nastąpiła generalna zmia-

na ich charakteru. Przede wszystkim są one ukierunkowane na zwalczanie przestępczości godzącej w interesy fiskalne Skarbu Państwa zagrożone przez przemyt wyrobów akcyzowych (papierosów i alkoholu) oraz oszustwa paliwowe. Dodać należy, że w trakcie kontroli drogowych funkcjonariusze badają paliwo w zbiornikach, a także dokumenty wymagane w transporcie międzynarodowym

O tym, że nasze działania są coraz bardziej efektywne świadczą imponujące ilości zatrzymanych papierosów, alkoholu, towarów z podrobionymi znakami towarowymi, pirackich nagrań i programów komputerowych. Otóż w ciągu wspomnianego okresu nasi funkcjonariusze zatrzymali:

- prawie 11,5 mln szt. papierosów bez polskich znaków akcyzy,
- 81 290 litrów alkoholu,
- 423 125 szt. towarów z podrobionymi znakami towarowymi,
- 345 114 szt. pirackich nośników informacji.

Szacunkowa wartość zajętych towarów wynosi ponad 24,5 mln zł.

W tym miejscu należy dodać, że w uznaniu zasług na polu zwalczania piractwa Izba Celna w Krakowie została dwukrotnie uhonorowana przez Koalicję Antypiracką nagrodą „Złotego Szlabanu”. Funkcjonariusze Wydziału Zwalczania Przestępczości Izby Celnej w Krakowie oraz podległych mu Referatów w ciągu minionych 5 lat wszczęli setki postępowań przygotowawczych oraz przeprowadzili tysiące czynności kontrolnych, sumiennie i z zaangażowaniem wykonując obowiązki nałożone na nich przez polskie, ale również unijne ustawodawstwo.

Renata Listwan-Pach
Biuro Prasowe Izby Celnej w Krakowie

Southern border

Customs Chamber in Cracow – 5 years in the Community

On the first of May, we will be celebrating the fifth anniversary of Poland's accession to the EU. It is a good moment for summaries. Since 1 May 2004, when we became a full member of the Community, we have been supporting trade and business activity, as well as we have dictated a new pace of growth and integration of European economy as a whole. Accession to the EU meant many changes. It meant imposed requirements and "raising the game" in every field. It meant transformation of our structure and modification of implemented tasks. All actions undertaken by administration, aimed at improvement of efficiency and care for citizens and the economy (Polish customs officers are now protecting not only the financial interests of the country, but of the whole Community), entail continuous transformations of almost all aspects of our activity.

Polish customs officers perfectly coped with the task of smooth transition into the reality of the Common Market five years ago. Efficiently operating customs administration, employing well-qualified personnel, open to the problems of business, has had its significant share in facilitation of trade, protection of economic interests, development of enterprises in the new economic reality.

Infrastructure/working conditions

The five years that passed since the day of Poland's accession to the European Union was a time of substantive changes in terms of style and organisation of performing the responsibilities of customs officers at the Customs Chamber in Cracow. Most of all, there happened a thing which the oldest highlanders did not dare to dream about in their wildest dreams – during one night, the Polish-Slovak border crossings were eliminated (Chochołów, Jurgów, Chyżne, Łysa Po-

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

łana, Winiarczykówka, Nidzica, Piwniczna, Konieczna), as well as an internal section – the Customs Branch in Gorlice. Later on, also the Customs Branch (Appointed Place) in Muszyna was eliminated.

People moved from the eliminated sections found employment in internal sections of the CO and CC in Cracow. A customs officer, who would, until that time, protect the Polish customs area, became redundant in that place: the Customs Service took over the responsibility to protect the eastern customs border of the European Union. Thus, the Customs Chamber in Cracow lost the character of a border chamber on the Slovak border and became, most of all, an internal chamber. The only border crossing on its area is the airport border point at the Balice Airport, which has become extremely important in relation to the dynamically developing passenger and cargo traffic over the last years. The passenger and the cargo terminals were refitted last year by means of funds from the Voivode of the Małopolskie Voivodeship. Other positive changes in the infrastructure of the chamber include carrying out comprehensive renovations of the buildings of the Cracow Customs Chamber and Office (in particular at ul. Nad Drwiną 16). Furthermore, moving a large number of people from the organisational sections to the buildings of the office resulted, of course, in a huge problem with accommodation.

The character of the implemented tasks has changed, which were characterised by a reduction in the number of customs clearings (which was a predictable and obvious phenomenon) and a significant increase in tasks related to the excise tax (intra-Community purchases of passenger cars, handling tax returns, refund proceedings, etc.). Thanks to the enormous commitment of officers and their willingness to learn, take up new responsibilities (such as in the scope specific tax supervision), taking over new responsibilities and adaptation in new job locations proceeded without detriment to the quality of the performed tasks. The effects are measurable – only in the previous year, Cracow came third in Poland in terms of revenue obtained from the excise tax.

Customer service/computer systems

A very important evolution has been observed in the scope of customer service standards: establishment of friendly, transparent customer service points (e.g. the AKCU declarations handling room and the customs declarations room in the 2nd CO building in Cracow) was a considerable venture in this field. Making the website of the Office/Chamber available, introduction of modern computer systems enabling minimising of the obligation to present paper documents – such as the ePUAP, mean our active participation in the building of an e-office of European quality.

Summing up our achievements from the last 5 years, we have to mention the success of Polish customs computer systems, belonged to the narrow group of finalists of the competition for the best computer solution facilitating the work

of public administration and, at the same time, simplifying the running of a business (“eEurope Awards for eGovernment 2005 – Transforming Public Services”), organised by the Directorate General for Information Society and Media of the European Commission and the European Institute for Public Administration from Maastricht in 2005.

After the day of Poland's accession to the European Union, the customs administration had to implement the so-called systems “coupled” with the EU systems (such as the New Computerised Transit System, the ISZTAR tariff information system, the TQS Tariff Quota Management and Surveillance System, the European Business Initiative on Taxation handling system). In this way, full organisational and functional compatibility with the customs services of other EU countries was obtained, which ensured proper functioning within the customs union.

The CELINA customs declarations handling system, functioning since May 2004, administered by the Customs Chamber in Cracow, ensures high benefits for economic operators that are involved in trade in goods with non-EU countries. Thanks to the CELINA, they may submit declarations for customs procedures in the electronic form by making use of the open XML standard (about 70% of customs declarations in the standard procedure, 90% in the simplified procedure and 100% transit declarations are sent in the electronic form, i.e. with the use of the Internet portal of the customs administration). Reduction of customs formalities caused speeding up of customs clearance, Celina enables automatic handling of tariff quotas – in short, only benefits.

What was a huge success of the Polish Customs Administration was the implementation of a new electronic Community customs system called the ECS (Export Control System), serving the purpose of comprehensive handling of dispatch procedures. The system is administered by the Cracow Customs Chamber. The start of the works dates back to 2002 and they are part of a general project of the European Commission known as “e-Customs”. The scope of the ECS covers, beside electronic exchange of information between customs administrations (customs office of export and customs office of exit), exchange of data with economic entities in the form of messages. Customs export declarations may be submitted electronically both under the standard or simplified procedure. Elimination of the paper handling of export customs declarations thanks to the use of the electronic signature, which enables, among other things, electronic confirmation of exit of goods from the Community in the form of a message to entities, is an unquestionable advantage of the system.

In the most important Polish-wide system for customs and tax clearings and financial and accounting system, ZEFIR, new modules and subsystems were created at that time:

- Module “Akcyza” with a warehouse of excise stamps (intended for registration, handling, recording, enforcement and transferring to the state budget of funds obtained from

collection of the excise tax) from the moment of taking over by the Customs Administration of the powers in the scope of collection and clearing of the excise tax in domestic trade is still being improved.

- Module "Tradycyjne Środki Własne" (in relation to the participation in the EU own funds system since May 2004, Poland has been obliged to transfer 75% of revenue from customs duties to the account of the European Commission, while the remaining 25% of revenue is treated as the costs of collection and remains in the national budget. Tradycyjne Środki Własne (meaning Traditional Own Resources – TOR) come from customs duties, agricultural levies and sugar levies). The module enables proper qualification to A and B account of documents registered in the system.
- Mechanism INFOP – makes information about the way and state of clearing of documents concerning amounts due available to the taxpayers. Thanks to it, an entity receives:
 - Detailed return information about the way of settling a payment by transfer and in the case of connection of amounts due with the document, the amount due resulting from it (if applicable),
 - Periodical information about the state of settlement.The information is received by the entity in the form of an XML document (or a visualised table) sent by electronic mail to the email address provided by the contracting party (by means of the Communication Exchange Subsystem) as a message attachment. Using the INFOP mechanism is free of payment for economic entities.
- System OSOZ – Ogólnopolski System Obsługi Zabezpieczeń (Polish-wide Security Handling System) enables balancing all securities on-line. The system provides services (Web Services) to systems: ZEFIR, CELINA, NCTS, BACHUS in the scope of handling securities, used while handling customs declarations and tax returns. The task of the System is also making electronic services enabling checking the security balance, the value and number of liabilities, both current and historical, available to economic operators.
- System KBK (Krajowa Baza Kontrahentów – National Database of Contracting Parties) is a uniform database of contracting parties participating in customs procedures. The aim of the system is to ensure access to reliable and confirmed information about the details of domestic economic entities for operating systems (such as: ZEFIR, CELINA, NCTS) and making specialised services of checking the state of data of an entity registered in an external system available to the external system.

Officers from the Customs Chamber in Cracow are involved in the development of the Community Economic Operators' Registration and Identification System implemented in the Ministry of Finance by the Customs Service Department. The EORI is a component of the electronic customs environment developed in the European Union. Each EU Member State develops its own national EORI system, which will be

part of the Community EORI system. To build the national EORI system, it was decided to use the National Contracting Parties Database (KBK) system, which functions in the Customs Chamber in Cracow. The main aim of the EORI system is to accelerate settling formalities and customs operations by economic entities and natural persons carrying out business activity that participate in customs actions.

To develop the most favourable conditions for co-operation between enterprises and customs bodies, the customs administration strives to fully implement "paper-free customs" (a priority task). It pertains not only to the very customs declarations (it has already been partially implemented), but also any communication between the enterprise and customs administration.

Fighting crime

"Five years in the Community" meant also lots of changes for the crime fighting division of the Customs Chamber in Cracow, and a person watching them will certainly notice the light and dark sides of that phenomenon, that is a growing scale of customs crime, but also more and more effective ways to fight it.

The dynamic development of traffic at the Balice Airport also means some "dark sides" due to the recorded increase in detections of the smuggling of narcotic drugs. The fight against narcotic drugs is a result of the effective everyday work of the officers of the Border Crime Fighting Division who are on duty there, and in particular the group of handlers of sniffer dogs. It must be stressed that they operate not only at the airport in Balice, but they also take active part in actions together with the Police, the City Guard, the Prison Guard. They have also recorded numerous detections of narcotic drugs, which is illustrated by the statistics. In 2004, there were only 49 of them, but as much as 138 in 2005, 99 in 2006 and 117 in 2007, while, in the previous year, there were 106 "hits". Not just the Division, but also other sections subordinate to the Crime Fighting Department recorded significant successes in that period in the field of detecting and prosecuting customs crime, excise tax crime and crime against intellectual property rights and trademarks.

Of course, the very Department had to adjust to the changed conditions of service. There was created the Position of Coordination Officer, whereby, every day, 24 hours a day, the actions of subordinate Divisions are coordinated, that is the actions of the Border Crime Fighting Division in Balice and Mobile Groups: in Cracow, Nowy Targ and Nowy Sącz. The groups focused on carrying out controls of means of transport on roads, trains, as well as inspections of bazaars, marketplaces, and other places. The control actions evidence that there has taken place a general change of their character. Most of all, they are oriented on fighting crime against the fiscal interests of the State Treasury, threatened by smuggling of excise goods (cigarettes and alcohol) and fuel-related fraud. It should be added that the officers examine fuel in tanks during controls, as well as documents required in international transport.

That our actions are more and more effective is testified to by the impressive volumes of seized cigarettes, alcohol, goods with fake trademarks, pirate records and computer software. Thus, our officers seized, in the aforementioned period:

- almost 11.5 million items of cigarettes without Polish excise stamps,
- 81,290 litres of alcohol,
- 423,125 items of goods with fake trademarks,
- 345,114 items of pirate data carriers.

The estimated value of the seized goods amounts to more than PLN 24.5 million.

At this point, it should be added that the Customs Chamber in Cracow has been awarded the "Golden Barrier" prize by the Anti-Piracy Coalition twice for the deserts in the field of fighting piracy. The officers of the Crime Fighting Department of the Customs Chamber in Cracow and the subordinate Divisions initiated hundreds of preparatory proceedings and carried out thousands of controls over the last five years, conscientiously and with commitment fulfilling the duties imposed on them by the Polish as well as EU legislation.

Renata Listwan-Pach
Press Office
of the Customs Chamber in Cracow

Krakowska Izba Celna w służbie statystyki handlu zagranicznego

Nowe wyzwania...

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej skutkowało znaczącymi zmianami w funkcjonowaniu Służby Celnej, która od 1 maja 2004 roku stanęła w obliczu nowych wyzwań, związanych z realizacją zobowiązań akcesyjnych.

Wśród zupełnie nowych obszarów działalności Służby Celnej, wynikających z członkostwa w UE, wymienić należy realizowanie zadań z zakresu statystyki handlu zagranicznego, w tym przede wszystkim gromadzenie danych o obrotach wewnątrzspółnotowych. Zniesienie granic celnych oraz swobodny przepływ towarów, a co za tym idzie brak odpraw celnych towarów w obrocie wewnątrzspółnotowym, rodziło potrzebę rejestrowania tego handlu w nowym systemie unijnym o nazwie INTRASTAT.

Ponieważ w okresie poprzedzającym przyjęcie Polski do UE Służba Celna wdrożyła nowoczesne i kompleksowe systemy informatyczne, a poziom informatyzacji polskiego cła w znaczącym stopniu przewyższał inne jednostki administracji państwowej, podjęta została decyzja o przekazaniu Służbie Celnej kompetencji w zakresie zbierania i przetwarzania danych o obrotach wewnątrzspółnotowych oraz obrotach z krajami trzecimi.

Dane dla potrzeb generowania statystyki krajowej o handlu z państwami spoza UE, zwanej systemem EKSTRASTAT, pochodziły bezpośrednio z bazy analitycznej systemu CELINA, który w 2004 roku został ostatecznie wdrożony we wszystkich jednostkach administracji celnej.

Na bazie doświadczeń związanych z budową i wdrożeniem CELINY oraz w obrębie infrastruktury technicznej tego systemu, z końcem 2003 roku rozpoczęto budowę nowego podsystemu o nazwie INTRASTAT – przeznaczonego do zbierania i przetwarzania deklaracji statystycznych o nabyciach

i dostawach wewnątrzspółnotowych, składanych przez podmioty zobowiązane do tego przepisami prawa. Wraz z budową systemu informatycznego rozpoczęto tworzenie struktur organizacyjnych, odpowiedzialnych za obsługę systemu. Od maja 2004 roku powołano we wszystkich izbach celnych nowe komórki organizacyjne ds. INTRASTAT, których zadania obejmowały przyjmowanie, wprowadzanie oraz weryfikację deklaracji INTRASTAT, a także realizowanie kontaktów z podmiotami i kontrolę obowiązku sprawozdawczego (tzw. analityka okresów sprawozdawczych), obejmującą również analitykę porównawczą VAT – INTRASTAT.

Równolegle, od lutego 2004 roku, podjęte zostały działania zmierzające do utworzenia niezależnego modułu informatycznego, służącego do przygotowywania krajowych zbiorów statystyki handlu zagranicznego. Ze względu na krótki okres czasu przewidziany na wdrożenie tego modułu oraz niezwykle skomplikowany zakres merytoryczny przedsięwzięcia, a także konieczność spełnienia surowych wymagań związanych z zapewnieniem jakości i kompletności zbiorów statystyki handlu zagranicznego, przedsięwzięcie to było niezwykle trudne i złożone, jednak dzięki determinacji i zaangażowaniu funkcjonariuszy tutejszej izby oraz ekspertów GUS, zakończyło się pełnym sukcesem.

Ze względu na usytuowanie w tutejszej izbie administracji merytorycznej i technicznej systemu CELINA, a także wieloletnie doświadczenia w zakresie stosowania zaawansowanych technik komputerowej analizy danych, Izba Celna w Krakowie odegrała kluczową rolę w realizacji zadań związanych z wdrożeniem systemu INTRASTAT oraz jego późniejszym utrzymaniu i rozwoju, a także procesach tworzenia i rozwoju mechanizmu generującego zbiory statystyki handlu zagranicznego.

Zadania związane z krajowym systemem statystyki handlu zagranicznego są przez nas realizowane nieprzerwanie od 2004 roku, wspólnie z merytorycznymi Departamentami MF, Wydziałem INTRASTAT i Referatem Help desk Izby Celnej w Katowicach oraz zlokalizowanym w warszawskiej IC Centrum Analitycznym Administracji Celnej, przy aktywnej współpracy ekspertów Głównego Urzędu Statystycznego, **Początki...**

Przygoda krakowskich celników ze statystyką handlu zagranicznego rozpoczęła się na kilka lat przed uruchomieniem w Polsce systemu INTRASTAT. Główny Urząd Statystyczny zaprosił wówczas dwóch przedstawicieli IC w Krakowie do współpracy przy porównywaniu danych przekazywanych przez WUS-y do CIHZ z danymi wprowadzanymi do systemu CELINA.

Po krótkiej przerwie współpraca z GUS kontynuowana była zarówno w ramach prac prowadzonych przez Zespół Projektowy ds. wdrożenia informatycznego systemu CELINA/INTRASTAT, jak również podczas tworzenia mechanizmu generującego krajowe zbiory statystyki handlu zagranicznego. Zadanie związane z przygotowaniem zbiorów statystycznych realizowało wówczas dwóch funkcjonariuszy tutejszej Izby. W marcu 2004 roku zapadła ostateczna decyzja o przygotowaniu w krakowskiej Izbie Celnej zbiorów statystycznych, przeznaczonych w szczególności dla GUS, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Rolnictwa, Narodowego Banku Polskiego oraz, za pośrednictwem GUS, dla Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej - EUROSTAT. Zaangażowanie osób biorących udział w tym projekcie spowodowało, że w terminie przekazane zostały pierwsze pliki miesięczne, a po roku uzyskano akceptację pierwszych, wygenerowanych przez Służbę Celną, rocznych zbiorów statystycznych.

Po utworzeniu CAAC rozstaliśmy się ze zbiorami, ale nie ze statystyką handlu zagranicznego. Aktualnie w ramach Izby Celnej w Krakowie funkcjonuje specjalistyczna komórka, administrująca warstwą merytoryczną systemu INTRASTAT, a także zajmująca się zagadnieniami związanymi z funkcjonowaniem statystyki handlu z krajami trzecimi EXTRASTAT oraz tworzeniem i utrzymaniem systemów wsparcia analitycznego.

Osiągnięcia...

Do niewątpliwych osiągnięć krakowskiej Izby Celnej w obszarze statystyki handlu zagranicznego zaliczyć należy zakończone sukcesem przygotowanie, pomimo skrajnie niekorzystnych warunków etatowych i organizacyjnych, mechanizmu generującego krajowe zbiory statystyki handlu zagranicznego, wykorzystywanego obecnie i rozwijanego przez Centrum Analityczne Administracji Celnej w Warszawie. Podczas prac związanych z wdrożeniem nowego modułu generacji zbiorów statystycznych zrezygnowano z przygotowanego w GUS mechanizmu szacowania danych w oparciu o kody PKD i stworzono w ówczesnym Referacie Statystyki IC w Krakowie zupełnie nowy system szacowania danych dla potrzeb

statystyki handlu zagranicznego, oparty na specjalistycznych współczynnikach oraz wyznaczanej automatycznie strukturze obrotów i wartości, który został zaakceptowany przez GUS i funkcjonuje w niezmienionej formie do dzisiaj.

Ponadto, w ramach rozbudowy mechanizmów kontroli deklaracji INTRASTAT, został opracowany i wdrożony moduł analityki VAT-INTRASTAT-VIES, a także mechanizm zasilania podsystemu INTRASTAT danymi z deklaracji VAT-7 oraz VAT-UE.

W celu poprawy jakości danych oraz implementacji do systemu dodatkowych parametrów kontrolnych, w krakowskiej Izbie Celnej zbudowano, korzystając z technologii OLAP oraz ASP.NET, ogólnopolski system analityczny o nazwie ANALIST, przeznaczony dla pracowników komórek INTRASTAT.

Zwieńczeniem prowadzonych przez nas prac badawczych i rozwojowych, zmierzających do zwiększenia stopnia automatyzacji procesów kontrolnych w obrębie systemu INTRASTAT, było stworzenie pierwszego w Europie, w pełni automatycznego mechanizmu generowania zakresów cenowych, opartego na algorytmach klastrowania metodą k-średnich o miarach podobieństwa opartych na przestrzeni euklidesowej. Zakresy cenowe funkcjonujące w ramach systemu INTRASTAT generowane są w całości przy wykorzystaniu automatycznego mechanizmu, którego nowatorskie rozwiązania planuje się zastosować również do walidacji logicznej danych systemów CELINA i ECS, zasilających system statystyki obrotów z krajami trzecimi o nazwie EXTRASTAT.

Intrastat w kilku słowach...

Gdy w konsekwencji powstawania Unii Europejskiej znoszono granice celne między państwami członkowskimi, pozbawiono statystykę UE istotnego źródła danych, jakimi są informacje o wymianie towarowej między państwami tworzącymi Wspólnotę. Pojawiła się więc potrzeba utworzenia systemu przeznaczonego do monitorowania wewnątrz unijnych obrotów towarowych. W ślad za tym zrodziła się idea powołania do życia instrumentu wychodzącego naprzeciw tym potrzebom - utworzono system o nazwie INTRASTAT. System ten jest instrumentem statystycznym, przeznaczonym do rejestrowania obrotów handlowych między państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Funkcjonując na jej terenie od 1993 roku, służy do przekazywania przez przedsiębiorców (tzw. osoby zobowiązane) danego kraju członkowskiego informacji o dokonanych przywozach lub wywozach towarów do lub z innych krajów Wspólnoty.

Celem systemu Intrastat jest gromadzenie tych danych, ich kontrola, przetwarzanie oraz udostępnianie w odpowiedniej formie innym uprawnionym odbiorcom przez delegowane do tego organy państw członkowskich.

W Polsce przyjęto rozwiązanie, iż za gromadzenie, przetwarzanie i kontrolowanie oraz tworzenie gotowych zbiorów statystycznych zawierających dane o obrotach wewnętrznych Unii Europejskiej, odpowiedzialna jest Służba Celną. Głównym partnerem Administracji Celnej w zakresie Systemu Intrastat od strony metodologicznej, a zarazem podstawowo-

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

wym odbiorcą gotowych zbiorów statystycznych oraz organem uprawnionym do dystrybucji informacji statystycznych, jest Główny Urząd Statystyczny.

System Intrastat w naszym kraju funkcjonuje od 1 maja 2004 roku, z chwilą przystąpienia Polski do struktur Unii Europejskiej. Umocowaniem prawnym dla jego funkcjonowania są przepisy krajowe oraz wspólnotowe. Wprowadzenie w Polsce systemu Intrastat zaowocowało nałożeniem na osoby zobowiązane - podmioty prowadzące wymianę towarową z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej, wymogu deklarowania informacji o realizowanych przez nie obrotach, tj. o dokonanych przywozie towarów z terytorium innych państw Unii Europejskiej na terytorium Polski lub wywozie towarów z terytorium Polski na teren innych państw należących do Wspólnoty. Informacje te gromadzone są przez Służbę Celną bezpośrednio od zobowiązanych podmiotów, te zaś mogą być reprezentowane przez ustanowionych i upoważnionych do tych celów przedstawicieli. Informacji do Intrastat nie dostarczają jednak wszyscy prowadzący wewnątrzwspólnotową wymianę. Dostarczają je wyłącznie te podmioty, u których wartości towarów w przywozie lub wywozie przekraczają ustalone wartości tzw. progów statystycznych.

Na rok 2009 przyjęto następujące wielkości progów statystycznych:

Próg podstawowy:	Próg szczegółowy:
w przywozie 1 000 000 zł	w przywozie 33 000 000 zł
w wywozie 1 000 000 zł	w wywozie 60 000 000 zł

Wprowadzenie dwóch wielkości progów statystycznych powodowane jest odmiennymi wymaganiami dotyczącymi zakresu informacyjnego dla każdego z nich. Informacje dla progu podstawowego gromadzone w Intrastat dotyczą między innymi okresu sprawozdawczego, rodzaju deklaracji, danych identyfikacyjnych (NIP REGON, nazwa) osoby zobowiązanej i ewentualnego jej przedstawiciela, a także obejmują dane o przedmiocie obrotu, czyli ilości, wartości i rodzaju towaru (jego opis z kodem CN), rodzaju transakcji oraz kodach krajów wysyłki/przeznaczenia i kraju pochodzenia w przywozie. W przypadku progu szczegółowego osoby zobowiązane przekazują dodatkowo informacje o warunkach dostawy, rodzaju transportu i wartości statystycznej towaru. Wynika to z faktu, iż wysokość obrotów u tych przedsiębiorców sugeruje ich szczególnie wpływ na kształt wysokości obrotów towarowych Polski z innymi krajami Unii Europejskiej, co tłumaczy zaistnienie potrzeby uszczegółowienia deklarowanych informacji.

Polityka Unii Europejskiej w zakresie systemu INTRASTAT zmierza do zminimalizowania obciążeń przedsiębiorców sprawozdawczością statystyczną. Aktualnie prowadzone są analizy zmierzające do oceny skutków wprowadzenia uproszczeń proponowanych przez EUROSTAT, a także prace mające na celu zautomatyzowania procesów kontrolnych i zwiększenie roli szacowania danych.

Skuteczne wykorzystanie danych stanowiących efekt funkcjonowania Systemu Intrastat, będących pokazywalnym źródłem szczegółowej wiedzy o kierunkach handlu, rodzajach towarów będących przedmiotem transakcji handlowych, ich ilości, trendach, anomaliach, sezonowości etc. jest jednym z podstawowych narzędzi posiadającym pokazywalny potencjał informacyjny, którego dobre wykorzystanie stanowi bardzo istotny element, służący do podejmowania decyzji strategicznych z punktu widzenia rozwoju kraju.

Skuteczne wykorzystanie danych stanowiących efekt funkcjonowania Systemu Intrastat, będących pokazywalnym źródłem szczegółowej wiedzy o kierunkach handlu, rodzajach towarów będących przedmiotem transakcji handlowych, ich ilości, trendach, anomaliach, sezonowości etc. jest jednym z podstawowych narzędzi posiadającym pokazywalny potencjał informacyjny, którego dobre wykorzystanie stanowi bardzo istotny element, służący do podejmowania decyzji strategicznych z punktu widzenia rozwoju kraju.

**Piotr Klein Kierownik Referatu
Administrowania Warstwą Merytoryczną Systemu INTRASTAT i EKSTRASTAT
oraz systemami wsparcia analitycznego
Izba Celną w Krakowie**

Cracow Customs Chamber in the service of foreign trade statistics

New challenges...

Poland's accession to the European Union resulted in significant changes in terms of the functioning of the Customs Service, which has faced new challenges related to implementation of accession obligation after 1 May 2004.

One of the new areas of activity of the Customs Service resulting from the membership in the EU is implementation of tasks in the scope of foreign trade statistics, including in particular gathering data on intra-Community trade. Abolition of customs borders and free movement of goods, thus lack of customs clearance of goods in intra-Community trade,

gave rise to the need to record that trade in the EU system called INTRASTAT.

Since the Customs Service implemented modern and comprehensive computer systems in the period preceding Poland's accession to the EU, and its level of computerisation significantly exceeded that of other state administration units, a decision was taken to make the Customs Service responsible for gathering and processing data on intra-Community trade and trade with non-EU countries.

For the needs of generating national statistics on trade with non-EU countries, called the EKSTRASTAT system, data

came directly from the analytical database of the CELINA system, which was finally implemented in all customs administration units in 2004.

Based on the experience connected to the building and implementation of CELINA and in the scope of the system's technical infrastructure, there started works on the construction of a new subsystem called INTRASTAT – dedicated to the collection and processing of statistical returns on intra-Community purchases and deliveries submitted by entities obliged to their submission by legal regulations. Along with the building of the computer system, there also started the creation of organisational structures, responsible for handling the system. Since May 2004, new organisational sections for INTRASTAT were established in all customs chambers, and their tasks included reception, entering and verification of INTRASTAT declarations, as well as contacting entities and control of the reporting obligation (the so-called reporting periods analysis), covering also VAT-INTRASTAT comparative analysis.

Simultaneously, since February 2004, there were undertaken actions to create an independent computer module for preparation of national foreign trade statistics. Due to the short period planned for implementation of that module and extremely complex subject matter of the undertaking, as well as the necessity to meet strict requirements related to ensuring quality and completeness of the foreign trade statistics data collections, the undertaking was extremely difficult and complex, yet thanks to the determination and involvement of officers of the local chamber and experts from the GUS, it was fully successful.

Due to the location of the substantial and technical administration of the CELINA system in this chamber, as well as the long-term experience in application of advanced computer data analysis techniques, the Customs Chamber in Cracow played the key role in performance of tasks related to the implementation of the INTRASTAT system and its later maintenance and development, as well as the processes of creation and development of the mechanism generating collections of foreign trade statistics.

We have been implementing tasks related to the national foreign trade statistics system continuously since 2004, in co-operation with the relevant departments of the Ministry of Finance, the INTRASTAT Division and the Help Desk Division of the Customs Chamber in Katowice, as well as the Customs Service Analytical Centre located in the Warsaw CC, with active co-operation of experts from the Central Statistical Office.

The beginnings...

The adventure of customs officers from Cracow with foreign trade statistics started a few years before the launching of the INTRASTAT system in Poland. Then, the Central Statistical Office invited two representatives of the Cracow CC to cooperate on comparison of data transmitted by Voivodeship Statistical Offices to CIHZ with data entered to the CELINA system.

After a short break, the co-operation with the CSO was continued both in the scope of the works of the Project Team for implementation of the CELINA/INTRASTAT computer system and during the creation of a mechanism generating national collections of foreign trade statistics data. The task related to the preparation of the statistical data collections was then implemented by two officers of this Chamber. In March 2004, there was taken the final decision on preparation, at the Cracow Customs Chamber, of statistical data collections intended above all for the CSO, the Ministry of Economy, the Ministry of Agriculture, the National Bank of Poland and, by the hand of the CSO, for the Statistical Office of the European Union – EUROSTAT. The commitment of persons taking part in the project resulted in timely submission of the first monthly files, and the first annual statistical collections generated by the Customs Service were approved after a year.

After the establishment of the Analytical Centre of Customs Administration, we parted with the collections, but not with foreign trade statistics. At present, there functions a special section in the Cracow Customs Chamber which administers the substantial aspect of the INTRASTAT system, as well as handles issues related to the functioning of the EXTRASTAT statistics of foreign trade with non-EU countries and the creation and maintenance of analytical support systems.

Achievements...

What is an unquestionable achievement of the Cracow Customs Chamber in the area of foreign trade statistics is the successful completion of preparation, despite extremely unfavourable staffing and organisational conditions, the mechanism generating national collections of foreign trade statistics, which is now used and developed by the Analytical Centre of Customs Administration in Warsaw. During the works related to the implementation of a new module of statistical collections generation, the mechanism of data estimation prepared by the CSO based on PKD codes was abandoned and there was created, at the then Statistical Division of the CC in Cracow, a completely new data estimation system based on specialist coefficients and automatically determined structure of turnover and value, which was approved by the CSO and has functioned unchanged until today.

Moreover, under the extension of the INTRASTAT declarations control mechanisms, there was developed and implemented an analysis module, VAT-INTRASTAT-VIES, as well as a mechanism of supplying the INTRASTAT subsystem with data from VAT-7 and VAT-UE returns.

To improve the quality of data and implementation of additional control parameters to the system, a Polish-wide analytical system called ANALIST, intended for employees of INTRASTAT sections, was built at the Customs Chamber in Cracow with the use of the OLAP and ASP.NET technologies.

The research and development works that we carried out, aimed at increasing the automation degree of control processes within the INTRASTAT system, were crowned by the

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

creation of the first fully automated price range generation mechanism in Europe, which was based on algorithms clustered with the k-average method with similarity measures based on Euclidean space. The price ranges functioning within the INTRASTAT system are fully generated with the use of an automated mechanism, whose innovative solutions are planned to be applied also to the logical validation of data from the CELINA and ECS systems, which supply the EXTRASTAT trade with non-EU countries statistics system.

A few words about Intrastat...

When, as a consequence of the creation of the European Union, customs borders between Member States were abolished, EU statistics were deprived of an important source of data, that is information about trade in goods between the countries making up the Community. There emerged the need to create a system dedicated to monitoring of intra-Community trade. As a result, there appeared the idea to establish an instrument to meet the needs – a system called INTRASTAT was created. The system is a statistical instrument intended for recording the trade in goods between EU Member States. Functioning on its territory since 1993, it serves the purpose of transmitting by economic operators (so-called obliged persons) of a given Member State information about import or export of goods from or to other Community countries.

The role of the Intrastat system is to gather data, its control, processing and making it available in an appropriate form to authorised recipients through appointed bodies of the Member States.

In Poland, there has been adopted a solution that the Customs Service shall be responsible for collecting, processing, controlling, and creating ready statistical data collections containing data on intra-EU trade. The Central Statistical Office is the main partner of the Customs Administration in the scope of the Intrastat System, as it is concerned with the subject matter side, as well as it is the major recipient of ready statistical data collections and the body authorised to distribute statistical information.

The Intrastat system has functioned in our country since 1 May 2004, since the moment of Poland's accession to the structures of the European Union. The legal basis for its functioning are national and community legal regulations. The introduction of the Intrastat system in Poland resulted in imposition on obliged persons – entities carrying out trade in goods between European Union Member States – the requirement to declare information about trade transactions carried out, i.e. the arrivals of goods from the territory of other EU Member States to the Polish territory or the dispatches of goods from the Polish territory to the territory of other EU countries. The information is gathered by the Customs Service directly from the obliged entities, while the entities may be represented by an appointed and appropriately authorised representatives. Information is not be submitted to Intrastat

by all companies involved in intra-Community trade. It is submitted only by entities, for whom the value of imported or exported goods exceeds established statistical thresholds.

For 2009, the following values of statistical threshold have been adopted:

Basic threshold:	Detailed threshold:
arrival PLN 1,000,000	arrival PLN 33,000,000
dispatch PLN 1,000,000	dispatch PLN 60,000,000

The introduction of two threshold values is caused by different requirement concerning the information scope for each of them. The information for the basic threshold gathered in Intrastat concerns, among other things, the reporting period, type of declaration, identification data (NIP, REGON, name) of the obliged person and its possible representative, as well as it covers data about the traded goods, that is volume, value and type of goods (its description with a CN code), type of transaction and codes of countries of dispatch/destination and the country of origin for arrivals. In the case of the detailed threshold, the obliged persons additionally transfer information about the conditions of delivery, kind of transport and statistical value of the goods. It results from the fact that the value of trade for those enterprises suggests their particular impact on the shape of trade in goods of Poland with other EU Member States, which explains the existence of the need to provide details of the declared information.

The policy of the European Union in the scope of the INTRASTAT system aims at minimising the statistical reporting burden for undertakings. At present, there are carried out analyses aimed at evaluation of the effects of introduction of simplification proposed by EUROSTAT, as well as works aimed at automation of the control processes and increasing the role of data estimation.

Effective use of data originating from the functioning of the Intrastat system, which is a significant source of detailed knowledge about the directions of trade, type of traded goods, their volumes, trends, anomalies, seasonality, etc., is one of the basic tools with enormous information capacity, whose good use constitutes a very important element applied in taking strategic decisions from the point of view of country's development.

Piotr Klein
Head of the Division
for Administration of the INTRASTAT
and EKSTRASTAT Systems
and analytical support systems
Customs Chamber in Cracow

Pogranicze polsko-litewskie

Analiza zjawisk związanych z przestępczością transgraniczną

Położenie geograficzne Polski powoduje, że w naszym kraju krzyżują się wszystkie ważniejsze szlaki komunikacyjne w Europie.

W ostatnich latach, a zwłaszcza po wstąpieniu naszego kraju oraz Litwy, Łotwy i Estonii do Unii Europejskiej daje się zauważyć znaczny wzrost ruchu granicznego. Zniesienie granic celnych i umożliwienie swobodnego przepływu towarów pomiędzy państwami członkowskimi wpływa również na wzrost zagrożenia przestępczością transgraniczną.

Sfera przestępstw transgranicznych w zdecydowanej większości przypadków kontrolowana jest przez zorganizowane grupy przestępcze nierzadko mafijnego charakteru.

Grupy przestępcze posiadają znakomitą bazę logistyczną. Przesyłki są przygotowywane bardzo profesjonalnie z dużą dbałością o szczegóły. Sposób pakowania ładunków niejednokrotnie jest bardzo pracochłonny, wymagający zaangażowania dużej liczby osób i sprzętu technicznego.

Przemycane papierosy mogą być ukrywane praktycznie w każdym przewożonym towarze. Na przykład w fabrycznie pakowanych pudełkach płatków śniadaniowych, w belach papieru gazetowego, w puszkach z karmą dla zwierząt oraz w wydrążonych drewnianych stopniach schodowych.

Również skrytki konstrukcyjne przystosowane do ukrycia papierosów są przygotowywane w warunkach fabrycznych, z zastosowaniem najnowocześniejszych środków technicznych.

Przykładem może być ujawnienie przy użyciu urządzenia RTG w Budzisku próby przemytu papierosów w skrytce, do której dostęp był możliwy po uruchomieniu hydraulicznych siłowników unoszących jednocześnie całą powierzchnię dachu naczepy.

Grupy przestępcze posiadają w swych strukturach doskonale wykształconych ekonomistów i prawników, którzy opracowują każdą transakcję, a w razie problemów z organami ścigania potrafią znaleźć sposób na ich rozwiązanie.

W czasach ogólnej globalizacji i informatyzacji społeczeństwa grupy przestępcze różnych krajów znakomicie potrafią nawiązać ze sobą współpracę przy realizacji poszczególnych przestępstw.

Po zniesieniu kontroli na granicach wewnętrznych obszaru Schengen, od 21.12.2007 roku obserwuje się znaczne zwiększenie zagrożenia przestępczością graniczną na odcinku pogranicza polsko-litewskiego.

Zwiększona aktywność grup przestępczych oraz pojedynczych osób przejawia się głównie poprzez przemyt towarów. Zdecydowanie najczęściej przemycanym towarem są na tym odcinku granicy papierosy. Aktualnie jest to największy szlak przerzutowy przemycanych papierosów do Europy Zachodniej.

Poniższy wykres przedstawia ilość papierosów zatrzy-

manyh w województwie podlaskim na odcinku litewskim i białoruskim w latach 2007, 2008 i I kwartale 2009 roku (z uwzględnieniem wszystkich służb).

Ilość zatrzymanych papierosów w podziale na odcinek litewski i białoruski kształtuje się następująco:

Dane te wskazują, że największe zagrożenie przemitem papierosów występuje na pograniczu polsko-litewskim. W porównaniu z 2007 rokiem, w 2008 roku zanotowano ponad dwukrotny wzrost ilości ujawnionych papierosów na kierunku litewskim przy jednoczesnym ponad dwukrotnym spadku ilości ujawnionych papierosów na kierunku białoruskim. Natomiast w I kwartale 2009 roku zatrzymano prawie cztery razy więcej papierosów na odcinku litewskim w porównaniu do odcinka białoruskiego.

Mając na uwadze fakt, że zagrożenie przemitem papierosów na odcinku litewskim jest wielokrotnie większe niż na odcinku białoruskim - w tym rejonie koncentrują się główne działania komórek zwalczania przestępczości.

W ostatnich latach występuje silna tendencja wzrostowa ilości papierosów zatrzymanych na kierunku litewskim. Obrazuje to niniejszy wykres:

Przy zachowaniu tempa ujawnień zanotowanego w I kwartale 2009 roku na koniec roku 2009 na kierunku litewskim prognozowana jest rekordowa ilość ujawnionych papierosów na poziomie ok. 90 mln szt.

Niezwykle istotny jest fakt, że oprócz tradycyjnie przemycanych z tego kierunku wyrobów akcyzowych, ujawnianych jest coraz więcej prób przemytu narkotyków. Przykładem może być ujawnienie w 2008 roku przez funkcjonariuszy celnych prawie 38 kg haszyszu w samochodzie osobowym przyjeżdżającym do Polski przez punkt graniczny w Budzisku. Dotychczas takie ilości narkotyków w pojazdach osobowych nie były ujawniane.

Innym charakterystycznym zjawiskiem jakie pojawiło się po wejściu Polski i Litwy do strefy Schengen są ucieczki pojazdów od kontroli drogowej. Ucieczki takie są odnotowywane zarówno przez funkcjonariuszy celnych jak również przez funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej.

Działania tego typu podejmowane przez przestępców noszą znamiona działań celowych i zaplanowanych. W pojazdach które nie zatrzymują się do kontroli przewożone są z reguły duże ilości przemycanych towarów. Pojazdy używane do tego rodzaju działalności poruszają się bardzo szybko i w trakcie ucieczek stwarzają olbrzymie zagrożenie dla kontrolujących i innych uczestników ruchu.

Przedstawione powyżej zjawiska potwierdzają konieczność prowadzenia intensywnych działań kontrolnych na pograniczu polsko-litewskim oraz zacieśnienia współpracy pomiędzy służbami porządku publicznego.

W ramach działań zmierzających do ograniczenia prze-

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

stępczości transgranicznej organizowane są wspólnie z organami Policji i Strażą Graniczną liczne akcje kontrolne, a także spotkania poświęcone tematyce zwalczania zjawisk patologicznych w rejonie przygranicznym oraz bezpieczeństwu prowadzenia czynności kontrolnych.

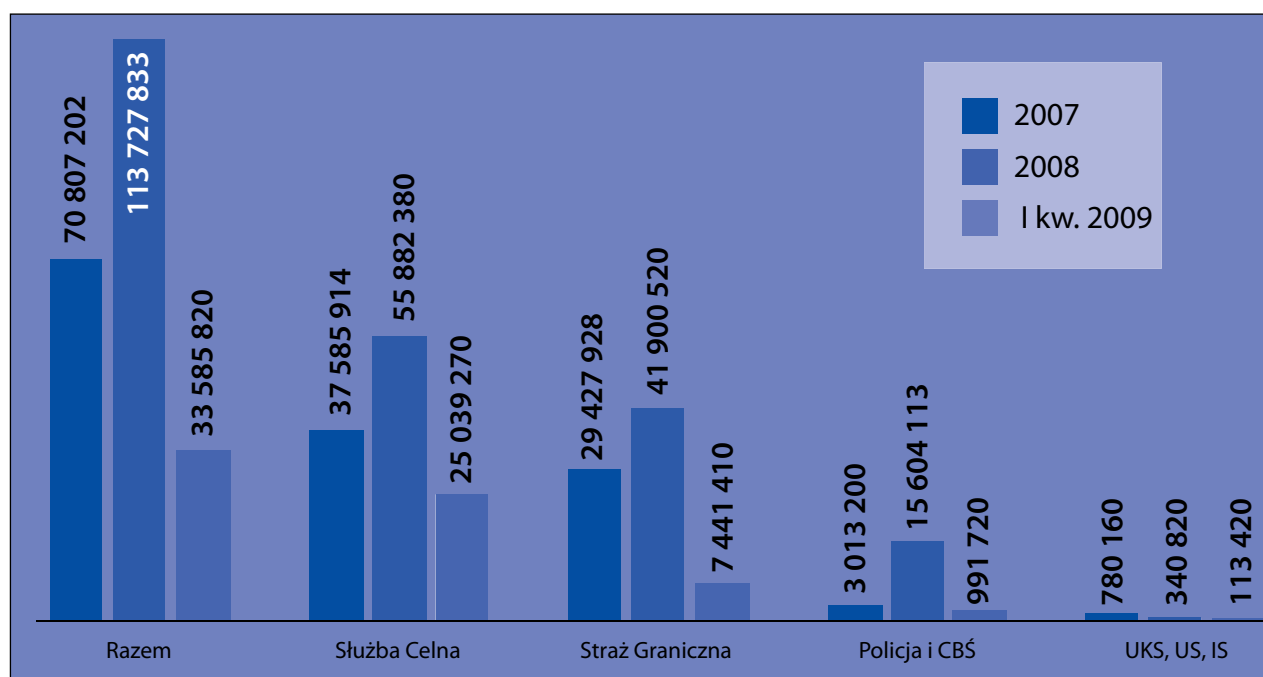
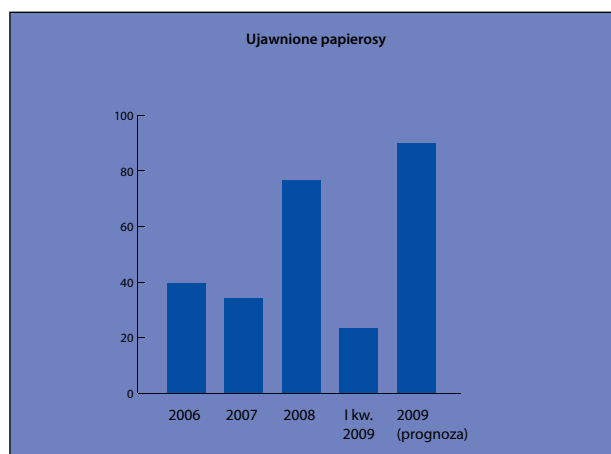
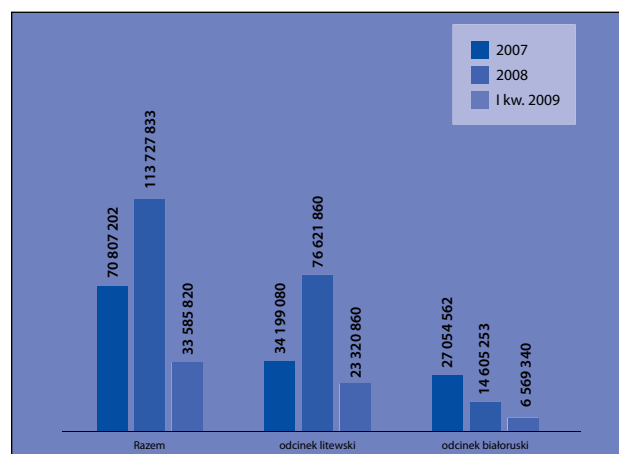
Tematyka przestępczości transgranicznej była podnoszona również na spotkaniu Dyrektora Izby Celnej w Białymstoku z Naczelnikami Terytorialnych Urzędów Celnych w Wilnie i w Kownie.

W celu ograniczenia zjawiska przemytu na odcinku litewskim oraz poprawy bezpieczeństwa funkcjonariuszy celnych wykonujących czynności kontrolne Izba Celna w Białymstoku podjęła szereg działań szkoleniowych i logistycznych. Przeprowadzono m.in. szkolenia dla dodatkowych 26 funkcjonariuszy celnych z zakresu obsługi i wykorzystania paralizatorów TASER X26.

Przejęto w trwały zarząd plac kontroli szczegółowej w Budzisku oraz zainstalowano na tym placu urządzenie RTG zdemontowane z chwilą wejścia Polski i Litwy do strefy Schengen. Złożono wnioski do Funduszy EU o sfinansowanie zakupu pojazdów nieoznakowanych, pojazdów dla przewodników psów służbowych oraz uruchomienia sieci łączności radiowej na potrzeby funkcjonariuszy grup mobilnych operujących na terenie pogranicza polsko-litewskiego.

Działania te pozwolą podlaskim celnikom skuteczniej walczyć z przestępczością transgraniczną, chronić rynek Unii Europejskiej oraz zapewnić bezpieczeństwo obywatelom krajów członkowskich.

Maciej Czarnecki
Rzecznik Prasowy
Izby Celnej w Białymstoku

Polish-Lithuanian Border

Analysis of Phenomena Related to Cross-border Crime

The geographical location of Poland results in the fact that all important European transport routes cross in our country.

In recent years, in particular after the accession of Lithuania, Latvia and Estonia to the European Union, one could observe a significant growth in border traffic. Elimination of customs borders and enabling free movement of goods between EU Member States also led to greater threat of cross-border crime.

Cross-border crime is in majority of cases under control of organised criminal groups, not infrequently of mafia nature.

Criminal groups have excellent logistics base. Parcels are prepared very professionally, with huge care for detail. The way of packing of cargo is often time consuming, requiring involvement of a large number of persons and technical equipment.

Smuggled cigarettes may be hidden practically in any transported goods. For example smuggling in factory packed boxes of corn flakes, in bales of standard newsprint, in tins with animal feed or in hollow wooden steps.

Also structural secret compartments adjusted to hiding cigarettes are prepared in factory conditions, with the application of modern technical devices.

It may be exemplified by detection of an attempt at smuggling cigarettes in a secret compartment, with the use of an X-ray device in Budzisk, which could be accessed only after starting the hydraulic servomotors lifting at the same time the whole surface of the roof of the trailer.

The structures of criminal groups contain excellently educated economists and lawyers, who prepare each transaction, and in case of problems with the law enforcement authorities they can find a way to solve them.

In the era of globalisation and computerisation of societies, criminal groups of different countries are perfectly capable of entering into co-operation to commit particular crimes.

After abolition of controls on the internal borders of the Schengen area, since 21 December 2007, there has been observed a significant growth in the threat of cross-border crime in the section of the Polish-Lithuanian borderland.

Increased activity of criminal groups and single persons is testified to mainly in smuggling goods. Without doubt, the most frequently smuggled kind of goods in this part of border are cigarettes. At present, it is the largest smuggling route of cigarettes to the Western Europe.

The diagram below presents the number of cigarettes seized in the Podlaskie Voivodeship in the border section with Lithuania and Belarus in the years 2007, 2008 and 1Q2009 (taking into account all services).

Total; Customs Service; Border Guard; Police and CBI; FCO, TO, TC

The number of seized cigarettes in breakdown into the Lithuanian and Belarusian sections is as follows:

Total; Lithuanian section; Belarusian section

The above data show that the greatest threat of cigarette smuggling occurs on the Polish-Lithuanian border. In comparison to 2007, there was recorded in 2008 a twofold increase in the number of detected cigarettes in the Lithuanian section, with the simultaneous more than twofold decrease in the number of detected cigarettes in the Belarusian section. In the first quarter of 2009, there was seized almost four times the number of cigarettes in the Lithuanian section in comparison to the Belarusian section.

Having regard to the fact that the threat of cigarette smuggling is many times higher in the Lithuanian section than in the Belarusian section – the activities of the crime fighting units concentrate in the former area.

In the recent years, there has been recorded a strong upwards tendency of the number of cigarettes seized in the Lithuanian section. It is shown in the following graph:

If the rate of detecting recorded in the 1st quarter of 2009 in the Lithuanian section is kept, a record number of revealed cigarettes is predicted for the end of 2009, amounting to about 90 million items.

It is extremely important that, beside the excise goods traditionally smuggled in this border section, more and more drug smuggling attempts are being revealed. The detection of almost 38 kg of hashish in a passenger car travelling to Poland through the border point in Budzisk by the customs officers is an example of that trend. Until that time, such amounts of drugs had not been discovered in passenger cars.

What is another characteristic phenomenon that emerged after Poland's and Lithuania's accession to the Schengen area are cars running away from road control. Such escapes have been recorded by both customs officers and by police and border guard officers.

Such actions undertaken by criminals bear the features of purposeful and planned actions. The cars that do not stop for road controls usually carry large quantities of goods. The cars used for that kind of activity move very quickly and create immense threat to the controllers and other traffic participants during the runaway attempts.

The phenomena presented above confirm the necessity to carry out intensive control activities in the Polish-Lithuanian borderland and strengthening the co-operation between public order services.

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

Under the actions aimed at limiting cross-border, crime numerous control actions are organised together with the Police and Border Guard units, as well as meetings devoted to the topic of combating pathological phenomena in the border area and the safety of carrying out control activities.

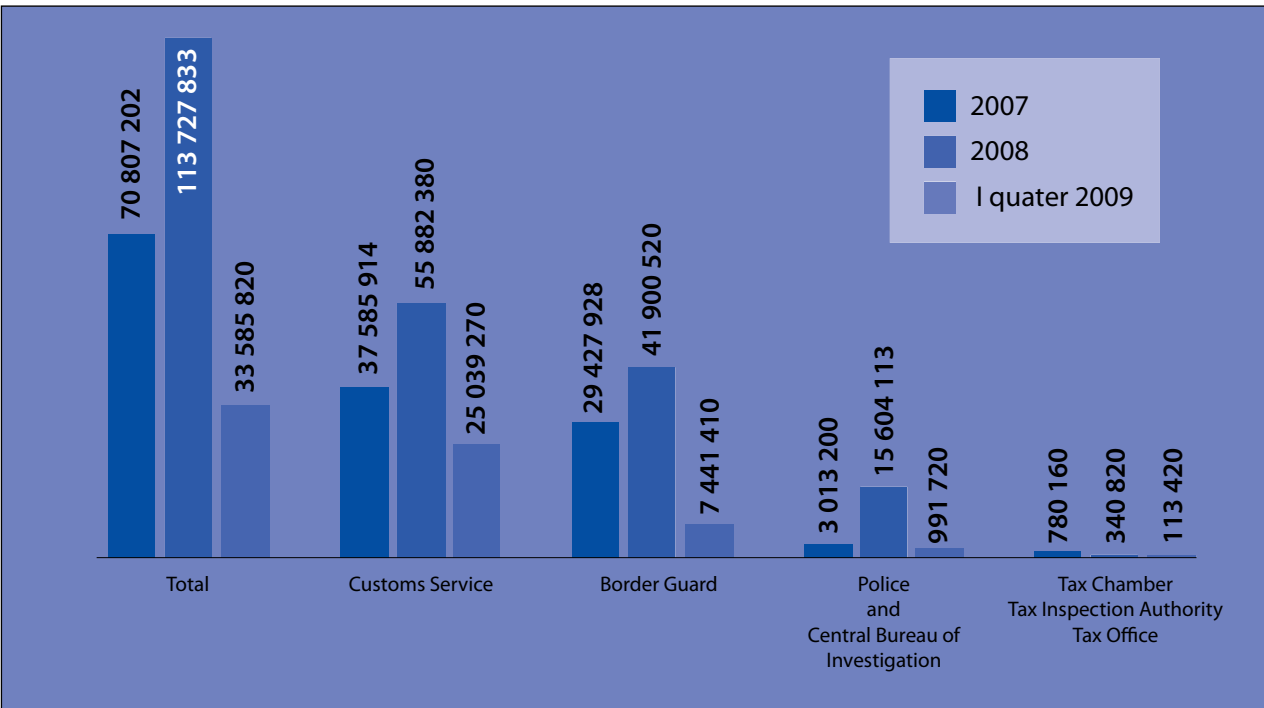
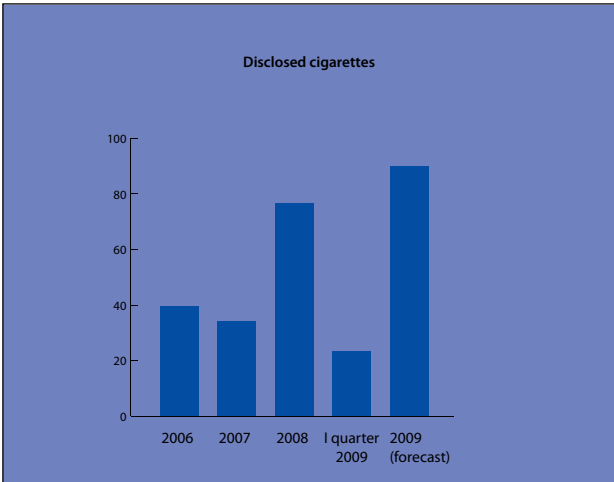
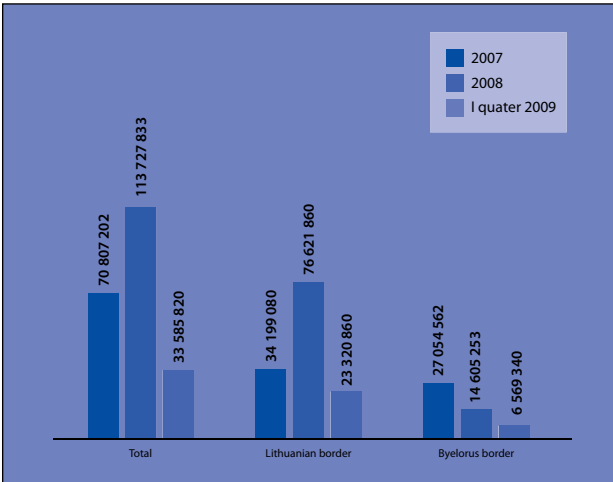
The topic of cross-border crime was discussed at the meeting of the Director of the Customs Chamber in Białystok with the Heads of Territorial Customs Offices in Vilnius and Kaunas.

To limit the phenomenon of smuggling in the Lithuanian border section and improve the safety of customs officers carrying out control activities, the Customs Chamber in Białystok undertook several trainings and logistic actions. There were carried out, among others, trainings for additio-

nal 26 customs officers in the scope of handling and use of TASER X26 paralyzers.

The detailed control site in Budzisko was taken over into permanent administration and there was installed in the site an X-ray device pulled down at the moment of accession of Poland and Lithuania into the Schengen Area. There were submitted applications for EU Funds concerning financing of the purchase of unmarked vehicles, vehicles for handlers of sniffer dogs and establishment of radio communication for officers of mobile groups operating in the area of the Polish-Lithuanian border.

The actions shall allow customs officers from Podlasie to fight cross-border crime more effectively, as well as protect the market of the European Union and ensure safety of the citizens of Member States.

5. Rocznicą – Izba Celna w Łodzi

16 kwietnia 2003 r. Polska podpisuje w Atenach Traktat Akcesyjny, stanowiący podstawę przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej. Niespełna dwa miesiące później, w referendum akcesyjnym, blisko 80 % osób biorących udział w głosowaniu, mówi Unii Europejskiej TAK. W Polsce rozpoczyna się narodowa debata o skutkach zjednoczenia, a kraj dzieli się na eurosceptyków i euroentuzjastów.

Dla nas – funkcjonariuszy Służby Celnej RP – był to okres szczególny. Już wkrótce Polska miała się stać zewnętrzną granicą Unii Europejskiej, my zaś Służbą tej granicy strzegącą. O obawach i nadziejach, przygotowaniach, problemach i sukcesach tego okresu rozmawiam ze Stanisławem Chmieleńskim – Naczelnikiem Urzędu Celnego w Piotrkowie Tryb., Dariuszem Bajakiem – Zastępcą Naczelnika Urzędu Celnego I w Łodzi oraz Krzysztofem Ziółkiewiczem – inspektorem w Oddziale Celnym w Urzędzie Celnym II w Łodzi.

AL.: Zaczniemy może od początku. Czy usłyszawszy wiadomość o czekającym nas zjednoczeniu, serca Panów wypełniła nadzieja, czy może raczej obawa, lęk i niepewność?

DB.: Obawy były. Zwykle ludzkie obawy. Przede wszystkim o to, czy będzie praca dla wszystkich. Wstępne szacunki wskazywały, że ilość dotychczas załatwianych spraw ulegnie radykalnemu zmniejszeniu. Także doświadczenia z 2003 r. związane z alokacją funkcjonariuszy celnych, nie napawały optymizmem. Pamiętam nie kończące się w tamtym okresie rozmowy z załogą...

SCh.: W najgorszej sytuacji znajdowali się ludzie z likwidowanych oddziałów celnych. Ich dotychczasowy, stabilny świat przestawał istnieć. Nie wiedzieli gdzie i jak się odnajdą w nowej rzeczywistości.

KZ.: Na szczęście – i to uważam za największy sukces tego procesu – nikt pracy nie stracił. Choć oczywiście wiele osób musiało zmienić swoje dotychczasowe miejsce pracy, przyzwyczajenia itd.

AL.: A oczekiwania? Czy spodziewali się także Panowie jakichś pozytywnych skutków zjednoczenia?

KZ.: Pamiętam, że sporo mówiło się wówczas o tym, że jako służba pracująca bezpośrednio na rzecz Unii Europejskiej zyskamy na znaczeniu. Że zwiększą się nasze uprawnienia i obowiązki z jednej strony, ale i przywileje z drugiej. Dochodziły głosy o doposażeniu Służby, zwiększeniu wynagrodzeń itd.

DB.: Liczyliśmy na modernizację Służby. Lepszy sprzęt, samochody, komputery, jakieś szkolenia itp. Jednak, tak prawdę powiedziawszy, pracy związanej z przygotowaniem

do nadchodzących zmian było wtedy tak dużo, że nie mieliśmy specjalnie czasu na takie rozmyślenia.

AL.: No właśnie, zatrzymajmy się chwilę przy tych przygotowaniach? Jak to wyglądało?

DB.: Warto zaznaczyć, że w obszarze prawnym, nasza administracja nie wypływała na wody całkiem nieznanne. Na dobrą sprawę, od kilku lat pracowaliśmy na przepisach „unijnych”. Kodeks Celny z 1997 roku wprowadzał do naszego ustawodawstwa rozwiązania funkcjonujące we Wspólnocie Europejskiej. W sferze pojęć, definicji, instytucji wspólnotowego prawa celnego, mieliśmy już zatem i wiedzę, i spore doświadczenie. Tym niemniej pojawiły się także zupełnie nowe tematy, a w ślad za nimi zadania np. wspólna polityka rolna – jeden z kluczowych obszarów objęty regulacjami Unii Europejskiej. Rola jaką w zakresie tym przypisano Służbie Celnej była (i jest) ogromna. Stąd byliśmy świadomi odpowiedzialności jaka na nas spoczywa. W Łodzi przyjęto rozwiązanie, zgodnie z którym tzw. odprawy w ramach WPR obejmujące towary, co do których złożono wnioski o refundację wywozową, powierzono jednemu oddziałowi. Był to Oddział Celny I w Łodzi, który wówczas nadzorowałem. I to rzeczywiście było dla nas ogromne wyzwanie. Spośród funkcjonariuszy Izby Celnej, wytypowano grupę osób, która miała w przyszłości zająć się tym tematem. Braliśmy pod uwagę ich wykształcenie, doświadczenia zawodowe, ukończone specjalistyczne kursy np. z zakresu poboru próbek. Następnym krokiem była seria szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych, pogłębianie wiedzy we własnym zakresie, a także we współpracy z innymi instytucjami, odpowiedzialnymi w kraju za rynek rolny i artykuły rolno-spożywcze.

Odrębną kwestią było przygotowanie techniczne – zapewnienie powierzchni magazynowych, odpowiedniego sprzętu do pobierania i przechowywania pobranych próbek towarów itd.

SCh.: Rzeczywiście szkoleń różnego rodzaju było w tym czasie dużo. W znacznej mierze była to jednak wiedza czysto teoretyczna. Zdawaliśmy sobie sprawę, że efekty tych przygotowań będą możliwe do weryfikacji dopiero po 01 maja 2004 roku. Pamiętam też, że były wówczas spore problemy z dostępem do oficjalnych tłumaczeń przepisów unijnych. Pracowaliśmy na kopiach roboczych, nie rzadko wręcz na projektach. Dodatkowo, trzeba pamiętać, że całe szkolenie było zadaniem niejako dodatkowym, prowadzonym w normalnym cyklu pracy urzędów.

KZ.: Do tego doszły problemy techniczne... Przeciążone serwery często odmawiały współpracy, a stos dokumentów do rejestracji przed „godziną zero” rósł w zastraszającym tempie. Elektronika przysparzała zresztą wtedy kłopotów wielu osobom. Ja w tamtym czasie zajmowałem się bezpośrednio wdrażaniem nowych systemów w Łodzi m.in. Celiny

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

i Zefira. Przyznam, że wdrożenia rozpoczęto z dużym wyprzedzeniem. Ministerstwo Finansów wyszkoliło centralnie grupę liderów, którzy szkolili następnie innych funkcjonariuszy. Pamiętam jednak, że niektórym osobom ciężko się było przestawić na nowy sposób pracy. Zwłaszcza, że sprzętu komputerowego nie było wystarczająco dużo. Na szczęście z czasem braki te były uzupełniane.

AL.: No i ten pierwszy dzień... Jakie emocje towarzyszyły Panom, kiedy przekraczaliście progi Urzędów w dniu 04 maja 2004 r.? Jak wyglądały pierwsze godziny, dni, tygodnie?

KZ.: Obawy zawsze są. Zawsze jest pewien niepokój, czy wszystko zadziała tak, jak byśmy sobie tego życzyli. Zawsze pojawiają się pytania: czy zrobiliśmy naprawdę wszystko, co można było? Ale – przynajmniej ja – miałem poczucie, że jesteśmy dobrze przygotowani do zaistnienia w nowej rzeczywistości. W pierwszych dniach nie było zresztą zbyt wielu zgłoszeń...

SCh.: Za to dość szybko przyszło nam zmierzyć się z tłumami miłośników starych samochodów z Europy zachodniej (śmiech). Miłość do aut – zwłaszcza tych pełnoletnich – była tak duża, że w pierwszych dniach maja zasypały nas – i to dosłownie – deklaracje AKC-U.

DB.: Dokładnie. Parę miesięcy wcześniej Służbie Celnej powierzono przecież nowe zadania. Przejęliśmy wszystkie sprawy związane z podatkiem akcyzowym. Wyzwanie było zatem podwójne.

SCh.: Ogólnie rzecz biorąc, wspominam ten okres jako swoisty wyścig z czasem. Pamiętam, że pracowaliśmy wtedy do godziny 22:00. Do 15:15 załatwiane były sprawy bieżące, potem krótka przerwa na obiad, powrót do urzędu i sprawy związane z przygotowaniem do 01.05.2004 r. W dniu poprzedzającym naszą akcesję rejestrowaliśmy zgłoszenia do północy. Do Unii weszliśmy więc - można powiedzieć - pełną parą!

AL.: A jak wyglądało to po drugiej stronie? Czy przedsiębiorcy i ich przedstawiciele dostatecznie byli do zmian przygotowani?

DB.: Przepisy powinny być oczywiście znane tak nam, jak i naszym partnerom. Tym niemniej, zdawaliśmy sobie sprawę z tego, iż będąc organem administracji państwowej realizującym m.in. zadania kontrolne, winniśmy mieć zawsze pełniejszą wiedzę niż nasi klienci. Nie bez znaczenia pozostawał też fakt, iż obiektywnie rzecz biorąc mieliśmy lepszy i łatwiejszy dostęp do przepisów. Dlatego też, sporo było w tamtym czasie spotkań z przedsiębiorcami i ich przedstawicielami, poświęconych różnym problemom w bieżącej współpracy – od kwestii technicznych po interpretację nowych przepisów.

Zresztą niezmiennie, tak przed, jak i po akcesji, mamy pewną zasadę: kiedy strona zgłasza nam jakiś problem, to w zakresie w jakim pozwalają nam na to ramy prawne, staramy się go rozwiązywać wspólnie.

KZ.: Mam podobne wspomnienia. Pamiętam, że w pierwszych dniach zmieniono też specyfikację XML zgłoszenia celnego. To wywołało dodatkowe wątpliwości po stronie zgłaszających. Współpraca była konieczna. My pomagaliśmy im, oni nam.

AL.: Jak oceniacie Państwo ten okres „po czasie”? Czy w Państwa ocenie – jako Służba - sprostaliśmy zadaniu?

DB.: Generalnie, w mojej ocenie stanęliśmy na wysokości zadania. Tezę tę wydają się potwierdzać m.in. wyniki późniejszych kontroli, prowadzonych w Polsce przez audytorów unijnych. Wykazane przez nich uchybienia w niemalym stopniu były konsekwencją pewnych niedociągnięć w naszych regulacjach krajowych. Chociażby Ordynacja podatkowa, w oparciu o którą na co dzień pracujemy - nie zawsze jest adekwatnym narzędziem w sprawach celnych. Ale to zarzut, a może bardziej postulat, do ustawodawcy.

KZ.: Wiadomo - zawsze można było zrobić więcej. Może inaczej, może lepiej? Ale ogólnie oceniam, że byliśmy dobrze przygotowani do nowej rzeczywistości.

SCh.: I ja mam podobne refleksje w tym względzie. Jednym zdaniem podsumowałbym to słowami: „Na początku był chaos, ale daliśmy radę!”

AL.: Czy teraz, po 5 latach pracy dla Unii Europejskiej zaliczają Państwo siebie do euroentuzjastów czy może eurosceptyków?

DB.: Nie chcę oceniać tego okresu w tych kategoriach. Wiele wyzwań jeszcze przed nami choć dużo z pewnością zmieniło się na lepsze. Jest więcej sprzętu, samochodów itd. Było też sporo szkoleń, kursów czy warsztatów. Oczywiście to kropla w morzu potrzeb, ale nie można tego nie zauważać.

KZ.: Dokładnie. Zwłaszcza w sferze informatyzacji służby wiele się zmieniło. Ilości sprzętu komputerowego jakim teraz dysponujemy nie da się w żaden sposób porównać z tym, czym dysponowaliśmy niedawno. Pojawiają się nowe systemy, ułatwiające nam pracę...

DB.: Czasem ułatwiające, czasami utrudniające. Przydałby się może jeden zintegrowany i wydajny system zawierający dane gromadzone obecnie w kilku niezależnych aplikacjach.

Dobrze by było też, aby bardziej zauważony i doceniony został w naszej Służbie czynnik ludzki. Nasi pracownicy i funkcjonariusze mają ogromny potencjał, trzeba go tylko właściwie wykorzystać...

AL.: Z pewnością zostanie wykorzystany. Oby został też doceniony. Przed nami kolejne zadania, kolejne zmiany i kolejne wyzwania... Tym razem chyba patrzymy na nie spokojniej niż 5 lat temu... A czas pokaże czy mamy rację...

**Rozmawiała: Anna Ludkowska
Izba Celna w Łodzi**

5th Anniversary – Customs Chamber in Łódź

On 16 April 2003, Poland signs the Treaty of Accession in Athens, which is the basis for the accession of our country to the European Union. Almost two months later, in the accession referendum, almost 80% of the people who took part in the voting say YES to the European Union.

In Poland, a national debate about the effects of union starts, and the country is divided into Eurosceptics and Euroenthusiasts.

For us – the officers of the Customs Service of the Republic of Poland – it was a special period. Soon, Poland was to become the external frontier of the European Union, while we the Service protecting that border. About the concerns and hopes, preparations, problems and successes, I am talking to Stanisław Chmieleński – the Head of the Customs Office in Piotrków Trybunalski, Dariusz Bajak – the Deputy Head of the 1st Customs Office in Łódź and Krzysztof Ziółkiewicz – inspector at the Customs Branch in the 2nd Customs Office in Łódź.

AL.: Let's start from the beginning. When you heard the news of the approaching union, were you hearts full of hope or rather apprehension, fear and uncertainty?

DB.: There was apprehension. Normal human fears. Most of all, whether there will be jobs for everyone. Initial estimates indicated that the number of handled cases would radically decrease. Also the experiences from 2003 related to allocation of customs officers, did not fill with optimism. I remember the unending conversations with the staff from at that time...

SCh.: People from eliminated customs branches were in the worst situation. Their previous stable world ceased to exist. They did not know where and how they would find themselves in the new reality.

KZ.: Fortunately – and I consider that the greatest success of that process – nobody was fired. Although, of course, many people had to change their previous place of work, habits, etc.

AL.: What about expectations? Did you also expect any positive effects of the union?

KZ.: I remember that there was lots of talk then that as a service working directly to the benefit of the European Union we would gain in importance. That, on the one hand, our powers and responsibilities would grow, but also, on the other hand, our privileges. There was rumour about refitting of the Service, increase in salaries, etc.

DB.: We were counting on modernisation of the Service.

Better equipment, vehicles, computers, some trainings, etc. However, to say the truth, there was so much work related to preparation for the approaching changes that we did not have much time for meditation.

AL.: Oh yes, let's talk about the preparations. What was it like?

DB.: It is worth noting that, in the legal area, our administration was not about to enter completely unknown waters. As a matter of fact, we had worked according to EU regulations for a few years. The 1997 Customs Code introduced to our legislation solutions functioning in the European Community. In the sphere of concepts, definitions, institutions of the Community customs legislation, we had had, therefore, both knowledge and wide experience. Nevertheless, there also appeared completely new issues, and new tasks followed, such as the Common Agricultural Policy – one of the key areas covered by European Union regulations. The role that was assigned to the Customs Service in that scope was (and still is) enormous. Thus, we were aware of the responsibility that was resting on us. In Łódź, there was adopted a solution, according to which the so-called clearances under the CAP covering goods that were concerned by applications for export refund, was entrusted to one branch. It was the 1st Customs Branch in Łódź, which I supervised at that time. And it really was a formidable challenge for us. Of the Customs Service officers, there was appointed a group of people who were to deal with that topic in the future. We took into account their education, professional experience, completed specialist courses, e.g. in the scope of sampling. The next step was a series of internal and external trainings, deepening of the knowledge on our own, as well as in co-operation with other institutions responsible for the agricultural market and agricultural and food products.

The technical preparation was a different issue – ensuring warehouse space, appropriate equipment for collection and storage of collected product samples etc.

SCh.: Indeed, there were plenty of various kinds of trainings. Too a high extent, however, it was purely theoretical knowledge. We were aware that the effects of the preparations would be verifiable only after 1 May 2004. I also remember that there were huge problems at that time with access to official translations of EU legislation. We worked on working copies, not infrequently even on drafts. Additionally, one has to remember that the whole training was a kind of additional task, carried out within the normal work cycle of the offices.

KZ.: And there were technical problems too... Overworked servers would often refuse to cooperate, and the pile of documents for registration before the "zero hour" was gro-

wing at a terrifying pace. The electronics was troublesome for many people then. I was at that time dealing directly with the implementation of new systems in Łódź, such as Celina and Zefir. I must admit that the implementations started much ahead of time. The Ministry of Finance trained centrally a group of leaders, who then trained other officers. I remember, however, that some people found it difficult to switch to the new way of working. The more so, as there was not enough of computer equipment. Fortunately, the deficiencies were supplemented with time.

AL.: And the first day... What emotions accompanied you when you were crossing the thresholds of the Office on 4 May 2004? What were the first hours, days, weeks like?

KZ.: There are always some concerns. There is always some anxiety, if everything will work as we wish. There are always questions like: did we really do everything that it was possible to do? But I – at least – had the feeling that we were well prepared for the existence in the new reality. In the first days, there were not many declarations anyway...

SCh.: But we very soon had to face the crowds of amateurs of old cars from the Western Europe (laughter). The love for cars – especially those of age – was so huge that we were flooded – literally – with AKC-U declarations in the first days of May.

DB.: Precisely. After all, the Customs Service was entrusted with new tasks a few months earlier. We took over all cases related to the excise tax. Thus the challenge was twofold.

SCh.: Generally speaking, I recollect that period as a kind of race against the time. I remember that we used to work until 10 pm. Current issues were handled until 3:15 pm, then a short break for dinner, return to the office and the issues related to preparation for 1 May 2004. On the day preceding our accession, we were registering declarations until midnight. One may say that we entered the EU at full speed!

AL.: And what was it like on the other side? Had enterprises and their representative been sufficiently prepared for the changes?

DB.: Regulations should, of course, be known both to us and to our partners. Nevertheless, we were aware that, being a public administration body implementing, among others, control tasks, we should always have a more comprehensive knowledge than our clients. It was not insignificant that, objectively speaking, we had a better and easier access to regulations. Therefore, there were many meetings with economic operators and their representatives at that time to discuss various problems in current co-operation – from technical issues to interpretation of new regulations.

In any case, invariably, both before and after accession, we have had one rule: when a party reports some problems,

we try to solve the problems together as long as the legal framework allows.

KZ.: I have similar memories. I remember that the XML specification of customs declaration was changed in the first days. It caused additional doubts among the declaring parties. Co-operation was necessary. We helped them, they helped us.

AL.: How do you assess that period “after some time”? Do you think that we – as a Service – stood up to the task?

DB.: In general, in our opinion, we did stand up to the task. It seems that the statement is supported, among others, by the results of later controls carried out in Poland by EU auditors. The deviations were too a significant extent a consequence of some shortcomings in our national regulations. Although the Tax Ordinance, on the basis of which we work – is not always an adequate tool for customs issues. But that is an accusation, or rather a postulate for the legislator.

KZ.: Obviously – there could have always been done more. Maybe differently, maybe better? But in general, I think that we were well prepared for the new reality.

SCh.: I have similar reflections in this respect. I would summarise it in one sentence with the words: “There was chaos the beginning, but we managed!”

AL.: And now, after 5 years of working for the European Union, would you count yourselves among Euroenthusiasts or perhaps Eurosceptics?

DB.: I do not want to evaluate that period in these terms. Many challenges are still ahead, though many things certainly changed to the better. There is more equipment, cars, etc. There were many trainings, courses or workshops. Of course, it was a drop in the bucket, but it may not be disregarded.

KZ.: Precisely. Especially in terms of computerisation of the Service, much has changed. The amount of computer equipment that we have at our disposal may in no way be compared to that which we had until recently. There appear new systems, facilitating our work...

DB.: Sometimes facilitating, sometimes hindering. It would be good to have one integrated and efficient system including data collected at present in a few independent applications.

It would also be good to have the human factor more paid attention to and appreciated in our Service. Our employees and officers have a great potential, which has to be properly utilised...

AL.: It will certainly be utilised. May it also be appreciated. There are further tasks, further changes and further challenges before us... This time we look at them more calmly than 5 years ago... But time will show if we are right...

**Interviewer: Anna Ludkowska
Customs Chamber in Łódź**

5. rocznica wstąpienia Polski do Unii Europejskiej

1 maja 2004 roku-data ta na zawsze pozostanie w naszej pamięci. Nowa rzeczywistość nie jednego napawała niepokojem. Baliśmy się nowego, nieznanego. Czas pokazał, że obawy były nieuzasadnione. 30 kwietnia 2004 roku polskie i czeskie służby celne żegnały się z granicą i uroczystie witały przystąpienie naszych krajów do Unii Europejskiej. Uroczystości zainaugurowane zostały w Konsulacie RP w Ostrawie. Później gospodarze i goście przenieśli się do Cieszyna. Kulminacyjny moment podniesienia szlabanów na Moście Przyjaźni w Cieszynie nastąpił punktualnie o północy. A zaraz po tym... Strzelały korki od szampanów, były łzy wzruszenia. Jesteśmy obywatelami Unii Europejskiej!

Celnicy przygotowali niespodziankę dla ostatniego podróżnego wyjeżdżającego ze starej nieunijnej Polski i pierwszego, który powitał nasz kraj w nowej rzeczywistości. W końcu niewielu ma szansę na odprawę przez Dyrektora Izby Celnej w Katowicach. Ten historyczny moment zapamiętały także media. Podniesienie szlabanów uwiecznili dziennikarze, fotoreporterzy, operatorzy kamer. Nowa rzeczywistość przyniosła nowe obowiązki, nowe wyzwania, nowe przepisy...Przejścia graniczne bez kolejek tirów- te obrazy znaliśmy tylko z zagranicznych wojaży po zjednoczonej Europie.

Ten historyczny moment musiał poprzedzać szereg zmian, głównie organizacyjnych. W listopadzie 2003 roku Izba Celna w Katowicach została połączona z Izbą Celną w Cieszynie i od tej chwili Izba Celna w Katowicach obejmowała swoim zasięgiem cały obszar województwa śląskiego, graniczący z Republiką Czechą i Republiką Słowacką. Na dzień połączenia izb funkcjonowało: 7 urzędów celnych (w Katowicach, Bytomiu, Częstochowie, Tychach, Cieszynie, Zebrzydowicach oraz Bielsku-Białej), a także 33 oddziały celne. Wówczas także Izba Celna w Katowicach obejmowała swym zasięgiem 22 przejścia graniczne.

Obecnie, w roku 5.jubileuszu w obrębie Izby Celnej w Katowicach funkcjonują 4 urzędy celne (w Katowicach, Rybniku, Częstochowie i Bielsku-Białej) z 11 oddziałami celnymi: w Chorzowie, Tychach, Sławkowie, Gliwicach, Bytomiu, Czechowicach-Dziedzicach, Żywcu, Cieszynie, Raciborzu i Częstochowie. W strukturach Izby Celnej w Katowicach funkcjonuje także Oddział Celny Port Lotniczy Katowice-Pyrzowice (jedyne przejście graniczne).

Teraz nikogo z nas nie dziwi już brak kolejek tirów na południu i zachodzie Polski. W ciągu pięciu lat zdążyliśmy się już przyzwyczaić do nowych realiów pracy, odmiennych warunków, a dla niektórych-uciążliwych dojazdów do miejsca służby. Już nie dopuszczamy do obrotu towarów pochodzących od naszych zachodnich sąsiadów, nie sprawdzamy wywozu towaru do państw Wspólnoty Europejskiej. Granice pozostają otwarte. Gdzie jest zatem miejsce dla celników, czym się teraz zajmują? Pobierają wpływy do budżetu Polski i... Unii. Zwalczają przestępczość celną i akcyzową. W 2005 roku-pierwszym pełnym roku naszego uczestnictwa w Unii Europejskiej celnicy z katowickiej Izby Celnej pobrali ponad 108 mln złotych z tytułu zapłaconych ceł. Z tytułu zapłaconego podatku VAT do Skarbu Państwa trafi-

ło 1,300 mld złotych. 2,1 mld - z tytułu zapłaconej akcyzy.

W 2005 roku Izba Celna w Katowicach skonfiskowała 91 tysięcy litrów nielegalnego alkoholu (blisko 3 razy więcej niż w przełomowym 2004 roku) oraz 280 tysięcy paczek papierosów bez polskich znaków akcyzy. Polacy raczej turystycznie odwiedzają naszych południowych sąsiadów. Już nie jeżdżą do Czech po wysokokowe trunki. Można śmiało rzec, że zmienił się rodzaj naszej turystyki.

Funkcjonariusze celni wciąż strzegą naszego dobytku kulturowego- nie dopuszczają do wywozu dóbr kultury, chronią przyrodę, zdrowie i życie ludzkie, zwalczają nielegalny obrót paliwami (katowicka Izba Celna owocnie współpracuje w tym zakresie ze służbami celnymi Czech i Słowacji). Nieobca jest także celnikom walka z rynkiem towarów podrabianych i pirackich, nielegalnych automatów do gier.

Na wielu płaszczyznach celnicy z katowickiej Izby Celnej mogą pochwalić się licznymi sukcesami:

- w październiku 2004 roku na drodze dojazdowej do granicy w Cieszynie, celnicy z katowickiej Izby Celnej zatrzymali 24 drewniane i 3 metalowe ikony, 2 łańcuchy z krzyżami, 6 zegarków kieszonkowych, 3 papierosnice, ołtarzyk metalowy, figurkę, 2 krzyże i 6 drewnianych szprosów do mocowania ikon. Zatrzymane dobra kultury najprawdopodobniej miały trafić do Włoch,
- w styczniu 2005 roku funkcjonariusze katowickiej Izby Celnej odkryli w jednej z przesyłek nadesłanych ze Stanów Zjednoczonych, głowę aligatora missipijskiego (okazu figurującego na listach Konwencji Waszyngtońskiej CITES),
- we wrześniu 2005 roku na lotnisku w Pyrzowicach zatrzymano mężczyznę usiłującego przemyścić spreparowanego warana pustynnego.
- we wrześniu 2005 roku celnicy z Katowic wykryli kolejnych oszustów paliwowych, którzy kupowali w składzie podatkowym gaz w butlach (zwolniony z akcyzy) i po przetoczeniu sprzedawali go z zyskiem. Na miejscu zabezpieczono 90 pustych butli oraz ponad 5.800 litrów już przetoczonego gazu.
- w kwietniu 2006 roku celnicy z bytomskiej placówki pocztowej zatrzymali 2175 ampułek pochodnych testosteronu. Z opisu wynikało, że sterydy zostały wyprodukowane w Iranie.
- 864 sztuki odzieży i obuwni sportowego z podrobionymi znakami towarowymi zatrzymali celnicy podczas 2 akcji kontrolnych przeprowadzonych w 2008 roku na targowisku miejskim w Katowicach oraz na terenie giełdy samochodowej w Gliwicach,
- W 2009 roku funkcjonariusze katowickiej Izby Celnej oraz śląscy policjanci zatrzymali w jednym z domów na terenie Siewierza 3 kilogramy marihuany i zabezpieczyli 55 tysięcy złotych w gotówce.

Przedstawione ujawnienia są tylko małym wycinkiem z licznych sukcesów, jakie odnotowała w swych statystykach katowicka Izba Celna.

Aldona Węgrzynowicz
Rzecznik Prasowy IC w Katowicach

5th Anniversary of Poland's Accession to the EU

1 May 2004 – the date will always be remembered. The new reality filled many people with anxiety. We feared the new, the unknown. Time showed that the fears were unjustified. On 30 April 2004, Polish and Czech customs services bid farewell to the border and ceremoniously welcomed the accession of our countries to the European Union. The celebrations were inaugurated in the Consulate of the Republic of Poland in Ostrawa. The hosts and guests moved later to Cieszyn. The culminating point of lifting the barriers on the Bridge of Friendship in Cieszyn took place precisely at midnight. And right after that... Champagne corks were popping, there were tears of emotions. We are citizens of the European Union!

Customs officers prepared a surprise for the last traveller who left the old non-EU Poland and the first who greeted our country in the new reality. After all, not many had the chance to be cleared by the Director of the Customs Chamber in Katowice. That historic moment was also remembered by the media. Lifting of the barriers was perpetuated by journalists, press photographers, cameramen. The new reality brought new duties, new challenges, new regulations...

Border crossing without queues of lorries – we had known such pictures only from journeys abroad to the united Europe.

That historic moment had to be preceded by a series of changes, mainly organisational. In November 2003, the Customs Chamber in Katowice was combined with the Customs Chamber in Cieszyn, and, from that moment, the Customs Chamber in Katowice covered the whole area of the Śląskie Voivodeship bordering on the Czech Republic and the Slovak Republic. On the day of merger of the chambers, there functioned: 7 customs offices (in Katowice, Bytom, Częstochowa, Tychy, Cieszyn, Zebrydowice and Bielsko-Biała), as well as 33 customs branches. At that time, the Customs Chamber in Katowice also covered 22 border crossings.

At present, in the year of the 5th anniversary, there function 4 customs offices within the Customs Chamber in Katowice (in Katowice, Rybnik, Częstochowa and Bielsko-Biała) with 11 customs branches: in Chorzów, Tychy, Sławków, Gliwice, Bytom, Czechowice-Dziedzice, Żywiec, Cieszyn, Racibórz and Częstochowa. Within the structures of the Customs Chamber in Katowice, there also functions the Katowice-Pyrzowice Airport Customs Branch (the only border crossing).

Now, nobody is surprised by the lack of queues of lorries in the south and west of Poland. Within the five years, we became familiar with the realities of work, different conditions, and for some of us – burdensome travelling to the place of service. We do no longer allow placing on the market of goods coming from our western neighbours, we do not check the export of goods to the countries of the European Community. The borders remain open. Where is the place for customs officers, what do they do? They collect receipts to the budget of Poland and ... the EU. They fight crimes related to customs duties and the excise tax. In 2005, the first year of our full

membership in the European Union, customs officers of the Katowice Customs Chamber collected over PLN 108 million from duties. By way of the payment of VAT, the Treasury received PLN 1.3 billion, while the payment of the excise tax contributed PLN 2.1 billion.

In 2005, the Customs Chamber in Katowice seized 91,000 litres of illegal alcohol (almost 3 times more than in the breakthrough year 2004) and 280,000 packets of cigarettes without Polish excise stamps. The Poles visit our southern neighbours mostly for tourist purposes. They do no longer go to the Czech Republic to buy spirits. One may safely say that the character of our tourism has changed.

Customs officers still guard our cultural property, they protect nature, human health and life, combat illicit trade in fuels (the Katowice Customs Chamber cooperates fruitfully with the customs services of the Czech Republic and Slovakia). Customs officers are also experienced in fighting the trade in fake and pirate goods, illegal slot machines.

Customs officers from the Customs Chamber in Katowice may take pride in their numerous successes in many areas:

- in October 2004, on the road leading to the border in Cieszyn, customs officers from the Customs Chamber in Katowice intercepted 24 wooden and 3 metal icons, 2 chains with crosses, 6 pocket watches, 3 cigarette-cases, a small metal altar, a statue, 2 crosses and 6 wooden muntins for fixing icons. The probable destination of the seized cultural objects was Italy,
- in January 2005, officers from the Customs Chamber in Katowice discovered a head of the American alligator in a parcel sent from the United States (a species listed in the Washington Convention (CITES)),
- in September 2005, a man who was trying to smuggle a stuffed desert monitor was caught at the Pyrzowice Airport.
- in September 2005, customs officers from Katowice discovered more fuel swindlers, who would buy natural gas in cylinders (free of excise) in a tax warehouse and sell it with profit after decanting. 90 empty cylinders and over 5,800 litres of decanted gas were secured on the site.
- in April 2006, customs officers from the post office branch in Bytom intercepted 2175 ampoules of testosterone derivatives. It resulted from the label that the steroids had been manufactured in Iran.
- 864 items of clothes and sports shoes with fake trademarks were seized by customs officers during the 2 control raids carried out in 2008 on a marketplace in Katowice and on the area of the car marketplace in Gliwice,
- In 2009, officers from the Customs Chamber in Katowice and Silesian police officers seized 3 kilogrammes of marijuana in a house in Siewierz and secured PLN 55,000 in cash.

The above discoveries are just a fraction of the numerous successes recorded in the statistics of the Customs Chamber.

Aldona Węgrzynowicz
acting Spokesperson of the Customs Chamber in Katowice

Zbiorcza informacja w zakresie wydatków inwestycyjnych w latach 2004-2009

Brak dostatecznego wyposażenia jednostek administracji celnej w specjalistyczny sprzęt do kontroli i rewizji celnej, nie tylko na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej wynikał głównie z braku przeznaczenia odpowiednich środków na ich realizację z budżetu państwa.

Środki na zakupy środków technicznych, zarówno przekazane z budżetu państwa jak i pozyskane ze środków pomocowych, z podziałem na poszczególne lata kształtowały się następująco:

Rok 2004

W 2004r. zakupiono ze środków budżetowych 32 samochody osobowe typu combi o wartości 1.870.610 zł.

W zatwierdzonym 6 kwietnia 2004r. Planie inwestycyjnym administracji celnej nie przewidziano wprowadzenia nowych zadań dotyczących zakupu środków technicznych (z wyjątkiem rozdysponowania izbom celnym kwoty 150 tys. zł. na zakup niezbędnych urządzeń do realizacji zadań wynikających z WPR), ograniczając się do kontynuacji przedsięwzięć rozpoczętych w roku poprzednim.

W związku ze zmianą budżetu państwa na 2004 r., izbom celnym w październiku dodatkowo przekazano – zgodnie ze wskazaniem Departamentu Kontroli Celnej – środki finansowe na zakup wyposażenia dla grup mobilnych (w łącznej kwocie 1.955.471 zł.) oraz na wyposażenie laboratoriów celnych (w łącznej kwocie 666.800 zł.).

Rok 2005

W Planie inwestycyjnym administracji celnej na rok 2005 na zakup środków technicznych przewidziana została ze środków budżetowych kwota 1.435.000 zł., z której zakupiono 32 samochody osobowe typu hatchback o wartości 1.118.940 zł.

Natomiast ze środków Funduszu Schengen dla potrzeb Wydziałów Zwalczania Przestępczości działających w pasie przygranicznym zakupiono 66 samochodów (16 samochodów specjalistycznych, 9 samochodów terenowych, 16 samochodów kombi/van, 9 samochodów kombi, 16 samochodów dla przewodników psów).

Ze środków budżetowych oraz częściowo ze źródła specjalnego administracji celnej w latach 2004 – 2007 dokonano centralnego zakupu specjalistycznego sprzętu do kontroli celnej za łączną kwotę ponad 4,3 mln zł., zaś w roku 2008 planowany jest zakup sprzętu kontrolnego za kwotę 7 mln zł., i tak w szczególności:

W latach 2004 –2005 zakupiono:

- 17 fiberoskopów i 17 boroskopów o wartości 1.503.650 zł.,
- 22 kamer podczerwieni o wartości 144.936 zł.,
- 8 sygnalizatorów promieniowania jonizującego o wartości 46.848 zł..

W roku 2007 zakupiono:

- 17 wideoendoskopów o wartości 1.560.478 zł.,
 - 150 paralizatorów elektrycznych o wartości 1.099.945 zł.
- W ramach projektów pomocowych zakupiono:
- W ramach Programu Phare 2001:
- 2 urządzenia rentgenowskie do prześwietlania palet (HI-Scan 180180-300 kV dla Izby Celnej w Gdyni i Olsztynie) o wartości 1.756.471,72 PLN dostarczone w 2004 r.
 - 1 urządzenie rentgenowskie do prześwietlania pojazdów i kontenerów dla Służby Celnej (RAPISCAN SYSTEMS LTD Eagle 4,5MeV dla Bazy Kontenerowej w Gdyni) o wartości 6.542.250,00 PLN dostarczone w 2007 r.
 - 1 urządzenie rentgenowskie do prześwietlania pojazdów i kontenerów dla Służby Celnej (Nuctech Company Limited THSCANPB2028-TL – 2,5 MeV dla drogowego przejścia w Dorohuku) o wartości 3.693.550,00 PLN dostarczone w 2006 r.
- W ramach Programu Phare 2002:
- 2 urządzenia rentgenowskie do prześwietlania pojazdów i kontenerów (Smiths Heimann Silhouette CAB 2000 dla Izby Celnej w Gdyni i Szczecinie) o łącznej wartości 12.291.057,00 PLN dostarczone w 2005 r.
 - 2 urządzenia rentgenowskie do prześwietlania palet (Heimann HI SCAN 180180-300kV dla Izby Celnej w Gdyni, i Szczecinie) o łącznej wartości 1.845.756,00 PLN dostarczone w 2005 r.
 - 3 urządzenia do prześwietlania bagażu (Heimann HI-SCAN 100100T dla Izby Celnej w Gdyni i Olsztynie) o łącznej wartości 741.238,83 PLN dostarczone w 2005 r.

Rok 2006

W 2006 roku ze względu na brak środków budżetowych nie dokonano zakupów wyposażenia technicznego.

Rok 2007

W Planie inwestycyjnym administracji celnej na rok 2007 na zakup środków technicznych przewidziana została ze środków budżetowych kwota 7.000.000 zł., z których zakupiono:

- 17 wideoendoskopów (za kwotę 1.560.478 zł.),
- 150 paralizatorów elektrycznych (za kwotę 1.099.478 zł.),
- 470 hełmów kompozytowych (za kwotę 349.774 zł.),
- 470 kamizelek kuloodpornych (za kwotę 834.566 zł.),
- Sprzęt dla centralnego i regionalnych laboratoriów celnych (za kwotę 1.025.000 zł).

W roku 2007 ze środków budżetowych zakupiono także 75 samochodów osobowych typu hatchback o wartości 2.165.775 zł, natomiast na wyposażenie grup mobilnych działających w Służbie Celnej w środki transportu.

Izby graniczne (zewnętrzna lądowa granica Unii Europejskiej) zostały wyposażone w 2007 r. oraz w styczniu 2008 r. w niżej wymienione specjalistyczne urządzenia kontrolne, sprzęt ochronny oraz pojazdy samochodowe - zakupione ze środków budżetowych (tab. 1)

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

W roku 2007 pozyskano również fundusze z Norweskigo Mechanizmu Finansowego. W ramach tego projektu zakupiono 24 samochody specjalistyczne, 42 samochody kombi oraz 20 samochodów dla przewodników psów. Budżet zawartych umów wynosił 16.796.408,89 zł.

Zakończono realizację projektu „Wypożyczenie grup mobilnych w 4 przewoźne urządzenia rentgenowskie do prześwietlania pojazdów i kontenerów” dla Izby Celnej w Poznaniu, Przemysłu, Warszawy i Białej Podlaskiej. Wartość umowy netto wyniosła 18.378.800 zł.

Rok 2008

W Planie inwestycyjnym administracji celnej na rok 2008 na zakup środków technicznych przewidziana została ze środków budżetowych kwota 15.920.000 zł, z których zakupiono m.in.:

- mobilne urządzenie RTG dla Izby Celnej w Gdyni z terminem dostawy w lutym 2009 r. (za kwotę 4.990.000 zł),
- sprzęt techniczny (za kwotę 980.400 zł),
- 64 samochody osobowe i 2 samochody ciężarowe (za kwotę 5.162.509 zł), sprzęt laboratoryjny (za kwotę 1.910.806 zł),
- sprzęt biurowy - głównie kserokopiarki (za kwotę 1.143.507 zł),
- sprzęt dla łączności i doposażenie systemów informatycznych użytkowanych przez Służbę Celną (za kwotę 1.209.757 zł).

Rok 2009

W ramach uchwały ustanawiającej „Program modernizacji Służby Celnej w latach 2009-2011” przewidziano ze środków budżetowych do wydatkowania w 2009 r. środki w wy-

sokości 51.370.000 .m.in. na zakup:

- 3 przestawnych urządzeń RTG do prześwietlania samochodów ciężarowych i kontenerów dla Izby Celnej w Olsztynie, Białej Podlaskiej i Szczecina (za kwotę 21.000.000 zł),
- 1 kolejowe urządzenie RTG dla Izby Celnej w Przemysłu – Medyka (za kwotę 18.000.000 zł),
- 150 samochodów osobowych (104 samochodów osobowych combi i 46 samochodów osobowych combi-van) dla funkcjonariuszy i pracowników wykonujących czynności kontrolne w ramach szczególnego nadzoru podatkowego i kontroli przedsiębiorców (za kwotę 9.370.000 zł.).

Jednak z uwagi na aktualną sytuację gospodarczą w kraju ww. program został przesunięty w czasie i wymienione zakupy zostaną prawdopodobnie zrealizowane w latach następnych.

W planie budżetu na rok 2009 uwzględniono również koszty współfinansowania projektu zgłoszonego przez Służbę Celną do Funduszu Granic Zewnętrznych dotyczącego zakupu środków transportu dla przewoźników psów służbowych. Oszacowano, iż budżet całego projektu wynosi 2.200.000,00 zł, z czego Fundusz Granic Zewnętrznych pokryje 75% kosztów a beneficjent, czyli Służba Celną, 25% - co daje kwotę 550.000,00 zł.

**Departament
Służby Celnej
Ministerstwo Finansów**

Wypożyczenie techniczne	IC w Białej Podlaskiej		IC w Białymstoku		IC w Olsztynie		IC w Przemysłu		Wszystkie izby graniczne (granica lądowa UE)	
	ilość	wartość (zł)	ilość	wartość (zł)	ilość	wartość (zł)	ilość	wartość (zł)	ilość	wartość (zł)
Wideoendoskopy	4	367 172	-	-	4	367 172	2	183 586	10	917 930
Paralizatory elektryczne	10	73 330	18	131 994	11	80 663	8	58 664	47	344 651
Samochody osobowe typu hatchback	5	144 385	3	86 631	-	-	5	144 385	13	375 401
Kamizelki kuloodporne	50	88 800	70	124 320	59	104 784	66	117 216	245	435 120
Hełmy kompozytowe	55	40 920	40	29 760	39	29 016	45	33 480	179	133 176
Wypożyczenie laboratoriów celnych	różny sprzęt	323 000	różny sprzęt	185 000	różny sprzęt	-	różny sprzęt	120 000	różny sprzęt	628 000
Łącznie	-	1 037 607	-	557 705	-	581 635	-	657 331	-	2 834 278

Tab. 1

Collective information on capital expenditure in the years 2004-2009

Lack of sufficient equipment of customs administration units in customs control and search devices, not only on the external border of the European Union, resulted mainly from not dedicating sufficient funds to their purchase in the state budget.

Funds for the purchase of technical equipment, both allocated in the state budget and obtained from aid funds, broken down into particular years, was as follows:

Year 2004

32 estate cars worth PLN 1,870,610 were purchased.

The Customs Administration Investment Plan approved in 6 April 2004 did not provide for introduction of new tasks related to the purchase of technical equipment (with the exception of dividing the amount of PLN 150,000 among customs chambers for the purchase of necessary devices for implementation of tasks resulting from the CAP), with limitation to continuation of projects started in the previous year.

In relation to the amendment in the state budget for 2004, customs chambers were additionally allocated in October – in compliance with the indication of the Department of Customs Control – funds for the purchase of equipment for mobile groups (in the total amount of PLN 1,955,471) and furnishing of customs laboratories (in the total amount of PLN 666,800).

Year 2005

The amount of PLN 1,435,000 of budget funds was designated in the 2005 Customs Administration Investment Plan for the purchase of technical equipment, which was used to buy 32 hatchback cars worth PLN 1,118,940.

Furthermore, 66 cars were purchased with the funds of the Schengen Fund for the needs of the Crime Fighting Department operating in the borderland (of which 16 specialist vehicles, 9 off-road cars, 16 estate/van cars, 9 estate cars, 16 cars for dog handlers).

With budget funds and partially from the special fund of customs administration, in the years 2004 – 2007, there was made a central purchase of specialist equipment for customs control for the total amount of over PLN 4.3 million, while there is planned the purchase of control equipment for an amount of PLN 7 million in 2008, in particular:

In the years 2004-2005, there were purchased:

- 17 fiberoscopes and 17 borescopes worth PLN 1,503,650,
- 22 infra-red cameras worth PLN 144,936,
- 8 ionising radiation signalling devices worth PLN 46,848.
- In the year 2007, there were purchased:
- 17 videoendoscopes worth PLN 1,560,478,
- 150 electric paralyzers worth PLN 1,099,945.

With aid funds, there were purchased:

Under Phare 2001:

- 2 X-ray devices for scanning pallets (HI-Scan 180180-300 kV for the Customs Chamber in Gdynia and Olsztyn) worth PLN 1,756,471.72 delivered in 2004.
- 1 X-ray device for scanning vehicles and containers for the Customs Service (RAPISCAN SYSTEMS LTD Eagle 4,5MeV for the Container Terminal in Gdynia) worth PLN 6,542,250.00 delivered in 2007.
- 1 X-ray device for scanning vehicles and containers for the Customs Service (Nuctech Company Limited THSCANP-B2028-TL – 2,5 MeV for the road border crossing in Doro-husk) worth PLN 3,693,550.00 delivered in 2006.

Under Phare 2002:

- 2 X-ray devices for scanning vehicles and containers (Smiths Heimann Silhouette CAB 2000 for the Customs Chambers in Gdynia and Szczecin) worth the total of PLN 12,291,057.00 delivered in 2005.
- 2 X-ray devices for scanning pallets (Heimann HI SCAN 180180-300kV for the Customs Chambers in Gdynia and Szczecin) worth the total of PLN 1,845,756.00 delivered in 2005.
- 3 devices for scanning luggage (Heimann HI-SCAN 100100T for the Customs Chambers in Gdynia and Olsztyn) worth the total of PLN 741,238.83 delivered in 2005.

Year 2006

In 2006, due to lack of budget funds, there made no purchases of technical equipment.

Year 2007

The 2007 Customs Administration Investment Plan provided for PLN 7,000,000 from budget funds to the purchase of technical equipment and there were purchased:

- 17 videoendoscopes (worth PLN 1,560,478),
- 150 electric paralyzers (worth PLN 1,099,478),
- 470 composite helmets (worth PLN 349,774),
- 470 bulletproof vests (worth PLN 834,566),
- Equipment for the central and regional customs laboratories (worth PLN 1,025,000).

In 2007, also 75 hatchback passenger cars were bought with budget funds worth PLN 2,165,775, while for equipping mobile groups operating under Customs Service with means of transport.

Border chambers (the external land frontier of the European Union) were equipped with the specialist control devices, protection equipment and motor vehicles listed below – purchased with budget funds in 2007 and January 2008 (tab. 1).

In the year 2007, there were also obtained funds from the Norwegian Financial Mechanism. Under the project, the-

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

re were purchased 24 specialist vehicles, 42 estate cars and 20 cars for dog handlers. The budget of the signed agreements amounted to PLN 16,796,408.89.

The implementation of project "Equipment of mobile groups with 4 mobile X-ray devices for scanning vehicles and containers" for the Customs Chambers in Poznań, Warsaw and Biała Podlaska was completed. The net value of the agreement was PLN 18,378,800.

Year 2008

The 2008 Customs Administration Investment Plan provided for an amount of PLN 15,920,000 from budget funds for the purchase of technical equipment and there were purchased, among other things:

- mobile X-ray for the Customs Chamber in Gdynia with the delivery date in February 2009 (worth PLN 4,990,000),
- technical equipment (worth PLN 980,400),
- 64 passenger cars and 2 lorries (worth PLN 5,162,509), laboratory equipment (worth PLN 1,910,806),
- office equipment – mainly photocopying machines (worth PLN 1,143,507),
- communication equipment and refitting of computer systems used by the Customs Service (worth PLN 1,209,757).

Year 2009

Under the resolution establishing the "Programme of Customs Service Modernisation in the years 2009-2011", funds in an amount of PLN 51,370,000 from the budget were

earmarked for spending in 2009 on, among others, the purchase of:

- 3 mobile X-ray devices for scanning lorries and containers for the Customs Chambers in Olsztyn, Biała Podlaska, and Szczecin (worth PLN 21,000,000),
- 1 railway X-ray device for the Customs Chamber in Przemyśl – Medyka (worth PLN 18,000,000),
- 150 passenger cars (104 estate passenger cars and 46 estate/van passenger cars) for officers and employees performing control activities under special tax supervision and control of economic operators (worth PLN 9,370,000).

However, due to the current economic situation in the country, the said programme was put on hold and the listed purchases will be most probably implemented in the next years.

The budget plan for 2009 also took into account the cost of co-financing of the project submitted by the Customs Service to the External Borders Fund concerning the purchase of means of transport for carriers of sniffer dogs. It was estimated that the budget of the project amounts to PLN 2,200,000.00, while the External Borders Fund covers 75% of costs and the beneficiary, that is the Customs Service, 25% – amounting to PLN 550,000.00.

**Customs Service
Department
Ministry of Finance**

Technical equipment	CC in Biała Podlaska		CC in Białystok		CC in Olsztyn		CC in Przemyśl		All border customs chambers (EU land frontier)	
	no.	value (in PLN)	no.	value (in PLN)	no.	value (in PLN)	no.	value (in PLN)	no.	value (in PLN)
Videoendoscopes	4	367,172	–	–	4	367,172	2	183,586	10	917,930
Electric paralyzers	10	73,330	18	131,994	11	80,663	8	58,664	47	344,651
Hatchback passenger cars	5	144,385	3	86,631	–	–	5	144,385	13	375,401
Bulletproof vests	50	88,800	70	124,320	59	104,784	66	117,216	245	435,120
Composite helmets	55	40,920	40	29,760	39	29,016	45	33,480	179	133,176
Equipment of customs laboratories	various items	323,000	various items	185,000	various items	–	various items	120,000	various items	628,000
Total	–	1,037,607	–	557,705	–	581,635	–	657,331	–	2,834,278

Tab. 1

Programy pomocowe

W 2009 r. Służba Celna zakończyła realizację projektów w ramach Programu Pomocowego UE – Środki Przejściowe – Transition Facility. W latach 2004-2009 w ramach Programu Środki Przejściowe Transition Facility Służba Celna zrealizowała z sukcesem 9 projektów na łączną kwotę 13 380 031 €, w tym 6 umów twinningowych, 5 kontraktów inwestycyjnych (w przypadku 2 kontraktów realizacja w toku) oraz 4 kontrakty wsparcia technicznego.

Projekty finansowane z Programu Środki Przejściowe ukierunkowane były na wzmocnienie i rozwój potencjału instytucjonalnego i administracyjnego Służby Celnej oraz wdrażanie dorobku wspólnotowego *acquis communautaire*. Umowy twinningowe koncentrowały się przede wszystkim na podniesieniu wiedzy i kwalifikacji zawodowych funkcjonariuszy celnych, przejęcia know-how oraz najlepszych praktyk i rozwiązań stosowanych w administracjach celnych państw członkowskich UE. Projekty te obejmowały swym zakresem niemal całą tematykę związaną z zadaniami administracji celnej poczynając od planowania strategicznego, zarządzania zasobami ludzkimi i technicznymi, poprzez kwestie dotyczące podatku akcyzowego, ochrony praw własności intelektualnej, ochrony dziedzictwa kulturowego, kontroli i obsługi ruchu pasażerskiego i towarowego w portach lotniczych, czy strategicznego i operacyjnego wykorzystywania łodzi patrolowych do kontroli. W ramach umów twinningowych realizowanych w latach 2004-2009 polska Służba Celna współpracowała z administracjami celnymi Holandii, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Danii, Austrii oraz Włoch.

W latach 2004-2009 polska Służba Celna z sukcesem zrealizowała bądź realizuje również projekty inwestycyjne takie jak: dostawa i instalacja systemu automatycznego odczytywania tablic rejestracyjnych pojazdów i kodów kontenerów na 9 przejściach granicznych drogowych i 3 przejściach kolejowych na granicy zewnętrznej UE; opracowanie i wdrożenie hurtowni danych Ari@dna, budowa systemu zarządzania dokumentami dla polskiej Służby Celnej (INTRAS).

Od 2 lat SC aktywnie korzysta ze środków Pomocowych Norweskiego Mechanizmu Finansowego (priorytet 2.7). Środki te przeznaczone są na inwestycje sprzętowe i infrastrukturalne powodujące wzrost bezpieczeństwa obszaru Schengen, ochronę granicy UE oraz zwalczania przestępczości. W latach 2007-2008 Służba Celna zrealizowała z pełnym sukcesem dwa projekty w ramach tego Programu: „Wyposażenie grup mobilnych w 4 przewoźne urządzenia rentgenowskie do przesiewiania pojazdów i kontenerów” oraz „Wyposażenie grup mobilnych polskiej Służby Celnej w środki transportu wyposażone w sprzęt kontrolny” na łączną kwotę 9 082 890 euro. Ponadto Służba Celna rozpoczęła realizację kolejnych projektów w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego: „Rozwój zintegrowanego systemu łączności dla administracji celnej” (budżet projektu - 2 510 269 €) oraz „Podniesienie bezpieczeństwa obszaru Schengen poprzez doposażenie laboratoriów Polskiej Służby Celnej” (budżet projektu - 858 861 €).

Służba Celna rozpoczęła również realizację projektów pomocowych w ramach programów takich jak: HERCULES II – program pod patronatem Europejskiego Urzędu do Spraw Zwalczania Nadużyć Finansowych w Brukseli. W ramach tego programu zrealizowany zostanie zakup systemów rentgenowskich do kontroli przesyłek pocztowych dla Izby Celnych w Szczecinie, Poznaniu, Katowicach i Przemysłu oraz zakup systemu skanującego ZBVan dla Izby Celnej w Olsztynie. Łączny budżet tych projektów wynosi 1 406 625 €.

Służba Celna ubiega się również o dofinansowanie inwestycji i szkoleń w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, oraz Funduszu Granic Zewnętrznych. W ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy na przełomie 2008 i 2009 r. złożono wniosek projektu „Przygotowanie „Mobilnych Grup Kontrolnych Służby Celnej do wykonywania zadań szybkiego reagowania i zarządzania kryzysowego”, obejmujący swym zakresem zakup środków transportu dla grup mobilnych”, natomiast w perspektywie najbliższych 2-3 lat z Funduszu Granic Zewnętrznych Służba Celna planuje sfinansować zakup samochodów dla przewoźników psów, łączność oraz szkolenia z zakresu obsługi i wykorzystania systemu SIS i VIS.

W perspektywie kolejnych kilku lat Służba Celna planuje również kompleksową budowę i wdrożenie elektronicznego środowiska administracji celnej dla potrzeb związanych z świadczeniem elektronicznych usług publicznych związanych z poborem należności przez organy celne, obrotem towarowym, zapewnieniem bezpieczeństwa handlu międzynarodowego przy jednoczesnym ułatwieniu warunków prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców w ramach „Programu – e-cło” z Programu Innowacyjna Gospodarka dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Szacunkowy budżet tego przedsięwzięcia wynosi ok. 37 mln €.

Oprócz wymienionych wyżej projektów realizowanych centralnie, należy również wspomnieć o aktywnym zaangażowaniu Izby Celnych w Białej Podlaskiej, Białymstoku, Gdyni, Olsztynie, Przemysłu i Toruniu w realizację projektów pomocowych z Norweskiego Mechanizmu Finansowego na szczeblu regionalnym. Izby Celne realizują projekty pomocowe samodzielnie lub w partnerstwie z Policją czy Strażą Graniczną. Wśród inicjatyw podejmowanych przez Izby Celne znajdują się projekty zarówno inwestycyjne takie jak: projekt „Budowa urzędu celnego oraz oddziału celnego wraz infrastrukturą techniczną wyposażeniem oraz rozbudowa budynku izby celnej w Białej Podlaskiej” o budżecie całkowitym 9.600.858 €, lub zakup systemu skanującego ZBVan przez Izbę Celną w Białymstoku planowany do realizacji w tym roku, jak i projekty szkoleniowe zorientowane na podwyższenie kwalifikacji zawodowych funkcjonariuszy celnych i pracowników Izby Celnych w Gdyni i Toruniu i Białymstoku.

**Departament Służby Celnej
Ministerstwo Finansów**

Aid programmes

In 2009, the Customs Service completed implementation of projects under the EU Aid Programme – Transition Facility. In the years 2004-2009, under the Transition Facility Programme, Customs Service successfully implemented 9 projects for the total amount of EUR 13,380,031, including 6 twinning agreements, 5 investment contracts (2 contracts are still under implementation) and 4 technical support contracts.

The projects financed under the Transition Facility were used to strengthen and develop the institutional and administrative capacity of the Customs Service and implement the *acquis communautaire*. Twinning agreements concentrated mostly on improving the professional knowledge and qualifications of customs officers, taking over the know-how and best practices and solutions applied in customs administrations of EU Member States. The projects covered almost all topics related to the responsibilities of customs administration starting from strategic planning, human and technical resource management, through issues related to excise tax, protection of intellectual property rights, cultural heritage protection, control and handling passenger and cargo traffic at airports, or strategic and operational use of patrol vessels for control. Under twinning agreements implemented in the years 2004-2009, the Polish Customs Service cooperated with customs administrations of the Netherlands, Germany, United Kingdom, Denmark, Austria and Italy.

In the years 2004-2009, the Polish Customs Service successfully implemented or is implementing also investment projects such as: delivery and installation of an automatic system for reading vehicle number plates and container codes at 9 road border crossings on the EU external border; preparation and implementation of Ari@dna data warehouse, building of a system of management of documents for the Polish Customs Service (INTRAS).

For over 2 years, the Customs Service has been actively making use of the funds of the Norwegian Financial Mechanism (Priority 2.7). The funds of the programme are dedicated to investment in equipment and infrastructure which contribute to the enhancing safety in the Schengen area, protection of the EU external border and fighting crime. In the years 2007-2008, the Customs Service implemented really successfully two projects under the Programme: "Equipping mobile groups with 4 mobile X-ray devices for scanning vehicles and containers" and "Equipping Polish Customs Service mobile control groups with the means of transportation including the control devices" for the total amount of EUR 9,082,890. Moreover, the Customs Service started implementation of further projects under the Norwegian Financial Mechanism: "Development of an integrated communication system for customs administration" (project budget – EUR 2,510,269) and "Enhancing safety in the Schengen area by refitting laboratories of the Polish Customs Service" (project budget – EUR 858,861).

The Customs Service also started implementation of aid projects under programmes such as: HERCULES II – programme under the patronage of the European Anti-Fraud Office in Brussels. Under the programme, there will be implemented a purchase of X-ray systems for the control of mail parcels for Customs Chambers in Szczecin, Poznań, Katowice and Przemyśl, as well as the purchase of a ZBVan scanning system for the Customs Chamber in Olsztyn. The total budget of the projects is EUR 1,406,625.

The Customs Service applies also for subsidising investments and trainings under the Swiss-Polish Co-operation Programme and the External Borders Fund. Under the Swiss-Polish Co-operation Programme, at the turn of 2008, there was submitted an application of a project entitled "Preparation of Customs Service mobile control groups for implementation of emergency response and emergency management tasks", covering the purchase of means of transportation for mobile groups, while the Customs Service is planning to finance, from the funds of the External Borders Fund, the purchase of cars for dog handlers, communication systems and trainings in the scope of the use of the SIS and VIS systems within the next 2-3 years.

In the perspectives of the next few years, the Customs Service is also planning a comprehensive construction and implementation of the electronic environment of the customs administration for the needs related to provision of electronic public services related to collection of amounts due by customs bodies, trade in goods, ensuring safety of international trade with simultaneous improvement of the conditions of carrying out business activity by economic operators under the "E-duty Programme" from the Innovative Economy Programme subsidised by the European Regional Development Fund. The estimated budget of the project is about EUR 37 million.

Apart from the centrally implemented projects listed above, one should also mention the active involvement of the Customs Chamber in Biała Podlaska, Białystok, Gdynia, Olsztyn, Przemyśl and Toruń in implementation of aid projects under the Norwegian Financial Mechanism at the regional level. Customs Chambers implement aid projects independently or in partnership with the Police or the Customs Service. The initiatives undertaken by Customs Chambers include both investments, such as: project "Building of a customs office and a customs branch with technical infrastructure and equipment and extension of the building of the Customs Chamber in Biała Podlaska" with the total budget of EUR 9,600,858, or the purchase of the ZBVan scanning system by the Customs Chamber in Białystok planned for implementation this year, as well as training projects oriented on enhancement of the professional qualifications of customs officers and employees of the Customs Chambers in Gdynia, Toruń and Białystok.

**Customs Service Department
Ministry of Finance**

Przystąpienie Polski do UNII EUROPEJSKIEJ z punktu widzenia celników z granicy zachodniej

Lata 1995 – 2000-2002. Na zachodniej granicy kraju budowane są nowe przejścia graniczne w Świecku, Olszynie i w Gubinku. Celnicy dostarczają ogromnych dochodów z tytułu celi i podatków do skarbu państwa. Przyjrzyjmy się, jak pracowały wtedy największe terminale odpraw celnych. Wspominają celnicy z „największych pól bitewnych”

Świecko – średnio 4 tysiące odprawianych TIR-ów na dobę

Największe przejście graniczne na granicy zachodniej przeznaczone do obsługi ruchu towarowego – Oddział Celny „Terminal” w Świecku – zostało oficjalnie otwarte w dniu 03 lipca 1995 r. Naczelnikiem oddziału został ekspert celny Andrzej Gilas.

Realizacja wszystkich procedur związanych z obsługą ruchu towarowego w Świecku była możliwa dopiero z dniem 13 listopada 1995 r. Od tego dnia cały ruch towarowy przepływał przez terminal a kontrola podróżnych pozostała na „starym” Świecku, bezpośrednio na granicy.

O wielkości Oddziału Celnego „Terminal” w Świecku świadczą: liczba zatrudnionych funkcjonariuszy (ok. 260 osób), dobową przepustowość (ok. 4 tys. ciężarówek odprawianych łącznie na wjazd i wyjazd z Polski), ok. 500 miejsc parkingowych dla samochodów ciężarowych na łącznej powierzchni 26 hektarów.

Wówczas były to bardzo trudne czasy dla przewoźników, jak i przedsiębiorców dokonujących obrotu towarowego z zagranicą. Ogromne kolejki TIR-ów, liczone w setkach sztuk przed samym wjazdem na terminal były codziennością. Najdłuższe jednak kolejki powstawały z uwagi na zakaz jazdy ciężarówek w dni świąteczne, który obowiązywał w Niemczech i dochodziły nawet do 35 km licząc od wjazdu na terminal.

Były też i plusy dla samych kierowców, którzy na terminalu mogli się odświeżyć po wielogodzinnej jeździe w ciężarówce oraz zjeść ciepły posiłek w jednym z dwóch barów.

Pionierskie doświadczenia wypracowane na terminalu w Świecku bardzo się potem przydały podczas uruchamiania kolejnych, podobnych terminali na polskich granicach.

Najbardziej widoczną rzeczą jaką można było zauważyć po 1.05.2004 roku na granicy polsko-niemieckiej to brak jakichkolwiek kolejek samochodów ciężarowych (do tej daty pomimo dokonywania odpraw ok. 4000 samochodów ciężarowych na dobę przez Terminal w Świecku kolejki były „czymś normalnym”). Likwidacja granicy celnej spowodowała bezproblemowy przepływ towarów, które przestały podlegać procedurom celnym. Na mnie „starym wilku” z granicy zachodniej wrażenia nie robią zbyt wielkie tzw gigantyczne kolejki - to jest 10 km TIR-ów, ponieważ takie kolejki na Świecku były rozładowywane w ciągu jednej zmiany bez dodatkowych wzmocnień z zewnątrz. Jednym z bardzo ważnych argumentów, które powodowały taką ilość odpraw cel-

nych była wręcz wzorcową współpraca z niemieckimi służbami granicznymi, a w szczególności z niemieckimi celnikami. Usadowienie służb celnych obu państw w jednym miejscu i dokonywanie odpraw „potokowych” było bardzo dobrym rozwiązaniem, które powinno zostać wprowadzone na zewnętrzną granicę Unii.

wspominał Andrzej Gilas

zastępca naczelnika UC Świecko (2002-2005)

Urząd Celny w Olszynie – 1500 odprawianych ciężarówek na dobę

Okres sprzed, jak i po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej był chyba najbardziej burzliwym okresem w pracy każdego funkcjonariusza. I to nie tylko pod względem zmian w charakterze służby, ale dla wielu również pod względem osobistym.

Już od 2002 roku można było zauważyć wzmożony i coraz bardziej nasilający się ruch samochodów ciężarowych. Terminal w Olszynie ze swoimi dwoma osobnymi płytami (przywozową i wywozową) posiadał przepustowość ok. 1500 pojazdów na dobę. Ruch samochodów osobowych to osobna sprawa. Po jakimś czasie okazało się, że obsada funkcjonariuszy jest niewystarczająca a ilość pojazdów zbliża się do maksimum. Tendencją było, że początek tygodnia opanowywał ruch w eksporcie, koniec tygodnia – import. Powodem były ograniczenia ruchu ciężarówek na terenie Niemiec. Standardem było zasilanie zespołów każdego kierunku funkcjonariuszami z drugiego.

Początek 2004 roku był już fatalny. Place terminala zapakowane samochodami, średnio 14 stanowisk odpraw czynne całodobowo, osobne grupy do ewentualnej rewizji, płombowania, wag, systemów kontroli ruchu (przy tym wprowadzono CELINĘ, więc rejestracja zdublowana – system stary i nowy). Z drugiej strony kolejka kierowców, nawet więcej – tłum kierowców (300 – 400 osób). Wszyscy nerwowi. Sytuacja niesamowita. Nigdy później takiej nie widziałem, chyba że na zawodach sportowych.

Wówczas sytuację jeszcze dało się opanować. To dobre określenie, bo nie można było mówić wówczas o swobodnym, w skupieniu, wykonywaniu obowiązków. Na każdym kroku próbowaliśmy sytuację tylko opanowywać, by nie doszło do „zgrzytu”. A zgrzyty zaczynały się coraz częściej. Gdy na jednym kierunku płyta zmieściła 600 pojazdów, co najmniej drugie 600 odprawionych, kolejka do terminala przekraczała 20 km, nerwowość, wrzaski, kłótnie, coraz częściej kierowcy nie wytrzymywali. Blokada przejścia. Raz o godz. 16.00, raz o godz. 22.00, innym razem o godz. 3.30. Ani Straż Graniczna ani Policja nic nie mogą poradzić. Trzeba było iść i rozmawiać, namawiać. Nie przemawiały argumenty zbyt małej ilości funkcjonariuszy, zbyt dużej ilości samochodów, procedury,

5 lat w Unii Europejskiej/ 5 years in the European Union

systemy. My swoje – oni swoje. Chcą przejechać granicę szybciej i już. Sytuacje były stresowe a nawet niebezpieczne, gdyż wielokrotnie kierowcy siłą chcieli sforsować granicę, o groźbach, przekleństwach, wyzwiskach i rozróbach nie ma co wspominać. Nie dawaliśmy rady. Ruch ogromny, ludzi jak na lekarstwo i to w każdym oddziale. Wewnętrzne w Tuplicach i Żarach nie nadążały, przejścia graniczne osobowe w Przewozie, Łęknicy i Zasiekach uszczuplone do minimum.

Czasem lekarstwem było przywożenie funkcjonariusza na 2–3 godziny czy „fikcyjne” tworzenie stanowiska, by kierowcy mieli wrażenie zwiększonej obsady.

Nikt nie miał czasu czytać, analizować, uczyć się przepisów wspólnotowych, procedur, które już niedługo miały być obowiązujące. I tak już było do końca kwietnia 2004.

Wszyscy zastanawialiśmy się, praktycznie nie mogliśmy uwierzyć, jak to będzie. Jak to możliwe, że w pewnym momencie podniesiemy szlaban i każdy samochód będzie mógł przejechać bez kontroli celnej. W głowie się nie mieściło. Po zaprawie z ostatnich tygodni nikt nie mógł sobie tego wyobrazić. Ale taki moment nastąpił. 30 kwietnia 2004 roku o godz. 24.00. Przed stanowiskami odpraw pusto. Cisza. Niektórzy tylko zagubieni. Pokazują dokumenty, chcą odprawy. Pozwalamy jechać – niedowierzają. Oddech, ulga ale i zaskoczenie i niepewność – odczuwaliśmy wszystko. A już na pewno – co teraz będzie, co będziemy robić. Cały czas przecież słyszeliśmy, że nie jesteśmy już potrzebni.

Zaczęła się reorganizacja, nowa struktura, nowa obsada. Ale cały czas na ustach wszystkich była – alokacja. Dużo o tym pisano, mówiono, przekonywano, wyjaśniano – makabra. Listy osób, weryfikacja, przeróbki, zasady, odwołania. Czy odejść ma 100 czy może 200 osób, a może tylko 60. Bardzo wielu z nas musiało zmienić swoje życie. I to w pełnym tego słowa znaczeniu.

Z czasem unormowało się. Teraz, po 5 latach od wejścia RP do Unii, o dziwo, trzeba starać się, by firmy, kierowcy przyjeżdżali właśnie do nas, by w ogóle była praca, by statystyki, wykresy, oceny, obciążenie pracą nie zmusiły nas do kolejnych zmian, reorganizacji. Już przez to przeszliśmy. Choć i w ostatnim okresie ciągle jesteśmy zaskakiwani różnymi koncepcjami. Ciągła niepewność.

wspominał Andrzej Lech
naczelnik UC w Olszynie w latach 2002-2004
OC Gubinek - Drogowe Przejście Graniczne – ponad 1000 odpraw na dobę

Oddane do użytku: - ruch osobowy – 08.06.2000r.

- ruch towarowy – 26.06.2000r.

Odprawa samochodów osobowych mogła się odbywać na 7 pasach ruchu.

Dla odpraw samochodów ciężarowych przeznaczone były dwie płyty parkingowe (osobno na kierunku wjazd i wyjazd z kraju) liczące łącznie 210 miejsc postojowych, w tym wydzielone miejsca postojowe dla pojazdów z ADR.

Na obu kierunkach odpraw przy płytach postojowych

usytuowane są/ były rampy rozładunkowe oraz budynki kontroli szczegółowej. Jedno z najnowocześniejszych przejść granicznych wyposażone w systemy informatyczne i automatyki przemysłowej.

Ruch towarowy na przejściu rejestrowany i kierowany przez system kontroli ruchu SYREJ, (wszystkie pojazdy ważne – do 30.04.2004r. do budżetu wpłynęło ok. 3 331 500 zł z tytułu kontroli pojazdów w międzynarodowym transporcie drogowym) wspomagany dodatkowo przez sieć (55 szt) kamer telewizji dozorowej.

Wszystkie pomieszczenia służbowe zabezpieczone kontrolą dostępu i oczywiście systemy sygnalizacji włamania i napadu oraz p. poż.

To tak w skrócie, nie będę pisać, że przez przejście przewinęło się kilka „wycieczek” zapoznających się z organizacją przejścia i nowymi rozwiązaniami oraz nowoczesnymi systemami.

A jeżeli chodzi o problemy ... – tak wprost? – za mało ludzi – za duże kolejki.

Przepustowość przejścia została zaprojektowana na poziomie 600 pojazdów ciężarowych w ciągu doby w obu kierunkach, a odprawialiśmy – średnio 700 (średnia roczna), a często bywało, że i po 1000-1200 pojazdów.

Napisałam odprawialiśmy, a mam na myśli jakieś 80 osób (w tym ok. 40 aplikantów) pracujących w czterech zmianach i podejmujących „wyzwanie” rozładowania kolejek – patrz niezadowolenia kierowców ... i co najważniejsze działających skutecznie. Wtedy myślałam, że to jedyny problem... który rozwiązywaliśmy na „bieżąco”

Dzisiaj myślę, że największym problemem (co prawda po 1 maja 2004r.) była niestety ALOKACJA

wspominała Barbara Kosińska
kierownik OC Gubinek w latach
Noc z 30 kwietnia na 1 maja – Słubice MOST – godzina zero.

W tę noc pełniłem służbę na Moście Przyjaźni w Słubicach, jako osoba odpowiedzialna za funkcjonowanie Drogowego Oddziału Celnego w Słubicach. Już w piątek 30 kwietnia 2004 r. polskie i niemieckie służby celne przygotowywały się wspólnie do pożegnania się z granicą i uroczystego powitania przystąpienia naszego kraju do Wspólnoty Europejskiej.

O północy, kiedy wielu mieszkańców zaczęło wiwatować, zdjąłem z fasady budynku służbowego tablicę informacyjną wskazującą na funkcjonowanie na granicy cła polskiego. Czyniąc to czułem wielki niepokój związany z dalszymi losami cła lubuskiego po historycznych zmianach.

Po podniesieniu flagi i odegraniu „Ody do radości”, która jest hymnem UE, nad mostem rozbłysły sztuczne ognie, które podziwiali kilka tysięcy mieszkańców Słubic i Frankfurtu. Imprezie w Słubicach towarzyszyło ogromne wzruszenie i wielkie emocje.

Kiedy na niebie zabłysły pierwsze wystrzelone sztuczne ognie, tak jak wielu z nas, rzeszy braci celniczej miałem

mieszane uczucie związane z tym świętem, zdając sobie sprawę z tego, że dla wielu z nas oznacza to bolesne zmiany tak w życiu zawodowym, jak i osobistym. Patrząc na przepiękny pokaz ogni sztucznych tak jak wielu funkcjonariuszy martwiłem się tym, jaka zostanie przyjęta strategia zagospodarowania rzepińskich kadr, związana z zaspokojeniem potrzeb granicy wschodniej. Niepokój potęgował fakt braku ostatecznych rozwiązań związanych z akcesją Polski do UE i funkcjonowaniem polskiego cła.

Słubice i Frankfurt były miejscem szczególnie – to właśnie tutaj, na środku mostu ministrowie spraw zagranicznych Polski i Niemiec o północy wymienili symboliczny uścisk dłoni. Joshua Fisher i Włodzimierz Cimoszewicz zgodnie podkreślali historyczną wagę tej chwili.

Stojąc zadumany z boku czułem podniosły nastrój uroczystości i miałem poczucie, że właśnie na moich oczach dzieje się historia.

wspominał Mirosław Lehman nadzorujący pracę w OC II w Słubicach

Noc z 30/01.05.2005 r

Ostatnią służbę dzienną 30.04.2009r tuż przed wejściem do UE rozpocząłem o godz. 8.00. będąc kierownikiem zmiany w IV OC w Słubicach. Ponieważ, wiedzieliśmy o dość znacznej ilości odpraw w tym dniu, otrzymałem polecenie zabezpieczenia obsługi do godz. 24.00. Ostatni transport z towarem odprawiliśmy kilka minut przed północą a potem z ciekawością udaliśmy się na DPG w Świecku i Terminal.

01.05.1995r. godzina 1.30. Dziwne uczucie – wszystkie

auta bez zatrzymania przejeżdżały granicę. I tak do rana. Na Terminalu zrobiło się pusto. Pojechałem do domu.

Co dzisiaj dzieje się w Świecku

Nowe zadania

Od 01.05.2005 r. OC w Świecku, jeszcze o ile pamiętam w strukturze UC w Świecku, stał się Unijnym Oddziałem wewnętrznym. Nastąpiły czasy nowych zadań i obowiązków. Do tej pory większość odpraw to procedura tranzytu a teraz trzeba było stać się Oddziałem atrakcyjnym dla importerów towarów z krajów trzecich. Myślę, że największy atutem jest i do tej pory położenie, pełna infrastruktura techniczna i przede wszystkim całodobowa obsługa.

Początki były trudne, odpraw było mało. Był to tzw. okres przejściowy, w którym kończyliśmy jeszcze sprawy sprzed UE. Powoli zaczęli pojawiać się nowi importerzy. Coraz więcej odprawialiśmy w procedurze eksportu. Było co raz więcej pracy, ale statystyczne dochody z tytułu importu utrzymywały się na podobnym poziomie. Wśród nowych zmartwień pojawiły się problemy z zaniżaniem wartości celnej deklarowanej w zgłoszeniach, a temat weryfikacji nie był nam jeszcze dobrze znany. Zaczęliśmy wszczynać weryfikację zgłoszeń i okazało się że słusznie, bowiem uzyskiwane w jej trakcie dokumenty od służb celnych z całego świata potwierdzały nasze przypuszczenia. Przybyło nowych klientów. Teraz wiem, że z każdym miesiącem mamy coraz więcej pracy. Na terminal w Świecku wraca życie.

**wspominał Dariusz Dychowski
obecnie kierownik OC Świecko**

Poland's Accession to the EU from the perspective of customs officers from the western border

Years 1995 – 2000-2002. New border crossings are being built in Świecko, Olszyna and Gubinek at the western border of the country. Customs officers supply the state budget with enormous revenue from duties and taxes. Let us examine how the largest customs clearance terminals operated at that time. Here are some recollections of officers from the "largest battlefields".

Świecko – the average of 4 thousand cleared lorries per day

The largest border crossing at the western border intended for handling goods traffic – the Terminal Customs Branch in Świecko – was officially open on 3 July 1995. A customs expert, Andrzej Gilas, became the Head of the Branch.

Implementation of all procedures related to handling goods traffic in Świecko was possible only on 13 November 1995. Since that day, the whole goods traffic was directed through the terminal and travellers continued to be controlled in the "old" Świecko, directly at the border.

Numbers testify to the size of the Terminal Customs Branch in Świecko: the number of employed officers (about 260 people), daily capacity (about 4 thousand lorries cleared,

both coming in and going out of Poland), about 500 parking places for lorries of the total area of 26 hectares.

Those were difficult times for forwarders, as well as enterprises involved in cross-border trade in goods. The huge queues of lorries, counting hundreds of them, right before the entrance to the terminal were an everyday phenomenon. The longest queues formed, however, due to the prohibition of lorry traffic on holidays, which was binding in Germany, and they would reach even 35 km measuring from the entrance to the terminal.

There were also pluses for drivers themselves, who could refresh at the terminal after many hours of driving the lorry and have a warm meal in one of two diners.

The pioneer experience gained at the terminal in Świecko was highly useful later on when launching other similar terminals on Polish borders.

What was most perceptible after 1 May 2004 at the Polish-German border was lack of any queues of lorries (until that day, despite clearing about 4000 lorries per day by the Terminal in Świecko, queues were something "normal"). Abo-

lition of the customs border resulted in trouble-free flow of goods that stopped being subject to customs procedures. As an "old hand" from the western border, I am not impressed by the so-called gigantic queues – that is 10 km of lorries, as such queues were handled in Świecko during one shift without additional reinforcements. One of very important arguments, which caused such a number of customs clearances, was the model co-operation with German border services, in particular German customs officers. The location of the customs services of both countries in one place and making "stream" clearances was a very good solution, which should be introduced on the external border of the EU.

recalled Andrzej Gilas Deputy Head of CO Świecko (2002-2005)

Customs Office in Olszyna – 1500 cleared lorries per day

The period before and after Poland's accession to the European Union was probably the most turbulent time in the work of every officer. Not just in terms of the change in the character of service, but, for many, also in personal terms.

Already since 2002, one could observe a heavy and constantly intensifying lorry traffic. The terminal in Olszyna, with its two separate parking facilities (import and export), had a capacity of about 1500 vehicles per day. The traffic of passenger cars was a different issue. After some time, it turned out that the staffing of officers was insufficient and the number of vehicles was approaching maximum. There was a tendency that the beginning of the week was dominated by export traffic, while the end – by import. It was caused by limitations in lorry traffic on the territory of Germany. It was a standard to supply the teams of every direction with officers from the other.

The beginning of 2004 was really awful. The squares of the terminal were packed with vehicles, the average of 14 clearing stations operated 24 hours a day, separate groups for possible revision, sealing, weighing, traffic control systems (CELINA was introduced then, so recording was doubled – the old and new system). On the other side, the queue of drivers, even more – a crowd of drivers (300 – 400 people). All nervous. Extraordinary situation. I have never seen one like that, unless at sports competitions.

The situation was still manageable then. It is a good term, as there was no talking of unimpeded performance of duties in concentration at that time. At every step, we were trying not only to manage that situation, not let a "clash" happen. And such clashes would happen more and more often. When one parking facility in one direction contained 600 vehicles, at least another 600 were being cleared, the queue to the terminal exceeded 20 km, the nervousness, screams, quarrels, the drivers were more and more often losing their tempers. Blockade of the crossing. Once at 4 pm, then at 10 pm, another time at 3.30 am. Neither the Border Guard, nor the Police could manage the situation. One had to go and talk, persuade. They were deaf to the arguments concerning too small number of officers, too high number of vehicles, procedures, systems. We stuck to our point, they

to theirs. They want to cross the border faster and that was it. The cross were by and even dangerous, as drivers wanted to force the border with force many times, not to mention threats, insults, and brawls. We couldn't cope with it. Enormous traffic, hardly any people, in every division. Internal posts in Tuplice and Żary didn't keep the pace, passenger border points in Przewóz, Łęknica and Zasięki with as little people as possible.

The remedy was sometimes to bring an officer for 2-3 hours or "fictitious" creation of a position to make the drivers think there were more staff.

Nobody had the time to read, analyse, learn Community regulations, procedures which were soon to be binding. That situation lasted until the end of April 2004.

Everyone was wondering, in fact we could not believe what it was to be like. How was it possible that at one point we were to raise the barrier and every vehicle would be allowed to drive without customs control. That was beyond our imagination. After the practice of the last weeks, nobody could imagine that. But that moment came. At 12 pm on 30 April 2004. It was empty in front of the clearance points. Silence. Only some lost. They show documents, want clearance. We let them drive – they don't believe. A sigh, relieve and surprise and uncertainty – we felt them all. And certainly – what would happen, what were we to do. After all, we were told for the whole time that we would no longer be needed.

There began reorganisation, new structure, new staff. But for the whole time, allocation was the word on everybody's lips. Lots was written and said about it, persuading, explaining – horror. Lists of people, verification, modifications, rules, appeals. Shall 100 or 200 people be dismissed, or maybe only 60. Many of us had to change our lives. In the full sense of the word.

As time passed, it came back to normal. Now, 5 years since Poland's accession to the EU, surprisingly, we have to take care to have drivers come right to us, so that we would have some job at all, so that statistics, graphs, assessments, workload would not enforce further changes, reorganisation. We have been through that. Although we have also recently been surprised by various conceptions. Constant uncertainty.

recalled Andrzej Lech Head of the Customs Office in the years 2002-04 Gubinek before 1 May 2004

CB Gubinek – Road Border Crossing – more than 1000 clearances per day

Opened: - personal traffic – 8 June 2000
- goods traffic – 26 June 2000

Clearing of passenger cars was possible on 7 lanes.

Two parking facilities were designed for clearing of lorries, (separately in the direction into and out of Poland), 210 parking places total, including separate parking places for ADR vehicles.

In both directions of clearing, unloading ramps and detailed control buildings have been located next to the lorry parking facilities.

One of the most modern border crossing, equipped with computer and industrial automation systems:

Goods traffic at the crossing has been recorded and managed by the SYREJ traffic control system, (all vehicles are weighed – since 30 April 2004, the state budget has received about PLN 3,331,500 from control of vehicles in international road transport) supported additionally by a network (55 items) of closed-circuit television.

All office rooms are secured with access control and, of course, burglary and robbery signalling systems and fire alarm systems.

That is in brief, I will not mention that several "trips" visited the crossing interested in the organisation of the crossing and the new solutions and modern systems. As regards problems... – straightforwardly? – too few people – too long queues.

The capacity of the crossing was designed for some 600 lorries a day in both directions, while we used to clear the average of 700 (annual average), and often there was 1000-1200 vehicles in each direction.

I said we cleared, and I mean some 80 people (including 40 trainees) working on four shifts and taking up the "challenge" – managing queues – see the dissatisfaction of drivers... and, most importantly, working efficiently.

I used to think that it was the only problem... which we were solving on a current basis.

Now I think that what was the greatest problem was (after 1 May 2004 though), unfortunately, ALLOCATION OF STAFF.

recalled Barbara Kosińska

Head of the CB in Gubinek in the years

Night 30 April to 1 May – Słubice MOST – the zero hour.

On that night, I was on duty at the Bridge of Friendship in Słubice, as a person responsible for the functioning of the Road Customs Branch in Słubice. Already on Friday, 30 April 2004, Polish and German customs services prepared together for the parting with the border and ceremonious welcoming of the accession of our country to the European Community.

At midnight, many residents started to cheer, I took off, from the façade of the building, the information plate that indicated the functioning of Polish customs at the border. Doing so, I was very anxious about the fate of customs in the Lubusz Land after the historic changes.

After raising the flag and playing the Ode to Joy, which is the anthem of the EU, fireworks went off above the bridge, which were admired by a few thousand residents of Słubice and Frankfurt. The show in Słubice was accompanied by strong feelings and deep emotions.

When the first fireworks lit the sky, like many of us, the customs crowd, I had mixed feelings about that feast, being aware that it meant, for many of us, painful changes in both professional and the personal life. Looking at that adorable fireworks display, like many other officers, I was worried what

strategy of management of the staff from Rzepin, related to meeting the demand of the eastern border, would be adopted. The anxiety was intensified by the fact that there were no final solutions related to Poland's accession to the EU and the functioning of the Polish Customs.

Słubice and Frankfurt were a special place – it was the place where, in the middle of the bridge, the Foreign Ministers of Poland and Germany exchanged a symbolic handshake. Both Joschka Fischer and Włodzimierz Cimoszewicz stressed the historical importance of that moment.

Standing proud by their side, I could feel the elevated atmosphere of the ceremony and I had the feeling that history was unfolding before my eyes.

recalled Mirosław Lehman

work supervisor at the 2nd CB in Słubice

Night of 30 April/1 May 2005

I started the last day duty on 30 April 2009 right before Poland's accession to the EU at 8 am as the head of shift in the 4th CB in Słubice. As we knew about a significant number of clearances on that day, I was instructed to ensure provision of services until 12 pm. The last transport with goods was cleared a few minutes before the midnight, after which we went to the border point in Świecko and the Terminal with interest.

1 May 1995, 1.30 am

A strange feeling – all cars were driving across the border without stopping. So it was until the morning. The Terminal became empty. I drove home.

What is happening in Świecko now

New tasks

Since 1 May 2005, the CB in Świecko, as far as I remember still within the structure of the CO in Świecko, became an EU Internal Branch. The time of new tasks and responsibilities has approached. Until then, most of clearances were subject to the transit procedure, and one had to become a Branch attractive to importers of goods from non-EU countries. I think that the location, full technical infrastructure and, most of all, twenty-four-hour a day service are still the greatest advantages.

The beginnings were difficult, there were few clearances. That was the so-called transitory period, when we were closing cases from before the EU. Slowly, there started to appear new importers. We were clearing more and more under the export procedure. There was more and more work, but statistical revenue from import stayed at a similar level. Some of the new concerns were problems with underrating of the declared customs values, while the issue of verification was still unknown to us. We started to initiate verification of declarations and it turned out that it was right, as the documents obtained in its course from customs services from the whole world confirmed our conjectures. There were more new clients. Now I know that we have more and more work every month. Life is coming back to the terminal in Świecko.

recalled Dariusz Dychowski

current Head of the CB in Świecko

Misyjne wyzwanie

Czterech funkcjonariuszy celnych z Izby Celnej w Szczecinie uczestniczy obecnie, w misjach szkoleniowo – doradczych na granicy Mołdowy i Ukrainy, jak również europejskiej misji praworządności w Kosowie. Misja w Mołdawie kończy się listopadzie, zaś w Kosowie dobiegnie końca z początkiem czerwca br. roku. Dodatkowo, wcześniej, bo w latach 2007 i 2008 dwoje szczecińskich celników uczestniczyło w misji w Mołdawie.

Zachodniopomorscy funkcjonariusze, nawet będąc w świecie nie zapominają o szczecińskiej Izbie. Będąc w Polsce odwiedzają Izbę i przynoszą pamiątki z misji oraz regionalne wyroby, np. wina, czy wyroby cukiernicze. Nade wszystko jednak dzielą się wrażeniami z misji. Wysyłają też kartki z pozdrowieniami, w których informują o tym, co dzieje się w miejscu, w którym obecnie są, np. Tomasz Jaracz przebywający na misji w Kosowie pisze: „Pierwszy tydzień spędziłem w okolicy Kosowa Prisztinie. Tutaj mieliśmy szkolenie. (...) Pracuję na granicy z Serbią w górach. To ok. 60 km od Mitrovicy. Do pracy dojeżdżamy opancerzonym samochodem, ze względów bez-

pieczeństwa. (...) Cały personel pracuje na zmiany 12 godz. Razem 14 godz. wliczając dojazdy do i z pracy

Służba na misji nie jest łatwa, bo oprócz wyzwań zawodowych, mają do pokonania trudności życia codziennego, jak chociażby jedzenie, które różni się od tego, do którego nawykli. Trudności sprawiają również tak prozaiczne czynności, jak np. wychodzenie z domu, bowiem rejony, gdzie przebywają są niebezpieczne i wychodzenie w pojedynkę jest ryzykowne. Do tego wszystkiego dochodzi oczywiście tęsknota za bliskimi, za krajem. Jednak, decydując się na udział w misji wiedzieli, że nie będzie łatwo i dzisiaj swojej decyzji nie żałują, bo oprócz zdobywania doświadczenia zawodowego, poznają kolegów z administracji celnych z innych krajów oraz mają możliwość zetknięcia się z innym światem, czasem całkowicie odmiennym od tego, w którym dotychczas żyli.

Monika Woźniak-Lewandowska
Rzecznik Prasowy
Izby Celnej
w Szczecinie

Missionary challenge

Four customs officers from the Customs Chamber in Szczecin are currently participating in training and advisory missions at the border of Moldova and Ukraine, as well as the European rule of law mission in Kosovo. The mission in Moldova will end in November, while the one in Kosovo at the beginning of June this year. Additionally, earlier, in the years 2007 and 2008, two customs officers from Szczecin participated in the mission in Moldova.

Officers from Western Pomerania, even staying abroad, do not forget about the Chamber in Szczecin. Being in Poland, they visit the Chamber and bring souvenirs from the missions and regional products, such as wines or confectionery. Above all, however, they share their experience from the missions. They send us postcards with greetings, in which they inform about what is going on in the place where they currently are, e.g. Tomasz Jaracz, at the mission in Kosovo, wrote: "I spent the first week in the area of Kosovo Prishtina. We had a training here. (...) I am working at the border with Serbia in the mountains. It is about 60 km away from Mitrovica. We travel to work in an armoured car,

for security reasons. (...) The whole personnel works in shifts of 12 hours. 14 in total, counting the travel to and from work.

The service at the mission is not easy, as beside professional challenges, they need to overcome the hardships of everyday life, such as food that is different from the one they are used to. What is also difficult are such down to earth things like leaving home, as the regions where they are staying are dangerous and walking out on one's own is risky. On top of that, there is of course longing after family, the home country. However, when making the decision to participate in the mission, they knew that it was not going to be easy and they do not regret their decision now, since, beside gaining professional experience, they meet colleagues from customs administrations from other countries and have the opportunity to enter into contact with a different world, sometimes completely different from the one they used to live in.

Monika Woźniak-Lewandowska
Spokesperson
of the Customs Chamber in Szczecin

**Spotkanie Szefów Służb Celnych
Republiki Czech, Republiki Słowacji oraz Rzeczypospolitej Polskiej**

Heads of Czech, Slovak and Polish Customs Service meeting in Cieszyn